

**Τα μέτρα ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας στο ΕΣΠΑ ως
στρατηγικό εργαλείο βελτίωσης του επιχειρηματικού
περιβάλλοντος στην Ελλάδα.**

Ιφιγένεια Πετροπούλου

Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια

A.M: mbx17057

Διπλωματική Εργασία

Επιβλέπων: Δημήτριος Σουμπενιώτης

Σεπτέμβριος 2019

Περίληψη

Η παρούσα εργασία αποτελεί ένα σύντομο οδηγό των προγραμμάτων εκείνων του ΕΣΠΑ 2014-2020 που ενισχύουν την επιχειρηματικότητα και κατ' επέκταση βελτιώνουν το επιχειρηματικό περιβάλλον της Ελλάδας. Τα προγράμματα του ΕΣΠΑ είναι δομημένα με τέτοιο τρόπο ώστε να συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης «Ευρώπη 2020» επιτυγχάνοντας, καταρχήν, τους εθνικούς στόχους που έχουν τεθεί και εφαρμόζοντας την Πολιτική Συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Για τις ανάγκες της εργασίας θα περιοριστούμε στην ανάλυση τριών Επιχειρησιακών Τομεακών Προγραμμάτων (ΕΠ) που αποτελούν μερικούς από τους σημαντικότερους μοχλούς ανάπτυξης της χώρας και εφαρμόζονται σε όλη την ελληνική επικράτεια. Αυτά τα ΕΠ είναι α) το «Επιχειρηματικότητα, Ανταγωνιστικότητα και Καινοτομία» (ΕΠΑνΕΚ), β) το «Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης» (ΠΑΑ), γ) το «Αλιεία και Θάλασσα» (ΕΠΑλΘ). Συγκεκριμένα, σε κάθε ΕΠ θα παρουσιαστούν τα Μέτρα και οι Δράσεις, που απευθύνονται αμιγώς σε ιδιωτικούς φορείς, και ενισχύουν άμεσα την επιχειρηματικότητά τους και τη βιωσιμότητά τους.

Λέξεις κλειδιά: ΕΣΠΑ, επιχειρηματικότητα, ΕΠΑνΕΚ, ΠΑΑ, ΕΠΑλΘ

Πίνακας Περιεχομένων

Εισαγωγή

1. Κεφάλαιο 1^ο – Το ΕΣΠΑ 2014-2020

1.1. Το ΕΣΠΑ 2014-2020

1.2. Η Στρατηγική «Ευρώπη 2020»

1.2.1. Η πρόοδος επίτευξης των εθνικών στόχων στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»

1.3. Η Πολιτική Συνοχής της ΕΕ

1.3.1. Τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ)

1.3.2. Οι Θεματικοί Στόχοι

2. Κεφάλαιο 2^ο – Προγράμματα ΕΣΠΑ

2.1. Εισαγωγή

2.2. Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΕΠ)

2.3. Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ)

2.4. Η κατανομή των χρηματοδοτικών πόρων στα Επιχειρησιακά Προγράμματα

2.5. Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΕΣ)

3. Κεφάλαιο 3^ο - ΕΠ «Επιχειρηματικότητα, Ανταγωνιστικότητα, Καινοτομία»

3.1. Εισαγωγή

3.2. Το περιεχόμενο του ΕΠΑνΕΚ

3.2.1. Άξονας Προτεραιότητας 1 «Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με τομεακές προτεραιότητες»

3.2.2. Άξονας Προτεραιότητας 2 «Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις»

3.2.3. Άξονας Προτεραιότητας 3 «Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας»

3.3. Δικαιούχοι Δράσεων του ΕΠΑνΕΚ

3.4. Προκηρύξεις Δράσεων ΕΠΑνΕΚ

3.4.1. Δράσεις στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 1

3.4.2. Δράσεις στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 2

4. Κεφάλαιο 4^ο – Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ)

4.1. Εισαγωγή

4.2. Μέτρα και Δράσεις του ΠΑΑ

4.2.1. Επιχειρηματικά/Επενδυτικά

4.2.2. LEADER/CLLD

5. Κεφάλαιο 5^ο – ΕΠ «Αλιεία και Θάλασσα (ΕΠΑΛΘ)

- 5.1. Εισαγωγή
- 5.2. Η δομή του ΕΠΑλΘ
- 5.3. Μέτρα του ΕΠΑλΘ(ανά Προτεραιότητα)
- 5.4. Προκηρύξεις Μέτρων/Δράσεων του ΕΠΑλΘ

6. Επίλογος

7. Βιβλιογραφία

Εισαγωγή

Βασικό εργαλείο ανάπτυξης τόσο σε επίπεδο στοχευμένης χρηματοδότησης όσο και στήριξης των διαρθρωτικών αλλαγών, αποτελεί το ΕΣΠΑ και γενικώς οι πόροι των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ).

Η αναθεώρηση του ΕΣΠΑ που υλοποιήθηκε το 2012 λαμβάνοντας υπόψη τα νέα δεδομένα –οικονομικά, κοινωνικά, περιβαλλοντικά, τεχνολογικά - που δημιούργησε η οικονομική κρίση, και με κατεύθυνση την αναπτυξιακή στρατηγική της ΕΕ «Ευρώπη 2020» για μια έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς οικονομία, οδήγησε στη θέσπιση νέων εθνικών στόχων για την προγραμματική περίοδο 2014-2020.

Με βασική κατεύθυνση την αναστροφή του κλίματος ύφεσης και ταυτόχρονα την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της χώρας, το ΕΣΠΑ προχώρησε σε στοχευμένες και πολλαπλασιαστικού χαρακτήρα παρεμβάσεις, σε τομείς που παρουσιάζουν μέγιστη προστιθέμενη αξία για τη χώρα, τους λεγόμενους στρατηγικούς τομείς της οικονομίας, έχοντας ως αποτέλεσμα τη βελτίωση και ανάπτυξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Οι παρεμβάσεις αυτές συμβάλλουν στην «οικονομική, κοινωνική και χωρική συνοχή», στην αειφόρο ανάπτυξη, στην ανανέωση και την αύξηση του ιδιωτικού και δημοσίου κεφαλαίου της οικονομίας, στηρίζουν την αναπτυξιακή διαδικασία, την επιχειρηματικότητα, τις επενδύσεις και την απασχόληση, συμβάλλοντας συνολικά στον εκσυγχρονισμό της χώρας σε μακροχρόνια βάση.

Σημαντική, επίσης, είναι η συμβολή του ΕΣΠΑ στην εισαγωγή καινοτόμων χρηματοδοτικών εργαλείων, στη διαμόρφωση πλαισίου χρηστής διαχείρισης των αναπτυξιακών πόρων και στη στήριξη της χρηματοδότησης του ιδιωτικού τομέα και των ΜΜΕ, μέσω άμεσων και έμμεσων στοχευμένων ενισχύσεων.

Οχήματα για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας αποτελούν κυρίως τα Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΕΠ) «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία» (ΕΠΑνΕΚ), το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) καθώς και το ΕΠ Αλιείας και Θάλασσας (ΕΠΑλΘ). Κάθε ΕΠ εφαρμόζει μια σειρά από μέτρα και δράσεις που στόχο έχουν την ενίσχυση της παραγωγικότητας, ανταγωνιστικότητας, καινοτομίας και εξωστρέφειας των επιχειρήσεων με απώτερο σκοπό τη μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, τη δημιουργία ενός φιλικού προς τις επιχειρήσεις περιβάλλοντος που προσελκύει επενδύσεις και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Στο πλαίσιο της παρούσας εργασίας θα προσπαθήσουμε να κατανοήσουμε το περιεχόμενο και τη στρατηγική που εφαρμόζουν τα επιμέρους ΕΠ, η οποία αναπτύσσεται γύρω από ένα μίγμα επενδυτικών προτεραιοτήτων και ειδικών στόχων.

1. Κεφάλαιο1^ο – Το ΕΣΠΑ 2014-2020

1.1 Το ΕΣΠΑ 2014-2020

Το ΕΣΠΑ (Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης) 2014-2020 αποτελεί το βασικό στρατηγικό σχέδιο για την ανάπτυξη της χώρας με τη συνδρομή σημαντικών πόρων που προέρχονται από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μέσω της υλοποίησης του ΕΣΠΑ επιδιώκεται η αντιμετώπιση των διαρθρωτικών αδυναμιών της χώρας που συνετέλεσαν στην εμφάνιση της οικονομικής κρίσης αλλά και των προβλημάτων, οικονομικών και κοινωνικών, που αυτή δημιούργησε. Επίσης, το ΕΣΠΑ 2014-2020 καλείται να συνδράμει στην επίτευξη των εθνικών στόχων έναντι της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Στόχος της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020» είναι η προαγωγή μιας ανάπτυξης:

- **έξυπνης**, με αποτελεσματικότερες επενδύσεις στην εκπαίδευση, την έρευνα και την καινοτομία,
- **βιώσιμης** χάρη στην αποφασιστική μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα, και
- **χωρίς αποκλεισμούς**, με ιδιαίτερη έμφαση στη δημιουργία θέσεων εργασίας και στη μείωση της φτώχειας.

Το αναπτυξιακό όραμα του ΕΣΠΑ

Το όραμα του ΕΣΠΑ θα μπορούσε να συμπεριληφθεί σε μία πρόταση ως εξής: «Συμβολή στην αναγέννηση της ελληνικής οικονομίας με ανάταξη και αναβάθμιση του παραγωγικού και κοινωνικού ιστού της χώρας και τη δημιουργία και διατήρηση βιώσιμων θέσεων απασχόλησης, έχοντας ως αιχμή την εξωστρεφεί, καινοτόμο και ανταγωνιστική επιχειρηματικότητα και γνώμονα την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης.»

1.2 Η Στρατηγική «Ευρώπη 2020»

Η "Ευρώπη 2020" είναι η αναπτυξιακή στρατηγική της ΕΕ για μια έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς οικονομία. Αυτές οι τρεις αλληλοσυμπληρούμενες προτεραιότητες θα βοηθήσουν την ΕΕ και τα κράτη-μέλη της να επιτύχουν υψηλά επίπεδα απασχόλησης, παραγωγικότητας και κοινωνικής συνοχής. Πιο συγκεκριμένα, η Ένωση έθεσε πέντε φιλόδοξους στόχους –για την απασχόληση, την καινοτομία, την εκπαίδευση, την κοινωνική ένταξη και το κλίμα/ενέργεια– προς επίτευξη μέχρι το 2020. Κάθε κράτος-μέλος έχει υιοθετήσει τους δικούς του εθνικούς στόχους σε κάθε έναν από αυτούς τους τομείς. Συγκεκριμένες δράσεις τόσο σε επίπεδο ΕΕ όσο και σε εθνικό επίπεδο στηρίζουν τη στρατηγική αυτή. **Οι πέντε στόχοι της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» της ΕΕ για το 2020 είναι:**

1. Απασχόληση

- Απασχόληση του 75% της ηλικιακής κατηγορίας 20-64 ετών

2. Έρευνα και Ανάπτυξη

- Το 3% του ΑΕΠ της ΕΕ πρέπει να επενδύεται στην Έρευνα και την Ανάπτυξη

3. Κλιματική αλλαγή και ενεργειακή βιωσιμότητα

- Μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 20% (ή και 30%, εφόσον οι συνθήκες το επιτρέπουν) σε σχέση με το 1990
- Εξασφάλιση του 20% της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές
- Αύξηση κατά 20% της ενεργειακής απόδοσης

4. Εκπαίδευση

- Μείωση του ποσοστού πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου κάτω από 10%
- Ολοκλήρωση τριτοβάθμιων σπουδών τουλάχιστον για το 40% της ηλικιακής κατηγορίας 30-34 ετών

5. Καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού

- Μείωση τουλάχιστον κατά 20 εκατομμύρια των ατόμων που βρίσκονται ή κινδυνεύουν να βρεθούν σε κατάσταση φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού

Έχοντας τεθεί οι στόχοι της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», το ΕΣΠΑ δίνει προτεραιότητα σε ενέργειες προς την κατεύθυνση υλοποίησης των στόχων αυτών.

Συγκεκριμένα, το ΕΣΠΑ ενισχύει την ανταγωνιστικότητα και την εξωστρέφεια των επιχειρήσεων, νέων και υφιστάμενων, μέσω της αξιοποίησης της έρευνας και της καινοτομίας, τη μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα με αύξηση των δραστηριοτήτων υψηλής προστιθέμενης αξίας και τη δημιουργία ενός φιλικού περιβάλλοντος προς τις επιχειρήσεις που προσελκύει επενδύσεις.

Μεγάλη έμφαση δίνεται, επίσης, στην ανάπτυξη και αξιοποίηση των ικανοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού μέσω της εκπαίδευσης και της δια βίου μάθησης καθώς και της δημιουργίας θέσεων εργασίας με στόχο την απασχόλησή του. Η προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας αποτελεί έναν από τους πιο σημαντικούς στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και επιτυγχάνεται μέσω της εκπαίδευσης και απασχόλησης του ανθρώπινου δυναμικού.

Η δημιουργία μιας οικονομίας φιλικής με το περιβάλλον αποτελεί βασική προτεραιότητα του ΕΣΠΑ και υποστηρίζεται από μια σειρά προγραμμάτων που στοχεύουν στην προστασία του περιβάλλοντος, στην προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και στην πρόληψη των κινδύνων που αυτή εγκυμονεί, καθώς και στη μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.

Η ανάπτυξη, ο εκσυγχρονισμός και η ολοκλήρωση των υποδομών όπως είναι τα δίκτυα μεταφορών, τα ενεργειακά δίκτυα και τα ευρυζωνικά δίκτυα αποτελούν άλλη μια προτεραιότητα του ΕΣΠΑ καθώς ενισχύεται η οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη τόσο σε εθνικό επίπεδο όσο και σε ευρωπαϊκό.

Η βελτίωση της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης και της τοπικής αυτοδιοίκησης είναι στα πλαίσια των προτεραιοτήτων του ΕΣΠΑ και επιτυγχάνεται με ενέργειες που έχουν οικονομικές και κοινωνικές διαστάσεις.

Οι εθνικοί στόχοι της Ελλάδας σε σχέση με τη Στρατηγική «Ευρώπη 2020» είναι:

Πίνακας 1

Στρατηγική «Ευρώπη 2020»	Στόχοι «Ευρώπη 2020»	Στόχοι της Ελλάδας για το 2020
Ποσοστό απασχόλησης (ηλικίες 20-64)	75%	70%
Επενδύσεις σε Ε&Α (% του ΑΕΠ)	3%	1,2% *
Μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, ποσοστιαία ως προς το 1990	-20%, (ή -30% εάν οι συνθήκες το επιτρέψουν)	Εκπομπές για τομείς εκτός ΣΕΔΕ - 4% (σε σχέση με τις τιμές του 2005, Απόφαση 406/2009/ΕΚ)
Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ως % επί της μκτής τελικής κατανάλωσης ενέργειας)	20%	20% με βάση το Ν. 851/2010
Ενεργειακή απόδοση – μείωση κατανάλωσης ενέργειας σε Mtoe	Αύξηση ενεργειακής απόδοσης κατά 20%, που αντιστοιχεί στη μείωση της πρωτογενούς ενεργειακής κατανάλωσης κατά 368 Mtoe	Μείωση της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας κατά 2,85 Mtoe το 2020
Πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου (%)	κάτω από 10%	9,7%
Ολοκλήρωση τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (%)	Τουλάχιστον 40% των νέων ηλικίας 30-34 ετών	32%
Μείωση αριθμού ατόμων σε κατάσταση ή σε κίνδυνο φτώχειας ή αποκλεισμού	20 εκατομμύρια	Μείωση κατά 450.000

Πηγή: 1^H Έκθεση Προόδου ΕΣΠΑ 2014-2020 (ΕΛΣΤΑΤ Eurostat, National Inventory Report 2014-Greece, 2ο Σχέδιο Δράσης Ενεργειακής Απόδοσης, Έκθεση Προόδου για το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τις ΑΠΕ)

1.2.1 Η πρόοδος στην επίτευξη των εθνικών στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»

Σύμφωνα με την 1η Έκθεση Προόδου του ΕΣΠΑ 2014-2020 που συντάχθηκε τον Ιούλιο του 2018 από το Υπουργείο Ανάπτυξης και Οικονομίας (Ειδική Υπηρεσία Στρατηγικής, Σχεδιασμού και Αξιολόγησης) η αποτίμηση της προόδου που σημειώθηκε όσον αφορά την επίτευξη των εθνικών στόχων της στρατηγικής "Ευρώπη 2020" και της συμβολής των ΕΔΕΤ προς τον σκοπό αυτό αναλύεται παρακάτω:

1. Επενδύσεις σε E&A (%του ΑΕΠ)

Το 2015 στην Ελλάδα δαπανήθηκαν 1.703,8 εκατ. € για E&A, ποσό κατά 215,1 εκατ. € υψηλότερο από αυτό που δαπανήθηκε το 2014 (ποσοστό αύξησης 14,4%). Ο δείκτης "Ένταση E&A", που εκφράζει τις δαπάνες E&A ως ποσοστό του ΑΕΠ, διαμορφώθηκε σε 0,97%, από 0,84% το 2014 (ποσοστό αύξησης 15,7%) και επομένως σημειώθηκε πρόοδος ως προς την επίτευξη του στόχου που είναι η ένταση E&A να ανέλθει στο 1,2 % του ΑΕΠ το 2020. Με δεδομένο ότι το ΑΕΠ συρρικνώθηκε ανεπαίσθητα μεταξύ 2014 και 2015 (κατά 0,2%), η σημαντική γενική αύξηση των δαπανών για E&A οδήγησε με περισσότερη ευκολία στην σημαντική κάλυψη του στόχου που έχει τεθεί για το 2020. Στον τομέα των επιχειρήσεων, το 2015 οι συνολικές δαπάνες E&A ανέρχονται σε 561,6 εκατ. €, παρουσιάζοντας αύξηση 11,3% σε σχέση με το 2014. Ελαφρά αυξητική τάση καταγράφεται και για την ένταση της δαπάνης E&A των επιχειρήσεων που έφτασε το 0,32% του ΑΕΠ το 2015 (από 0,28% και 0,23% το 2014 και 2011 αντίστοιχα).

Με δεδομένο ότι σε προγραμματικό επίπεδο, η χρηματοδότηση της στρατηγικής ΕΤΑΚ από το ΕΣΠΑ είναι σημαντικά αυξημένη σε σχέση με την προηγούμενη προγραμματική περίοδο, η συμβολή των ΕΔΕΤ στην επίτευξη του στόχου που αφορά τις δαπάνες για την E&A εκτιμάται ως θετική. Η συμβολή αυτή κρίνεται ότι θα ενισχυθεί διότι αναμένεται να αυξηθούν οι ετήσιες δαπάνες του ΕΣΠΑ για E&A καθώς οι στρατηγικές RIS3 εξειδικεύονται μέσω της διαδικασίας της επιχειρηματικής ανακάλυψης, καθορίζονται και ενεργοποιούνται οι δομές διακυβέρνησής τους, ωριμάζουν τα ΕΠ, βελτιώνεται η διαχείριση των Προγραμμάτων και αυξάνονται οι συνέργειες με άλλες πηγές χρηματοδότησης. Είναι κρίσιμο, να συνεκτιμηθεί το γεγονός ότι η συμβολή των ΕΔΕΤ έχει υπολογισθεί ότι ανέρχεται σε περίπου 15% των συνολικών δαπανών που απαιτούνται για την εφαρμογή της στρατηγικής για την ΕΤΑΚ και είναι σαφές πως η συμβολή αυτή θα αυξηθεί όχι μόνο όταν αυξάνονται οι επενδύσεις μέσω των ΕΔΕΤ αλλά κυρίως όταν αυτοί οι πόροι κινητοποιούν πρόσθετες σχετικές δαπάνες από το δημόσιο και κυρίως από τον ιδιωτικό τομέα.

2. Ποσοστό απασχόλησης (ηλικίες 20-64)

Το ποσοστό απασχόλησης για την ηλικιακή ομάδα 20-64 αυξήθηκε κατά 1,3% σε σχέση με το 2015 (από 54,9% στο 56,2%) και απέχει πλέον περίπου 14 ποσοστιαίες μονάδες από το στόχο της χώρας (70%). Παρά τα σημάδια βελτίωσης αποτελεί τη χειρότερη επίδοση για τις χώρες της ΕΕ-28 όπου το ποσοστό είναι

71,1%. Η αύξηση της απασχόλησης παρατηρήθηκε και στα δύο φύλα αλλά ήταν περισσότερο ενισχυμένη στους άνδρες διότι ενισχύθηκαν κλάδοι της οικονομίας όπου η ανδρική απασχόληση είναι υψηλότερη της γυναικείας. Η ανεργία συνέχισε να αποκλιμακώνεται το 2016 σε σχέση με το 2015 ενώ αρκετά σημαντική μείωση παρατηρήθηκε στην ανεργία των νέων 20-29 ετών από 40,6% σε 37,7%. Μείωση παρατηρήθηκε και στη μακροχρόνια ανεργία από 18,2% σε 16,9% με αύξηση όμως της διάρκειας της μακροχρόνιας ανεργίας, επιδείνωση της διασύνδεσης των μακροχρόνια ανέργων με την αγορά εργασίας και απαξίωση των εργασιακών τους δεξιοτήτων.

Ως προς την αποκλιμάκωση των ποσοστών ανεργίας συνέβαλαν οι δράσεις των ΕΔΕΤ με τους 39,862 ωφελούμενους των προγραμμάτων κοινωφελούς χαρακτήρα 2014-2015) που είναι δράσεις οκτάμηνης διάρκειας που απευθύνονται κυρίως σε μακροχρόνια άνεργους καθώς και οι δράσεις στο πλαίσιο της Πρωτοβουλίας για την Απασχόληση των Νέων (ΠΑΝ) με 41,731 ωφελούμενους νέους 18-29 ετών με επιταγή εισόδου σε ιδιωτικές επιχειρήσεις για απόκτηση εργασιακής εμπειρίας. Τέλος, έμμεση συμβολή στην απασχόληση είχε και η δράση της εναρμόνισης της οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής με 92,145 ωφελούμενους.

3. Πρόωρη Εγκατάλειψη του σχολείου

Η χώρα έχει ήδη πετύχει και έχει ξεπεράσει κατά πολύ το στόχο που είχε τεθεί για το 2020 και αφορά το ποσοστό του πληθυσμού που εγκαταλείπει το σχολείο και την εκπαίδευση. Το 2016 το ποσοστό αυτό καταγράφηκε σε 6,2% ενώ το 2011 ανέρχονταν στο 11,3% με διατυπωμένο στόχο το ποσοστό να πέσει κάτω από 9,7%. Από την εξέλιξη των στοιχείων της σχετικής χρονίσει, διαπιστώνεται πως η πρόοδος που επετεύχθη είναι μεγάλη και σημαντική.

Τα ΕΔΕΤ και την περίοδο 2014-2020 θα συμβάλλουν με δράσεις καταπολέμησης της σχολικής διαρροής με ιδιαίτερη έμφαση σε ειδικές ομάδες πληθυσμού. Η φυσική υλοποίηση σε επίπεδο ενταγμένων πράξεων αποτυπώνεται σε πολλές πράξεις στήριξης δομών όπως: α) 1.668 σχολικές μονάδες και περισσότεροι από 40.450 μαθητές με αναπηρία ή /και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες β) 504 σχολικές μονάδες και περισσότεροι από 16.800 μαθητές από την πράξη «Νέο Σχολείο – Ένταξη Ευάλωτων Κοινωνικών Ομάδων (ΕΚΟ) στα δημοτικά σχολεία», γ) 899 τάξεις προσχολικής εκπαίδευσης από την πράξη «Ενίσχυση Προσχολικής Εκπαίδευσης», δ) 4.928 σχολικές μονάδες από την πράξη «Ενιαίου Τύπου Δημοτικό Σχολείο», ε) 3.425 μαθητές στα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας, στ) δράσεις ένταξης και εκπαίδευσης Ρίμα, ζ) η δράση για τα ολοήμερα δημοτικά σχολεία, η) η δράση για την αναμόρφωση των σχολικών προγραμμάτων κτλ.

4. Ολοκλήρωση τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Σύμφωνα με τα στοιχεία του 2016, η χώρα έχει πετύχει και έχει ξεπεράσει κατά πολύ το στόχο που έχει τεθεί για το 2020 (32%) και βρίσκεται στο 42,7%. Στο

πλαίσιο της υλοποίησης των δράσεων των ΕΔΕΤ για την περίοδο 2014-2020, το ζητούμενο είναι η διατήρηση των καλών επιδόσεων που έχουν ήδη αποτυπωθεί με έμφαση στις δράσεις που αφορούν τη δια βίου μάθηση και τη διασύνδεση της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας.

5. Μείωση αριθμού ατόμων σε κατάσταση ή σε κίνδυνο φτώχειας ή αποκλεισμού

Ο στόχος πολιτικοποιείται σε 450.000 ανθρώπους και επιδιώκεται η μείωση του ποσοστού φτώχειας από το 28% που έχει καταγραφεί για το 2008 στο 24% για το 2020. Ο στόχος αυτός απομακρύνεται όμως, αφού τα τελευταία χρόνια, λόγω της μεγάλης ύφεσης αυξήθηκαν οι παράγοντες που δημιουργούν τη φτώχεια και παράλληλα οι αυτόματοι μηχανισμοί οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής στάθηκαν ανεπαρκείς για να ανατρέψουν τις συνέπειές της. Στο πλαίσιο αυτό, διάφορες δράσεις που εντάχθηκαν το 2016 όπως τα Κέντρα Κοινότητας καθώς και οι δομές παροχής βασικών αγαθών συμβάλλουν κατά κύριο λόγο στην αντιμετώπιση των συνεπειών της φτώχειας καθώς και στη μείωση του αριθμού όσων αντιμετωπίζουν ακραίες υλικές στερήσεις. Σε κάθε περίπτωση για να υπάρξει περαιτέρω πρόοδος στην προσέγγιση του στόχου της χώρας σχετικά με τη φτώχεια, διαμορφώνονται και εφαρμόζονται ευρύτερες κοινωνικές, οικονομικές και αναπτυξιακές πολιτικές που κάνουν χρήση και των πόρων του ΕΣΠΑ.

6. Ενεργειακή απόδοση – Μείωση Κατανάλωσης Ενέργειας

Η χώρα έχει πετύχει και έχει ξεπεράσει τους στόχους της για την στρατηγική Ευρώπη 2020. Ως προς την πρωτογενή κατανάλωση ενέργειας, ο στόχος για το 2020 είναι 24,7%Μtoe. Με βάση τα στοιχεία του 2015, φαίνεται ότι η κατανάλωση βρίσκεται στους 23,7Μtoe (2008: 30,9Μtoe). Ως προς την τελική κατανάλωση ενέργειας, ο στόχος για το 2020 είναι 18,4 Μtoe και σύμφωνα με τα στοιχεία του 2015 η κατανάλωση βρίσκεται στο επίπεδο των 16,4 Μtoe (2008: 21.4Μtoe).

Πρέπει βεβαίως να ληφθεί υπόψη ότι σε μεγάλο βαθμό σημαντικός παράγοντας αύξησης της ενεργειακής απόδοσης και μείωσης της κατανάλωσης ενέργειας είναι η ύφεση, η μείωση της οικονομικής δραστηριότητας και οι πιέσεις που αντιμετωπίζουν τα οικογενειακά εισοδήματα.

Η συμβολή των ΕΔΕΤ 2014-2020 στην αύξηση της ενεργειακής απόδοσης σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα και όχι συγκυριακά όπως ελπίζουμε ότι είναι τα παραπάνω αίτια αναμένεται να είναι σημαντική και κυρίως αναφορικά με τα κτίρια (δημόσια και ιδιωτικά), καθώς ο κτιριακός τομέας (οικιακός και τριτογενής τομέας) αντιστοιχεί σε ένα μεγάλο ποσοστό της συνολικής κατανάλωσης ενέργειας που αντιπροσωπεύει το 45% της εγχώριας κατανάλωσης. Σημαντικό ρόλο για την ενεργειακή αποδοτικότητα και τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας παίζει η υιοθέτηση των σχετικών πολιτικών και στρατηγικών που

ενθαρρύνουν την ανάπτυξη σχετικών υποδομών και ανταποκρίνονται στην ανάγκη της μείωσης του κόστους της ενέργειας. Η ενεργειακή απόδοση αναμένεται να παρουσιάσει σημαντική βελτίωση μέχρι το 2020 με την εφαρμογή σειράς στοχευόμενων μέτρων κυρίως για την ενεργειακή αναβάθμιση των κτιρίων που θα ενισχυθεί περαιτέρω μέσω νέων χρηματοδοτικών μηχανισμών της αγοράς (Ίδρυση Ταμείου Εξοικονομώ 2).

7. Μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου

Στον τομέα των αερίων του θερμοκηπίου η χώρα έχει ήδη πετύχει τους στόχους της κατά πολύ. Ο στόχος της χώρας για το 2020 είναι να μειωθούν οι εκπομπές των αερίων του θερμοκηπίου σε 61,24 MtCO₂ και το 2015 ήδη βρίσκεται στους 44,52 MtCO₂.

Παρά το ότι η μείωση και των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου οφείλεται και εδώ σε μεγάλο βαθμό στην οικονομική κρίση και στις προσπάθειες εξοικονόμησης δαπανών των παραγωγικών μονάδων και των νοικοκυριών, η συμβολή των ΕΔΕΤ στην επίτευξη της οικονομίας χαμηλών εκπομπών άνθρακα ήταν, όπως και κατά την προηγούμενη προγραμματική περίοδο, μεγάλη και αναμένεται να συνεχιστεί μέχρι το 2020 ενισχύοντας ποικιλία παρεμβάσεων από όλα τα ΕΔΕΤ όπως η εξοικονόμηση ενέργειας στον κτιριακό τομέα, οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, η κατασκευή των σύγχρονων οδικών αξόνων και των μέσων σταθερής τροχιάς, η βελτίωση των οχημάτων αστικών συγκοινωνιών, οι δράσεις παγίδευσης του διοξειδίου του άνθρακα.

8. Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ)

Μέχρι και το 2015 είχε καλυφθεί το 77% του στόχου της χώρας για την Ευρώπη 2020. Όμως, η σταθερή και σημαντική άνοδος της συμμετοχής των ΑΠΕ επί της τελικής κατανάλωσης ενέργειας επιβραδύνθηκε σημαντικά από το 2013 και μετά. Σήμερα έχει σταθεροποιηθεί γύρω στο 15-16%.

Μέχρι και το 2013 η χρηματοδοτική συμβολή των ΕΔΕΤ και άλλων χρηματοδοτικών πηγών ήταν σημαντική στην αύξηση των επενδύσεων ΑΠΕ. Για να μπορέσουν να συμβάλουν τα ΕΔΕΤ σε ένα νέο επενδυτικό κύκλο ΑΠΕ και στην αναζωογόνηση του τομέα πρόκειται να αντιμετωπιστούν μια σειρά τεχνικών, θεσμικών, οικονομικών ζητημάτων καθώς και ζητημάτων δικτύου διανομής για μορφές ΑΠΕ που διατηρούν τον επενδυτικό δυναμισμό τους.

1.3 Η Πολιτική Συνοχής της ΕΕ

Η πολιτική συνοχής είναι η **βασική πολιτική επενδύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης**. Η οικονομική και κοινωνική συνοχή –όπως ορίζεται στην Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη του 1986 (Συνθήκη της ΕΕ)– «αποσκοπεί ιδιαίτερα στη μείωση του χάσματος μεταξύ των διαφόρων περιοχών και στη μείωση της καθυστέρησης των

πλέον μειονεκτικών περιοχών». Σκοπός της είναι να στηρίζει τη δημιουργία θέσεων εργασίας, την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, την οικονομική ανάπτυξη, τη βιώσιμη ανάπτυξη και τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής των πολιτών σε όλες τις περιφέρειες και τις πόλεις της ΕΕ.

Η πιο πρόσφατη συνθήκη της ΕΕ, η Συνθήκη της Λισαβόνας που υπογράφηκε στις 13 Δεκεμβρίου 2007, προσθέτει μία ακόμα πτυχή στη συνοχή, αναφερόμενη στην «οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή», δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση «στις αγροτικές περιοχές, τις ζώνες που συντελείται βιομηχανική μετάβαση και τις περιοχές που πλήττονται από σοβαρά και μόνιμα φυσικά ή δημογραφικά προβλήματα, όπως οι υπερβόρειες περιοχές που είναι ιδιαίτερα αραιοκατοικημένες και οι νησιωτικές, διασυνοριακές και ορεινές περιοχές». Στοχεύει στην αλληλεγγύη μεταξύ των Κρατών-Μελών της ΕΕ, στη σύγκλιση των Περιφερειών μεταξύ τους και στη μείωση των αναπτυξιακών ανισοτήτων και γενικότερα των οικονομικών, κοινωνικών και εδαφικών διαφορών τους. Κάτω από αυτό το σκεπτικό, η πολιτική συνοχής πρέπει, πέραν της οικονομικής και κοινωνικής, να προωθεί μια πιο ισορροπημένη και βιώσιμη «χωρική ανάπτυξη» που συνιστά μια έννοια ευρύτερη από αυτήν της περιφερειακής πολιτικής.

1.3.1 Τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ)

Μέσω της Πολιτικής Συνοχής υλοποιούνται εκατοντάδες χιλιάδες έργα ανά την Ευρώπη τα οποία χρηματοδοτούνται από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ), τα οποία διαχειρίζονται από κοινού η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και οι χώρες της ΕΕ.

Τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ) είναι πέντε και είναι τα εξής:

1. Το **Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)**, το οποίο είναι συνδεδεμένο με την περιφερειακή πολιτική της ΕΕ και προωθεί την ισόρροπη ανάπτυξη των διάφορων περιφερειών της ΕΕ.
2. Το **Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)**, το οποίο στηρίζει έργα σχετικά με την απασχόληση και επενδύει στο ανθρώπινο δυναμικό ολόκληρης της Ευρώπης –τους εργαζόμενους, τους νέους και όσους αναζητούν εργασία.
3. Το **Ταμείο Συνοχής (ΤΑ)** το οποίο χρηματοδοτεί έργα στους τομείς των μεταφορών και του περιβάλλοντος σε χώρες στις οποίες το ακαθάριστο εθνικό εισόδημα (ΑΕΕ) ανά κάτοικο είναι χαμηλότερο από το 90% του μέσου όρου της ΕΕ. Το διάστημα 2014-2020, οι χώρες αυτές ήταν η Ελλάδα, η Βουλγαρία, η Κροατία, η Κύπρος, η Λιθουανία, η Εσθονία, η Λετονία, η Μάλτα, η Ουγγαρία, η Πολωνία, η Ρουμανία, η Σλοβακία κ.ά.
4. Το **Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ)**, το οποίο εστιάζει στην επίλυση των ιδιαίτερων προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι αγροτικές περιοχές.
5. Το **Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ)**, το οποίο βοηθά τους αλιείς να υιοθετήσουν πρακτικές βιώσιμης αλιείας και τις παράκτιες

κοινότητες να διαφοροποιήσουν τις οικονομίες τους ώστε να βελτιωθεί η ποιότητα ζωής κατά μήκος των ευρωπαϊκών ακτών.

Τα ΕΔΕΤ εστιάζουν σε πέντε τομείς: α) έρευνα και καινοτομία, β) ψηφιακές τεχνολογίες, γ) μικρές επιχειρήσεις, δ) στήριξη της οικονομίας χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, ε) βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων.

1.3.2 Οι Θεματικοί Στόχοι

Για την προγραμματική περίοδο 2014-2020, ο Κανονισμός Κοινών Διατάξεων (Κανονισμός ΕΕ 1303/2013) καθορίζει **11 Θεματικούς Στόχους**. Μέσω των 11 Θεματικών Στόχων η πολιτική συνοχής επιδιώκει να συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για μια έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη. Οι Θεματικοί Στόχοι, οι οποίοι θα υποστηριχτούν από τα ΕΔΕΤ, είναι οι εξής:

1. Ενίσχυση της Έρευνας, της Τεχνολογικής Ανάπτυξης και της Καινοτομίας(**ΘΣ 1**)
2. Βελτίωση της πρόσβασης, χρήσης και ποιότητας των Τεχνολογιών Πληροφοριών και Επικοινωνιών(**ΘΣ 2**)
3. Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και του γεωργικού τομέα (για το ΕΓΤΑΑ) και του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (για το ΕΤΘΑ)(**ΘΣ 3**)
4. Υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς(**ΘΣ 4**)
5. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης κινδύνων(**ΘΣ 5**)
6. Διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων(**ΘΣ 6**)
7. Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και άρση των εμποδίων σε βασικές υποδομές δικτύων(**ΘΣ 7**)
8. Προώθηση της βιώσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων(**ΘΣ 8**)
9. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας και των διακρίσεων(**ΘΣ 9**)
10. Επένδυση στην εκπαίδευση, την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη δια βίου μάθηση(**ΘΣ 10**)
11. Ενίσχυση της θεσμικής επάρκειας και της αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης (**ΘΣ 11**)

Οι εθνικές και περιφερειακές αρχές διευκρινίζουν στα Επιχειρησιακά Προγράμματα πώς θα γίνει η κατανομή των διαθέσιμων κονδυλίων στους Θεματικούς Στόχους.

2. Κεφάλαιο 2^ο – Προγράμματα ΕΣΠΑ

2.1 Εισαγωγή

Οι στόχοι των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, από τα οποία συγχρηματοδοτείται το Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) 2014-2020, υλοποιούνται μέσα από επιχειρησιακά προγράμματα. Τα Επιχειρησιακά Προγράμματα είναι πολυετή προγράμματα που ισχύουν για όλη την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020 και συνδέονται με τομείς ή/και συγκεκριμένες γεωγραφικές περιφέρειες σε διεθνές, εθνικό ή τοπικό επίπεδο. Η αρχιτεκτονική του ΕΣΠΑ 2014-2020 προβλέπει:

- 7 Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα που αφορούν ένα ή περισσότερους τομείς και έχουν ως γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής όλη τη χώρα
- 13 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ), ένα για κάθε μία από τις 13 διοικητικές Περιφέρειες της χώρας, που περιλαμβάνουν δράσεις περιφερειακής εμβέλειας
- Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασία

2.2 Τα Τομεακά ΕΠ (ΕΠ)

Τα Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΕΠ) αφορούν ένα ή περισσότερους τομείς της οικονομικής και κοινωνικής ζωής και έχουν ως γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής όλη τη χώρα. Πιο συγκεκριμένα τα Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020 είναι τα εξής:

1. ΕΠ Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία
2. ΕΠ Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη
3. ΕΠ Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
4. ΕΠ Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα
5. ΕΠ Τεχνική Βοήθεια
6. Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης
7. ΕΠ Αλιείας και Θάλασσας

2.3 Τα Περιφερειακά ΕΠ (ΠΕΠ)

Το ΕΣΠΑ, εκτός από τα τομεακά προγράμματα, περιλαμβάνει 13 πολυτομεακά και πολυταμειακά Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ). Κάθε μία από τις ελληνικές Περιφέρειες αποτελεί αντικείμενο ενός περιφερειακού προγράμματος που περιλαμβάνει έργα και δράσεις περιφερειακής κλίμακας, αξιοποιεί τα τοπικά πλεονεκτήματα και χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ). Το κοινό τους σημείο είναι η ενίσχυση της δυνατότητας των περιφερειακών και τοπικών αρχών να

εφαρμόσουν ένα πλήρες φάσμα δράσεων που στοχεύουν να εξυπηρετήσουν τις κύριες προτεραιότητες του ΕΣΠΑ. Τα 13 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα είναι:

1. ΠΕΠ Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης
2. ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας
3. ΠΕΠ Δυτικής Μακεδονίας
4. ΠΕΠ Ηπείρου
5. ΠΕΠ Θεσσαλίας
6. ΠΕΠ Ιονίων Νήσων
7. ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας
8. ΠΕΠ Στερεάς Ελλάδας
9. ΠΕΠ Αττικής
10. ΠΕΠ Πελοποννήσου
11. ΠΕΠ Βορείου Αιγαίου
12. ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου
13. ΠΕΠ Κρήτης

Επιπλέον, στις Περιφέρειες εκχωρείται η διαχείριση σημαντικών πόρων του Ταμείου Συνοχής για το Περιβάλλον και κυρίως πόρων που κατευθύνονται στην κάλυψη των υποχρεώσεων της χώρας και των Περιφερειών που αφορούν στα υγρά απόβλητα, ενώ στις 13 Περιφέρειες εκχωρείται επίσης από το Τομεακό Πρόγραμμα της Αγροτικής Ανάπτυξης η διαχείριση περίπου 30% των πόρων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης.

2.4 Η κατανομή των χρηματοδοτικών πόρων στα ΕΠ

Οι πίνακες που ακολουθούν δείχνουν την κατανομή των χρηματοδοτικών πόρων της προγραμματικής περιόδου 2014-2020 στα επιμέρους ΕΠ, Τομεακά και Περιφερειακά. Στα Τομεακά ΕΠ οι τομείς που ενισχύονται περισσότερο είναι η Αγροτική Ανάπτυξη και οι Υποδομές Μεταφορών/Περιβάλλον/Αειφόρος Ανάπτυξη με προϋπολογισμό πάνω από 5.000.000.000€ για κάθε ΕΠ. Ακολουθούν το ΕΠ Ανταγωνιστικότητα/Επιχειρηματικότητα/Καινοτομία με προϋπολογισμό ύψους 4.665.114.590€ και το ΕΠ Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού και Διά Βίου Μάθηση με προϋπολογισμό ύψους 2.667.494.916€. Μικρότερη ενίσχυση προορίζεται για τον τομέα της Αλιείας με προϋπολογισμό ύψους 523.406.309€, της Δημόσια Διοίκησης με 486.913.888€. Τέλος, ο προϋπολογισμός για το ΕΠ Τεχνική Βοήθεια ανέρχεται στα 401.870.438€.

Στα Περιφερειακά ΕΠ (ΠΕΠ), με βάση την κατανομή των πόρων όπως φαίνεται στον Πίνακα 2 η Περιφέρεια Αττικής είναι αυτή που ενισχύεται περισσότερο μεταξύ όλων των διοικητικών περιφερειών της Ελλάδας με προϋπολογισμό που ξεπερνά το 1 δις ευρώ. Ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης, Δυτικής Ελλάδας, Κρήτης, Θεσσαλίας, Δυτικής Μακεδονίας, Ηπείρου,

Βορείου Αιγαίου, Πελοποννήσου, Ιόνιων Νησιών, Στερεάς Ελλάδας και τελευταία με τελευταία την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου.

Ο συνολικός προϋπολογισμός για τα Τομεακά και Περιφερειακά ΕΠ ανέρχεται στα 25.565.001.720€ εκ των οποίων μόνο τα 5.182.684.850€ είναι εθνικοί πόροι, δηλαδή το 20% της Δημόσιας Δαπάνης. Το υπόλοιπο 80% της Δημόσιας Δαπάνης προέρχεται από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Πίνακας 2

Κατανομή των χρηματοδοτικών πόρων της προγραμματικής περιόδου 2014-2020
ανά Επιχειρησιακό Πρόγραμμα

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	Δημόσια Δαπάνη* [€]	Συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης [€]	Εθνική Συμμετοχή [€]
ΤΟΜΕΑΚΑ			
1 Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία	4.665.144.590,00	3.646.378.272,00	1.018.766.318,00
2 Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη	5.186.665.146,00	4.333.917.411,00	852.747.735,00
3 Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	2.667.494.916,00	2.104.926.538,00	562.568.378,00
4 Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα	486.913.888,00	377.228.416,00	109.685.472,00
5 Τεχνική Βοήθεια	401.870.438,00	317.612.097,00	84.258.341,00
6 Αγροτική Ανάπτυξη	5.880.192.246,00	4.718.291.793,00	1.161.900.453,00
7 Άλιεία & Θάλασσα	523.406.309,00	388.777.914,00	134.628.395,00
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ			
8 Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	507.739.340,00	406.191.468,00	101.547.872,00
9 Κεντρική Μακεδονία	964.864.185,00	771.891.345,00	192.972.840,00
10 Θεσσαλία	401.130.674,00	320.904.539,00	80.226.135,00
11 Ήπειρος	325.846.893,00	260.677.513,00	65.169.380,00
12 Δυτική Ελλάδα	490.985.732,00	392.788.583,00	98.197.149,00
13 Δυτική Μακεδονία	330.737.741,00	264.590.187,00	66.147.554,00
14 Στερεά Ελλάδα	190.052.422,00	95.026.211,00	95.026.211,00
15 Πελοπόννησος	270.342.339,00	216.273.871,00	54.068.468,00
16 Ιόνια Νησιά	226.924.700,00	181.539.758,00	45.384.942,00
17 Βόρειο Αιγαίο	301.669.500,00	241.335.599,00	60.333.901,00
18 Κρήτη	434.883.125,00	347.906.498,00	86.976.627,00
19 Αττική	1.139.966.974,00	911.973.576,00	227.993.398,00
20 Νότιο Αιγαίο	168.170.562,00	84.085.281,00	84.085.281,00
ΣΥΝΟΛΟ (Τομεακά και Περιφερειακά)	25.565.001.720,00	20.382.316.870,00	5.182.684.850,00

Δημόσια Δαπάνη: Η δαπάνη που πραγματοποιείται για την κάλυψη μέρους (όταν υπάρχει και ιδιωτική συμμετοχή) ή όλου (όταν υπάρχει μόνο δημόσια συμμετοχή) του προϋπολογισμού ενός Επιχειρησιακού Προγράμματος ή/και έργου, και προέρχεται εξ ολοκλήρου από Δημόσιους (Εθνικούς και Κοινοτικούς) πόρους, δηλαδή είναι το άθροισμα της Εθνικής Δημόσιας Δαπάνης (Εθνική Συμμετοχή) και της συνδρομής της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Διαρθρωτικό
και Επενδυτικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Πηγή: <https://www.espa.gr/el/Pages/staticESPA2014-2020.aspx>

2.5 Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΕΣ)

Τα προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΕΣ) αποτελούν βασικό εργαλείο για την ενδυνάμωση των χωρικών συνεργασιών στο ευρωπαϊκό πλαίσιο,

αλλά και με τρίτες χώρες και συνιστούν μια από τις κύριες επιλογές για την προγραμματική περίοδο 2014-2020. Η ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία σε επίπεδο κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης υλοποιείται μέσω προγραμμάτων διασυνοριακής, διακρατικής και διαπεριφερειακής συνεργασίας. Κάθε Πρόγραμμα περιλαμβάνει στρατηγικές προτεραιότητες και ενδεικτικές δράσεις που συμβάλλουν στην υλοποίηση των στόχων του ΕΣΠΑ και κατ' επέκταση στην υλοποίηση της στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη. Τα εν λόγω προγράμματα διακρίνονται σε διμερή και πολυμερή.

Τα διμερή προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας στοχεύουν στο να αντιμετωπίσουν κοινές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι διασυνοριακές περιοχές, να αξιοποιήσουν τις προοπτικές ανάπτυξης και φυσικά να ενδυναμώσουν τη συνεργασία προς όφελος της αρμονικής πορείας της Ένωσης. Τα διμερή προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας της Ελλάδας με γειτνιάζουσες χώρες για την προγραμματική περίοδο είναι:

- Διασυνοριακό Πρόγραμμα Ελλάδα – Βουλγαρία
- Διασυνοριακό Πρόγραμμα Ελλάδα – Ιταλία
- Διασυνοριακό Πρόγραμμα Ελλάδα – Κύπρος
- Διασυνοριακό Πρόγραμμα Ελλάδα – Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας
- Διασυνοριακό Πρόγραμμα Ελλάδα – Αλβανία 2014-2020

Από τις χώρες αυτές οι τρεις αποτελούν μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Κύπρος, Βουλγαρία και Ιταλία) και λαμβάνουν χρηματοδότηση από το ΕΤΠΑ, ενώ οι δύο άλλες είναι υποψήφια κράτη-μέλη (Αλβανία και Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας) και χρηματοδοτούνται από το Μηχανισμό Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ).

Τα πολυμερή προγράμματα Εδαφικής Συνεργασίας στα οποία συμμετέχουν οι Περιφέρειες της χώρας μας είναι τα εξής:

- Αδριατικής – Ιονίου (διακρατικό)
- MED (διακρατικό)
- MED ENI CBC (διασυνοριακό)
- Black Sea basin ENI CBC (διασυνοριακό)
- INERREG EUROPE (διαπεριφερειακό)
- BalkanMediterranean (διακρατικό)

Στα προγράμματα Εδαφικής Συνεργασίας περιλαμβάνονται τα δίκτυα συνεργασιών URBACT & ESPON, καθώς και το INTERACT, το οποίο παρέχει τεχνική υποστήριξη σε όλα τα προγράμματα ΕΕΣ στον ευρωπαϊκό χώρο.

Στον Πίνακα 3 που ακολουθεί, φαίνεται η κατανομή των χρηματοδοτικών πόρων στα παραπάνω διμερή προγράμματα.

Πίνακας 3

Κατανομή των χρηματοδοτικών πόρων της προγραμματικής περιόδου 2014-2020
στα διμερή Προγράμματα Συνεργασίας

ΔΙΜΕΡΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΔΑΦΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ **				
#	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	Δημόσια Δαπάνη * (€)	Συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης (€)	Εθνική Συμμετοχή (€)
1	ΕΛΛΑΔΑ - ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	129.695.572	110.241.234	19.454.338
2	ΕΛΛΑΔΑ - ΙΤΑΛΙΑ	123.176.899	104.700.362	18.476.537
3	ΕΛΛΑΔΑ - ΚΥΠΡΟΣ	55.299.108	47.004.240	8.294.868
4	ΕΛΛΑΔΑ - ΠΓΔΜ	45.470.059	38.649.552	6.820.507
5	ΕΛΛΑΔΑ - ΑΛΒΑΝΙΑ	42.312.029	35.965.222	6.346.807
6	ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ - ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ	39.727.654	33.456.246	6.271.408
ΣΥΝΟΛΟ		435.681.321	370.016.856	65.664.465

* Δημόσια Δαπάνη: Η δαπάνη που πραγματοποιείται για την κάλυψη μέρους (όταν υπάρχει και ιδιωτική συμμετοχή) ή όλου (όταν υπάρχει μόνο δημόσια συμμετοχή) του προϋπολογισμού ενός Επιχειρησιακού Προγράμματος ή/και έργου, και προέρχεται εξ ολοκλήρου από Δημόσιους (Εθνικούς και Κοινοτικούς) πόρους, δηλαδή είναι το άθροισμα της Εθνικής Δημόσιας Δαπάνης (Εθνική Συμμετοχή) και της συνδρομής της Ευρωπαϊκής Ένωσης

** Στα προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας, η Εθνική Συμμετοχή περιλαμβάνει τους εθνικούς πόρους των αντίστοιχων κρατών

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πηγή: <https://www.espa.gr/el/Pages/staticESPA2014-2020.aspx>

3. Κεφάλαιο 3^ο- ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία (ΕΠΑνΕΚ) 2014-2020

3.1 Εισαγωγή

Ο σχεδιασμός της Νέας Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020, συμπίπτει με τη χρονική περίοδο κατά τη διάρκεια της οποίας επιδιώκεται να τεθούν οι βάσεις και να διαμορφωθεί ένα νέο πρότυπο ανάπτυξης για τα επόμενα χρόνια στη χώρα. Το «ΕΣΠΑ 2014-2020» μπορεί να δράσει ως καταλύτης για μια στροφή προς την κατεύθυνση υποστήριξης της επιχειρηματικότητας. Όχημα για την επανεκκίνηση της ελληνικής οικονομίας θα αποτελέσει το ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία» (ΕΠΑνΕΚ).

Το ΕΠΑνΕΚ, αξιοποιώντας 3,65 δις ευρώ Κοινοτικής Συνδρομής (4,67 δις ευρώ Δημόσιας Δαπάνης) από τον προϋπολογισμό της Νέας Προγραμματικής Περιόδου, στοχεύει στην δημιουργία ενός νέου αναπτυξιακού υποδείγματος, που αναδεικνύει σε κεντρικό ρόλο παραγωγικούς, ανταγωνιστικούς και εξωστρεφείς τομείς της οικονομίας και υλοποιεί τη στρατηγική της Έξυπνης Εξειδίκευσης με στόχο τη σύνδεση της έρευνας και της καινοτομίας με την επιχειρηματικότητα και την ενίσχυση των υφιστάμενων πλεονεκτημάτων της Ελλάδας και των περιφερειών της ως αναγκαίες προϋποθέσεις για την μακροπρόθεσμη ανάπτυξή τους και την ευημερία των πολιτών.

Οι **στρατηγικοί τομείς** που αναγνωρίστηκαν και καταγράφηκαν ως ειδικής δυναμικής, είναι:

1. Αγροδιατροφή/ Βιομηχανία τροφίμων
2. Ενέργεια
3. Εφοδιαστική Αλυσίδα
4. Πολιτιστικές και Δημιουργικές Βιομηχανίες
5. Περιβάλλον
6. Τουρισμός
7. Τεχνολογίες Πληροφορικής & Επικοινωνιών (ΤΠΕ)
8. Υγεία
9. Υλικά – Κατασκευές

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα αναδεικνύει τις προτεραιότητες για ανάκαμψη της οικονομίας και ανάπτυξη της παραγωγικής βάσης της χώρας. Συνδέεται και λειτουργεί συμπληρωματικά με τα υπόλοιπα τομεακά και περιφερειακά επιχειρησιακά προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020, και υποστηρίζει την Εθνική Στρατηγική για την Έρευνα, Τεχνολογία και Καινοτομία(ΕΣΕΤΑΚ) (εθνική στρατηγική RIS3) και την Εθνική Στρατηγική Ψηφιακής Ανάπτυξης.

Οι πόροι του Προγράμματος προέρχονται από δύο διαρθρωτικά ταμεία: **το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)**. Το ΕΤΠΑ συνδράμει το ΕΠΑνΕΚ με 2.970,9 εκατ. € ενώ το ΕΚΤ με 675,5 εκατ. € καλύπτοντας και τις 13 Περιφέρειες.

3.2 Η δομή του ΕΠΑΝΕΚ(www.antagonistikotita.gr)

Ο σχεδιασμός του ΕΠΑνΕΚ συνδυάζει τις εθνικές με τις κοινοτικές προτεραιότητες μέσω μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής παρέμβασης για την ανταγωνιστικότητα, την επιχειρηματικότητα και την καινοτομία, που εξειδικεύεται σε **3 βασικούς Άξονες Προτεραιότητας (ΑΠ)** και **21 Ειδικούς Στόχους** που θα μπορούν να διασφαλίσουν στην επιτυχημένη υλοποίησή του.

➤ ΑΠ1 «Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με τομεακές προτεραιότητες»

Η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας μέσω του ΕΠΑνΕΚ επικεντρώνεται σε τομείς παραγωγικούς, ανταγωνιστικούς και δυνάμει εξωστρεφείς και καινοτόμους (9 στρατηγικοί τομείς της χώρας) που εκτιμάται ότι θα αποτελέσουν τους μοχλούς ανάκαμψης της ελληνικής οικονομίας. Για την ενίσχυση της δραστηριότητας των τομέων αυτών θα γίνει στοχευμένη επιλογή επενδύσεων και δραστηριοτήτων που διαθέτουν τα ζητούμενα χαρακτηριστικά για το νέο αναπτυξιακό υπόδειγμα. Η έξυπνη εξειδίκευση αποτελεί βασική παράμετρο του προγράμματος καθώς αποσκοπεί στον εντοπισμό των μοναδικών χαρακτηριστικών της ελληνικής οικονομίας, αναδεικνύοντας τα υφιστάμενα πλεονεκτήματα της.

Ο πίνακας παρουσιάζει τους ειδικούς στόχους που τέθηκαν στο πλαίσιο του Άξονα 1, τις επενδυτικές προτεραιότητες που συνδέονται με αυτόν καθώς και τον προϋπολογισμό τους.

Πίνακας 4

Ειδικοί Στόχοι	Επενδυτική Προτεραιότητα	Προϋπολογισμός (Κοινοτική Συνδρομή)
1.1. Αύξηση επιχειρηματικών πρωτοβουλιών και συνεργασιών για την ανάπτυξη καινοτόμου επιχειρηματικότητας σύμφωνα με την εθνική στρατηγική έρευνας και καινοτομίας για έξυπνη εξειδίκευση (στρατηγική RIS3)	1β	663.731.215 €
1.2. Αύξηση της προσφοράς ψηφιακών υπηρεσιών, εφαρμογών και ολοκληρωμένων λύσεων ΤΠΕ για τις επιχειρήσεις	2β	216.791.942 €
1.3. Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας μέσω νέων καινοτόμων ιδεών κατά προτεραιότητα στους στρατηγικούς τομείς της χώρας	3α	244.999.996 €
1.4. Αναβάθμιση του επιπέδου επιχειρηματικής οργάνωσης και λειτουργίας των ΜΜΕ, κατά προτεραιότητα στους εννέα (9) στρατηγικούς τομείς της χώρας	3γ	367.499.998 €
1.5. Αύξηση εξαγωγών ελληνικών επιχειρήσεων, κατά προτεραιότητα στους εννέα (9) στρατηγικούς τομείς της χώρας	3δ	271.422.743 €
1.6. Αύξηση διείσδυσης των νέων μορφών ΑΠΕ στο ενεργειακό ισοζύγιο της χώρας	4α	65.399.998 €
1.7. Μείωση της παραγωγής αποβλήτων και της περιβαλλοντικής ρύπανσης από τη λειτουργία των επιχειρήσεων	6στ	22.000.002 €
Σύνολο		1.851.845.894 €

Πηγή: <https://www.espa.gr/el/Pages/staticOPEpanek.aspx>, (Σύνοψη του ΕΠ ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020 του Υπουργείου Οικονομίας, Μεταφορών, Ναυτιλίας και Τουρισμού)

Επενδυτικές προτεραιότητες

- **1β:** Προαγωγή επιχειρηματικών επενδύσεων στην Ε&Κ, ανάπτυξη δεσμών και συνεργειών μεταξύ επιχειρήσεων, κέντρων έρευνας και ανάπτυξη και του τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης.
- **2β:** Ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ και του ηλεκτρονικού εμπορίου και ενίσχυση της ζήτησης για ΤΠΕ.
- **3α:** Προαγωγή της επιχειρηματικότητας, ιδίως με την διευκόλυνση της οικονομικής αξιοποίησης νέων ιδεών και την ενίσχυση της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων, μεταξύ άλλων και μέσω θερμοκοιτίδων επιχειρήσεων.
- **3γ:** Στήριξη της δημιουργίας και της επέκτασης προηγμένων ικανοτήτων για την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών.
- **3δ:** Στήριξη της ικανότητας των ΜΜΕ να αναπτύσσονται σε αγορές (περιφερειακές, εθνικές και διεθνείς) και να συμμετέχουν σε διαδικασίες καινοτομίας.
- **4α:** Προαγωγή παραγωγής και διανομής ενέργειας που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

- **6στ:** Προώθηση καινοτόμων τεχνολογιών για τη βελτίωση της προστασίας του περιβάλλοντος και της αποδοτικότερης χρήσης των πόρων στον τομέα των απόβλητων, των υδάτων ή για την μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης.

Η κάθε επενδυτική προτεραιότητα συνδέεται με τον αντίστοιχο Ειδικό Στόχο, ο οποίος επιτυγχάνεται με την εφαρμογή διαφόρων δράσεων.

Ενδεικτικές δράσεις

- Ενίσχυση της έρευνας και της καινοτομίας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της επίδειξης σε λειτουργούσες επιχειρήσεις. (1β)
- Ενίσχυση νέων επιχειρηματικών πρωτοβουλιών για την εκμετάλλευση της γνώσης που προκύπτει από την ερευνητική δραστηριότητα με σκοπό την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας των νέων επιστημόνων /ερευνητών. (1β)
- Ενίσχυση της δημιουργίας και ανάπτυξης συστάδων ή συμπράξεων επιχειρήσεων, ερευνητικών και εκπαιδευτικών οργανισμών. (1β)
- Υποδομές εκκώλωσης νέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων έντασης γνώσης και θερμοκοιτίδες. (3α)
- Απλοποίηση/αυτοματοποίηση λειτουργικών δραστηριοτήτων μέσω της εισαγωγής ή και αύξηση της χρήσης ΤΠΕ στις ΜΜΕ. (3γ)
- Πιστοποίηση λειτουργιών και προϊόντων των επιχειρήσεων. (3γ)
- Υποστήριξη επιχειρήσεων για αναζήτηση ευκαιριών σε νέες αγορές του εξωτερικού. (3δ)
- Αναβάθμιση της εικόνας των ελληνικών προϊόντων στο εξωτερικό. (3δ)
- Εστίαση σε γρήγορα αναπτυσσόμενες περιοχές ΤΠΕ, υποστηριζόμενες από τεχνολογική ανάπτυξη. (2β)
- Ανάπτυξη και προσαρμογή ολοκληρωμένων λύσεων λογισμικού και ψηφιακού περιεχομένου. (2β)
- Βελτίωση της εξωστρέφειας και υποστήριξη της επιχειρηματικότητας μέσω αναβάθμισης των πληροφοριακών υποδομών της δημόσιας διοίκησης. (2β)
- Ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών ιδεών, διερεύνηση δυνατοτήτων αξιοποίησης τους και εφαρμογής τους μέσω νέων προϊόντων και υπηρεσιών. (3α)
- Ενίσχυση επιχειρήσεων για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας. (4α)
- Διαχείριση απόβλητων-ανακύκλωση-ελαχιστοποίηση παραγωγής. (6στ)

➤ **ΑΠ2 «Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις»**

Ο Άξονας αυτός στοχεύει στην προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις, κατά κύριο λόγο, μέσω εφαρμογής σχεδίων διαρθρωτικής προσαρμογής των επιχειρήσεων ή συλλογικών επιχειρησιακών/κλαδικών σχεδίων. Οι ανάγκες προσαρμογής αφού μελετηθούν θα καταδείξουν τα πραγματικά κενά σε όρους κατάρτισης, εκπαίδευσης και επαγγελματικής ανάπτυξης των εργαζομένων, θα υποδείξουν αναδυόμενες δεξιότητες και ικανότητες και θα οδηγήσουν στο σχεδιασμό και υλοποίηση στοχευμένων προγραμμάτων ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού. Παράλληλα, για την επίτευξη του συνολικού στόχου του άξονα, θα απαιτηθεί η προσαρμογή της θεσμικής

ικανότητας της δημόσιας διοίκησης και των ενδιαφερόμενων φορέων προς την κατεύθυνση βελτίωσης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

Ο πίνακας παρουσιάζει τους ειδικούς στόχους που τέθηκαν στο πλαίσιο του Άξονα 2, τις επενδυτικές προτεραιότητες που συνδέονται με αυτόν καθώς και τον προϋπολογισμό τους.

Πίνακας 5

Ειδικό Στόχο	Επενδυτική Προτεραιότητα	Προϋπολογισμός (Κοινοτική Συνδρομή)
2.1. Αύξηση της υγιούς νεοφυούς επιχειρηματικότητας και αυτοαπασχόλησης	8iii	79.999.999 €
2.2. Προσαρμογή των επιχειρήσεων και των εργαζομένων τους στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις, ειδικότερα των επιχειρήσεων που διαθέτουν τα ζητούμενα χαρακτηριστικά του νέου αναπτυξιακού υποδείγματος της χώρας	8v	446.123.817€
2.3. Ενίσχυση συμμετοχής των επιχειρήσεων στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης	10iv	52.612.380 €
2.4. Βελτίωση επιχειρηματικού περιβάλλοντος μέσω αναβάθμισης της ικανότητας της δημόσιας διοίκησης να υποστηρίζει την επιχειρηματικότητα	11i	84.337.820 €
Σύνολο		663.074.016 €

Πηγή: <https://www.espa.gr/el/Pages/staticOPEpanek.aspx> (Σύνοψη του ΕΠ ΕΠΑνεΚ 2014-2020 του Υπουργείου Οικονομίας, Μεταφορών, Ναυτιλίας και Τουρισμού)

Επενδυτικές προτεραιότητες:

- **8iii:** Αυτοαπασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανόμενων καινοτόμων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων.
- **8v:** Προσαρμογή των εργαζομένων των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στις αλλαγές.
- **10iv:** Βελτίωση της συνάφειας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας.
- **11i:** Επένδυση στη θεσμική ικανότητα και στην αποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης.

Από τις παραπάνω επενδυτικές προτεραιότητες θα σταθούμε στην 8iii, η οποία προωθεί άμεσα την επιχειρηματικότητα τόσο σε επίπεδο ΜΜΕ όσο και αυτοαπασχολούμενων.

Ενδεικτικές δράσεις

- Ενίσχυση των πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (8iii)
- Νεοφυής επιχειρηματικότητα (8iii)
- Ανάπτυξη γυναικείας επιχειρηματικότητας. (8iii)

- Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας στους τομείς στρατηγικής στόχευσης του ΕΠ: παροχή ολοκληρωμένων υπηρεσιών κατάρτισης και καθοδήγησης (mentoring) κυρίως σε εξειδικευμένους και καταρτισμένους δυνητικούς επιχειρηματίες (π.χ. απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, απόφοιτοι επαγγελματικών σχολών) για την έναρξη άσκησης επιχειρηματικής δραστηριότητας. (δiii)

Παρατηρείται ότι η κάθε επενδυτική προτεραιότητα συνδέεται με τον αντίστοιχο Ειδικό Στόχο ο οποίος επιτυγχάνεται με την εφαρμογή κάποιας δράσης.

➤ ΑΠ3 «Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας»

Ο Άξονας στοχεύει στην αναβάθμιση των υποδομών της χώρας σε τομείς προτεραιότητας, οι οποίοι θα υποβοηθήσουν την στήριξη της επιχειρηματικότητας. Στον άξονα αυτό περιλαμβάνονται στόχοι για την ενίσχυση των δομών και υποδομών, οι οποίες συνδέονται έμμεσα με την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας, τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, καινοτομίας και εξωστρέφειας των επιχειρήσεων.

Ο πίνακας παρουσιάζει τους ειδικούς στόχους που τέθηκαν στο πλαίσιο του Άξονα 3, τις επενδυτικές προτεραιότητες που συνδέονται με αυτόν καθώς και τον προϋπολογισμό τους.

Πίνακας 6

Ειδικός Στόχος	Επενδυτική Προτεραιότητα	Προϋπολογισμός (Κοινοτική Συνδρομή)
3.1. Αναβάθμιση ή/και ανάπτυξη υποδομών έρευνας και καινοτομίας για τη βελτίωση της καινοτομικής ικανότητας της χώρας για τη στήριξη της επιχειρηματικότητας	1α	159.499.996 €
3.2. Επέκταση υποδομών ευρυζωνικών υπηρεσιών και δικτύων υψηλών ταχυτήτων	2α	303.699.998 €
3.3. Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης της λειτουργίας των επιχειρήσεων και του κτιριακού αποθέματος επαγγελματικής χρήσης	4β	50.049.234 €
3.4. Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης του οικιακού και δημόσιου κτιριακού αποθέματος	4γ	178.999.999 €
3.5. Ανάπτυξη ή /και προώθηση οικονομικής δραστηριότητας που βασίζεται στο φυσικό κεφάλαιο και στην πολιτιστική κληρονομιά της Ελλάδος με επίκεντρο το τομέα του Τουρισμού	6γ	57.787.428 €
3.6. Βελτίωση της δυνατότητας ανάκτησης βιομηχανικών αποβλήτων και απορριμμάτων και αύξηση της επαναξιοποίησής τους	6ζ	22.499.998 €
3.7. Μείωση εξάρτησης της χώρας από το πετρέλαιο	7ε	244.500.000 €
3.8. Αύξηση της εφαρμογής έξυπνων συστημάτων για την αποτελεσματικότερη διαχείριση της διανομής ενέργειας	7ε	47.310.454 €
Σύνολο		1.064.347.107 €

Πηγή: <https://www.espa.gr/el/Pages/staticOPEpanek.aspx> (Σύνοψη του ΕΠ ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020 του Υπουργείου Οικονομίας, Μεταφορών, Ναυτιλίας και Τουρισμού)

Επενδυτικές προτεραιότητες

- **1α:** Ενίσχυση των υποδομών έρευνας και καινοτομίας και των ικανοτήτων ανάπτυξης αριστείας στον τομέα έρευνας και καινοτομίας και της προαγωγής των κέντρων ικανότητας, ιδίως των κέντρων ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος.
- **2α:** Επέκταση της ανάπτυξης των ευρυζωνικών υπηρεσιών και των δικτύων υψηλών ταχυτήτων και στήριξη της υιοθέτησης των αναδυόμενων τεχνολογιών και δικτύων στο χώρο της ψηφιακής οικονομίας.
- **4β:** Προαγωγή ενεργειακής απόδοσης και χρήσης ΑΠΕ στις επιχειρήσεις.
- **4γ:** Στήριξη της ενεργειακής απόδοσης, της έξυπνης διαχείρισης της ενέργειας και της χρήσης ΑΠΕ στις δημόσιες υποδομές και στον τομέα της στέγασης.
- **6γ:** Διατήρηση, προστασία, προαγωγή και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς.
- **6ζ:** Στήριξη της βιομηχανικής μετάβασης προς μια οικονομία με αποδοτική χρήση των πόρων, προώθηση της πράσινης ανάπτυξης, της οικολογικής καινοτομίας και της διαχείρισης περιβαλλοντικών επιδόσεων στο δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα.
- **7ε:** Βελτίωση την ενεργειακής απόδοσης και της ασφάλειας του εφοδιασμού μέσω της ανάπτυξης έξυπνων συστημάτων διανομής, αποθήκευσης και μεταφοράς ενέργειας.

Είναι σαφές ότι οι παραπάνω επενδυτικές προτεραιότητες συμβάλλουν με έμμεσο τρόπο στη στήριξη της επιχειρηματικότητας. Επίσης, οι δράσεις του Άξονα 3 απευθύνονται κυρίως σε δημόσιους φορείς όπως για παράδειγμα η ΔΕΗ ή σε εκπαιδευτικά ιδρύματα κ.ο.κ.

Για τις ανάγκες της παρούσας εργασίας θα περιοριστούμε στην αναφορά των ενδεικτικών δράσεων για τις επενδυτικές προτεραιότητες 1α και 6γ.

Ενδεικτικές δράσεις

- Ενίσχυση σημαντικών ερευνητικών υποδομών εθνικής εμβελείας με διεθνή αναγνώριση της αριστείας τους. (1α)
- Ανάπτυξη κέντρων ικανότητας (Centers of Competence) με παράλληλη ενίσχυση των εργαστηριακών υποδομών καινοτομίας, που δημιουργούνται για την παροχή επιστημονικών και τεχνικών υπηρεσιών με όρους αγοράς και σύμφωνα με τις ανάγκες της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης. (1α)
- Προώθηση και προβολή του τουριστικού προϊόντος σε σχέση με το φυσικό κεφάλαιο και την πολιτιστική κληρονομία της χώρας (συμμετοχή κεντρικών και περιφερειακών φορέων σε διεθνείς εκθέσεις τουρισμού κ.α.). (6γ)

Επισημαίνεται πως οι παραπάνω δράσεις των τριών βασικών αξόνων προτεραιότητας είναι ενδεικτικές. Αυτό σημαίνει πως μπορούν να προστεθούν και άλλες που συνάδουν με τους στόχους του προγράμματος ή να μην υπάρξει πρόσκληση για κάποιες από αυτές.

3.3 Δικαιούχοι των Δράσεων

- Μικρομεσαίες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους στρατηγικούς τομείς της οικονομίας.
- Νέο-δημιουργούμενες πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις, νέοι επαγγελματίες (προτεραιότητα στη στήριξη των κοινωνικών ομάδων που εμφανίζουν υψηλά ποσοστά ανεργίας καθώς και επιστήμονες και καταρτισμένο ανθρώπινο δυναμικό).
- Θερμοκοιτίδες για ανάπτυξη καινοτόμου και νεοφυούς επιχειρηματικότητας.
- Φορείς Διαχείρισης Μέσων Χρηματοοικονομικής Τεχνικής, Ταμεία Επιχειρηματικού Κίνδυνου, Επιχειρηματικοί Άγγελοι, κλπ.
- Επιχειρήσεις που προσφέρουν υπηρεσίες ΤΠΕ και επιχειρήσεις που έχουν ανάγκη για ΤΠΕ προϊόντα και υπηρεσίες.
- Συστάδες επιχειρηματικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων (clusters) που δημιουργούν νέες ησίδες εξειδίκευσης έντασης γνώσης για την ελληνική οικονομία, με παγκόσμια επιφάνεια.
- Ερευνητικές υποδομές εθνικής εμβελείας, βάσει του Εθνικού Οδικού Χάρτη.
- Εργαστήρια ερευνητικών και ακαδημαϊκών φορέων που παρέχουν υπηρεσίες ΕΤΑΚ, Ερευνητικές Ομάδες για συμμετοχή σε ερευνητικές υποδομές άλλων κρατών της ΕΕ και διεθνών οργανισμών, Κέντρα Ικανότητας Δίκτυα Ανάπτυξης Καινοτομίας.
- Ερευνητικοί και ακαδημαϊκοί φορείς, Ερευνητές, Συνεργασίες επιχειρήσεων με ΑΕΙ και ερευνητικά ιδρύματα στους στρατηγικούς τομείς.
- Επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας.
- Πολίτες που αναβαθμίζουν ενεργειακά τις κατοικίες τους.
- Επιχειρήσεις που εμφανίζουν υψηλές ή και ιδιαίτερες ενεργειακές καταναλώσεις για προώθηση μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας (π.χ. τουριστικά καταλύματα κλπ.), μικρομεσαίες μεταποιητικές επιχειρήσεις, για υιοθέτηση μέτρων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης κατά τη λειτουργία τους.
- Δημόσια κτίρια για ενεργειακή αναβάθμιση.
- Δημόσιοι φορείς που δραστηριοποιούνται σε θέματα προώθησης σε νέες αγορές του εξωτερικού.
- Δημόσια διοίκηση και δημόσιες υπηρεσίες και οργανισμοί, αρμόδιοι για δράσεις βελτιώσεις του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και της άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας.
- Δημόσιες αρχές και φορείς του εθνικού συστήματος ποιότητας, φορείς διαχείρισης επιχειρηματικών υποδομών π.χ. βιομηχανικών και επιχειρηματικών περιοχών.
- Οι διαχειριστές των δικτύων (ΑΔΜΗΕ, ΔΕΔΔΗΕ, ΔΕΣΦΑ, ΕΠΑ),
- Κοινωνικοί εταίροι, επαγγελματικές/κλαδικές ενώσεις, σύνδεσμοι.

3.4 Προκηρύξεις Δράσεων (www.antagonistikotita.gr/epanek/prokirixeis)

Για τις ανάγκες της παρούσας εργασίας έχουν επιλεγθεί να παρουσιαστούν δράσεις (ολοκληρωμένες ή σε εξέλιξη) που αφορούν μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) και νέους επαγγελματίες και εντάσσονται στους Θεματικούς Στόχους:

- ✓ Ενίσχυση της Έρευνας, της Τεχνολογικής Ανάπτυξης και της Καινοτομίας **(ΘΣ 1)**
- ✓ Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και του γεωργικού τομέα (για το ΕΓΤΑΑ) και του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (για το ΕΤΘΑ) **(ΘΣ 3)**

Οι Δράσεις που ακολουθούν κατηγοριοποιούνται στον ΑΠ 1 και τον ΑΠ 2. Λόγω του οι Δράσεις που έχουν προκηρυχθεί στο πλαίσιο του ΑΠ 3 "Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας" απευθύνονται σε φορείς (δημόσιους, ερευνητικούς, ΔΕΗ κτλ) που ενισχύουν μεν την επιχειρηματικότητα αλλά με πιο έμμεσο τρόπο, επιλέχθηκε να μην θα παρουσιαστούν.

3.4.1 Δράσεις στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 01 (&1Σ) του ΕΠΑΝΕΚ: «Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με τομεακές προτεραιότητες».

1. Ερευνώ - Δημιουργώ - Καινοτομώ (Β' Κύκλος 2019)

Θεματικός Στόχος: 01

Επενδυτική Προτεραιότητα: 1β

Ειδικός Στόχος: 1.1

Βασικοί στόχοι της Ενιαίας Δράσης είναι η σύνδεση της έρευνας και της καινοτομίας με την επιχειρηματικότητα και η ενίσχυση της παραγωγικότητας, της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων προς διεθνείς αγορές με σκοπό τη μετάβαση στην ποιοτική, καινοτόμα επιχειρηματικότητα και την αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας.

Ο Β' Κύκλος της Ενιαίας Δράσης αποτελεί συνέχεια του Α' Κύκλου.

Ο **Προϋπολογισμός** της Ενιαίας Δράσης «Ερευνώ – Δημιουργώ – Καινοτομώ» είναι 542.535.722€. Ο Προϋπολογισμός του Β' Κύκλου ανέρχεται σε 200.000.000€.

Δικαιούχοι

Υφιστάμενες επιχειρήσεις, μεμονωμένες ή σε ομάδες ή σε συμπράξεις με ερευνητικούς οργανισμούς

Οι **Αιτήσεις Χρηματοδότησης** θα πρέπει να εντάσσονται σε μία από τις ακόλουθες τέσσερις (4) κατηγορίες παρεμβάσεων:

I. Έρευνα και Ανάπτυξη από Επιχειρήσεις (Προτάσεις έως 600.000 € - Επιδότηση από 25% έως 80%*)

II. Συμπράξεις Επιχειρήσεων με Ερευνητικούς Οργανισμούς (Προτάσεις έως 1.000.000€ - Επιδότηση από 25% έως 100%*)

III. Αξιοποίηση Ερευνητικών Αποτελεσμάτων (Προτάσεις έως 2.000.000€ - Επιδότηση από 25% έως 7%*)

IV. Σφραγίδα Αριστείας (SealofExcellence) για επιχειρήσεις (αφορά ελληνικές ΜΜΕ που έλαβαν τη «Σφραγίδα Αριστείας» με max προϋπολογισμό τον εγκεκριμένο από το Η2020 και επιδότηση από 35% έως 70%*)

*Το ύψος της επιδότησης καθορίζεται από το είδος της έρευνας και το μέγεθος της επιχείρησης.

Επιλέξιμοι Τομείς Δραστηριότητας

- Υλικά – Κατασκευές
- Τουρισμός, Πολιτισμός & Δημιουργικές Βιομηχανίες
- Αγροδιατροφή / Βιομηχανία Τροφίμων
- Περιβάλλον& Βιώσιμη Ανάπτυξη
- Υγεία & Φάρμακα
- Μεταφορές & Εφοδιαστική Αλυσίδα
- Ενέργεια
- Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνίας (ΤΠΕ)

Επιδοτούμενες Δαπάνες

1. Δαπάνες προσωπικού.
2. Δαπάνες οργάνων και εξοπλισμού.
3. Δαπάνες για κτίρια και γήπεδα.
4. Δαπάνες για ανάθεση έρευνας επί συμβάσει, διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας καθώς και δαπάνες για συμβουλευτικές και ισοδύναμες υποστηρικτικές υπηρεσίες χρησιμοποιούμενες αποκλειστικά για το έργο.
5. Πρόσθετα γενικά έξοδα και λοιπές λειτουργικές δαπάνες που είναι άμεσο αποτέλεσμα του έργου.
6. Δαπάνες διεξαγωγής μελέτης σκοπιμότητας.
7. Δαπάνες καινοτομίας.
8. Δαπάνες συμμετοχής σε εμπορικές εκθέσεις.

Χρόνος υλοποίησης Επενδυτικών Σχεδίων

Μέχρι 30 μήνες από την ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης Ένταξης. Οι προτάσεις της παρέμβασης IVθα πρέπει να έχουν χρονική διάρκεια ίση με την εγκεκριμένη από το Πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020».

2. Εργαλειοθήκη Ανταγωνιστικότητας για Μικρές και Πολύ Μικρές Επιχειρήσεις (2019)

Θεματικός Στόχος: 03

Επενδυτική Προτεραιότητα: 3γ

Ειδικός Στόχος: 1.4

Βασικός στόχος της Δράσης είναι η ενίσχυση υφιστάμενων μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων, προκειμένου να αναβαθμίσουν και να βελτιώσουν την ανταγωνιστική τους θέση στην εσωτερική και εξωτερική αγορά, επενδύοντας στον εκσυγχρονισμό του παραγωγικού εξοπλισμού τους και στην πιστοποίηση των προϊόντων τους.

Ο Προϋπολογισμός της Δράσης είναι 400 εκατ. € για το σύνολο των περιφερειών της χώρας. Η Δράση συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) της ΕΕ και από εθνικούς πόρους.

Δικαιούχοι

Μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις.

Επενδυτικά σχέδια και Επιδότηση

Επενδυτικά σχέδια από 20.000€ έως 200.000€

Επιδότηση από 50% έως 65%. (Το ύψος της επιδότησης καθορίζεται με βάση τις εξαγωγικές επιδόσεις των επιχειρήσεων.)

Επιλέξιμοι Τομείς Δραστηριότητας

- Αγροδιατροφή / Βιομηχανία Τροφίμων
- Ενέργεια
- Εφοδιαστική Αλυσίδα
- Πολιτιστικές και Δημιουργικές Βιομηχανίες (ΠΔΒ)
- Περιβάλλον
- Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνίας (ΤΠΕ)
- Υγεία
- Υλικά - Κατασκευές

Επιδοτούμενες Δαπάνες

- Μηχανήματα - Εξοπλισμός έως 100% του επενδυτικού σχεδίου
- Πιστοποίηση Προϊόντων-Υπηρεσιών-Διαδικασιών έως 100% του επενδυτικού σχεδίου
- Συσκευασία-Ετικέτα-Branding έως 25% του επενδυτικού σχεδίου
- Ψηφιακή Προβολή
- Συμβουλευτικές Υπηρεσίες-Τεχνικές Μελέτες
- Μεταφορικά Μέσα
- Μισθολογικό Κόστος Εργαζομένων (νέο προσωπικό)

Χρόνος Υλοποίησης Επενδυτικών Σχεδίων

Μέχρι 24 μήνες από την ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης Ένταξης.

3. Εργαλειοθήκη Επιχειρηματικότητας: Εμπόριο - Εστίαση – Εκπαίδευση (2019)

Θεματικός Στόχος: 03

Επενδυτική Προτεραιότητα: 3γ

Ειδικός Στόχος: 1.4

Βασικός στόχος της Δράσης είναι η ενίσχυση υφιστάμενων μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στο λιανικό εμπόριο, την παροχή υπηρεσιών εστίασης και την παροχή υπηρεσιών ιδιωτικής εκπαίδευσης και κοινωνικής μέριμνας, προκειμένου να αναβαθμίσουν το επίπεδο επιχειρησιακής οργάνωσης και λειτουργίας τους.

Ο **Προϋπολογισμός** της Δράσης ανέρχεται σε 60 εκατ. € για το σύνολο των περιφερειών της χώρας. Η Δράση συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) της ΕΕ και από εθνικούς πόρους.

Δικαιούχοι

Μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις.

Επενδυτικά Σχέδια και Επιδότηση

Επενδυτικά σχέδια από 10.000€ έως 150.000€

Επιδότηση 50%

Επιδοτούμενες Δαπάνες

- Κτίρια, Εγκαταστάσεις και Περιβάλλον χώρος έως 100% του επενδυτικού σχεδίου.
- Μηχανήματα-Εξοπλισμός έως 100% του επενδυτικού σχεδίου. Προμήθεια και εγκατάσταση εξοπλισμού.
- Μεταφορικά μέσα
- Ψηφιακή Προβολή
- Πιστοποίηση υπηρεσιών ή/και διαδικασιών
- Μισθολογικό κόστος εργαζομένων (νέο προσωπικό)
- Δαπάνες Μελετών/Κατάρτισης/Παρακολούθησης του επενδυτικού σχεδίου

Χρόνος Υλοποίησης Επενδυτικών Σχεδίων

Μέχρι 24 μήνες από την ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης Ένταξης.

4. Ψηφιακό Βήμα(2018)

Επενδυτική Προτεραιότητα: 2β

Ειδικός Στόχος: 1.2

Βασικός στόχος της Δράσης είναι η ψηφιακή αναβάθμιση των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων.

Ο **Προϋπολογισμός** της Δράσης είναι 84.400.000€ για το σύνολο των περιφερειών της χώρας. Η Δράση συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης και από εθνικούς πόρους.

Δικαιούχοι

Υφιστάμενες πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις.

Επενδυτικά Σχέδια και Επιδότηση

Επενδυτικά σχέδια από 5.000€ έως 50.000€

Επιδoteίται το 50% των επιλέξιμων δαπανών

Επιδoteούμενες Δαπάνες

- Προμήθεια, μεταφορά, εγκατάσταση και λειτουργία νέων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού ΤΠΕ, απαραίτητου για τη λειτουργία της επιχείρησης και την εξασφάλιση των παρεχόμενων υπηρεσιών
- Προμήθεια και παραμετροποίηση λογισμικού
- Ηλεκτρονικό κατάστημα απαραίτητα με χαρακτηριστικά:
 - 2 τουλάχιστον γλώσσες
 - Mobile responsive
 - Λογισμικά παραγγελιοληψίας αποθήκευσης και ηλεκτρονικών πληρωμών
- Υπηρεσίες που αφορούν σε:
 - φιλοξενία (hosting, collocation)
 - σύνδεση στο διαδίκτυο
 - ψηφιακή διαφήμιση (google ads, Facebook ads)
 - ανάπτυξη ψηφιακού υλικού διαφήμισης
 - ανάπτυξη ή/και πιστοποίηση ψηφιακής πολιτικής ασφάλειας
 - μεταφορά δεδομένων ή παραμετροποίηση λογισμικού
- Μισθολογικό κόστος εργαζομένων (νέο προσωπικό)

Ψηφιακή Κατάταξη Επιχείρησης

Κάθε επιχείρηση πριν την υποβολή του επενδυτικού σχεδίου, θα πρέπει να αποτυπώσει την υφιστάμενη ψηφιακή της κατάσταση (εξοπλισμός ΤΠΕ τελευταίας τριετίας, λογισμικό, ψηφιακές υπηρεσίες, λοιπά στοιχεία ΤΠΕ). Με βάση την ψηφιακή της κατάσταση κατατάσσεται αυτόματα σε μία από τις τέσσερις (4) ψηφιακές βαθμίδες που ορίζουν τα επίπεδα ψηφιακής ωριμότητας σύμφωνα με την πρόσκληση.

Το επενδυτικό σχέδιο θα πρέπει να στοχεύει στην ψηφιακή αναβάθμιση της επιχείρησης τουλάχιστον κατά 1 βαθμίδα. Ενδεικτικά:

- από ψηφιακή βαθμίδα (Δ) σε (Γ)
- από ψηφιακή βαθμίδα (Γ) σε (Β) κ.ο.κ.

Χρόνος Υλοποίησης Επενδυτικών Σχεδίων

Μέχρι 12 μήνες από την ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης Ένταξης.

5. Ψηφιακό Άλμα(2018)

Επενδυτική Προτεραιότητα: 2β

Ειδικός Στόχος: 1.2

Βασικός στόχος της Δράσης είναι ο ψηφιακός μετασχηματισμός των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων.

Ο **Προϋπολογισμός** της Δράσης ανέρχεται σε 51.600.000€ για το σύνολο των περιφερειών της χώρας. Η Δράση συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης και από εθνικούς πόρους.

Δικαιούχοι

Υφιστάμενες πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις.

Επενδυτικά Σχέδια και Επιδότηση

Επενδυτικά σχέδια από 55.000€ έως 400.000€

Επιδoteείται το 50% των επιλέξιμων δαπανών

Επιδoteούμενες Δαπάνες (βλέπε Δράση «Ψηφιακό Βήμα»)

Ψηφιακή Κατάταξη Επιχείρησης(βλέπε Δράση «Ψηφιακό Βήμα»)

Όσον αφορά τη ψηφιακή κατάταξη της επιχείρησης, στο «Ψηφιακό Άλμα» το επενδυτικό σχέδιο θα πρέπει να στοχεύει στην αναβάθμιση της επιχείρησης τουλάχιστον κατά δύο (2) ψηφιακές βαθμίδες:

- από τη Χαμηλή (Δ) στην Ανώτερη (Β) ψηφιακή βαθμίδα,
- από τη Μέση (Γ) στην Ανώτατη (Α) ψηφιακή βαθμίδα,
- από τη Ανώτερη (Β) στην Ανώτατη (Α) ψηφιακή βαθμίδα
- από την Ανώτατη (Α) παραμένει στην Ανώτατη (Α) ψηφιακή βαθμίδα

Χρόνος Υλοποίησης Επενδυτικών Σχεδίων

Μέχρι 18 μήνες από την ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης Ένταξης

6. Ποιοτικός Εκσυγχρονισμός (2018)

Επενδυτική Προτεραιότητα: 3γ

Ειδικός Στόχος: 1.4

Βασικός στόχος της Δράσης είναι η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μεσαίων επιχειρήσεων, επενδύοντας στον παραγωγικό εκσυγχρονισμό τους και την υιοθέτηση συστημάτων τυποποίησης & πιστοποίησης.

Ο **Προϋπολογισμός** της Δράσης ανέρχεται σε 150 εκατ. € για το σύνολο των περιφερειών της χώρας. Η Δράση συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης και από εθνικούς πόρους.

Δικαιούχοι

Υφιστάμενες μεσαίες επιχειρήσεις

Επενδυτικά Σχέδια και Επιδότηση

Επενδυτικά Σχέδια από 50.000€ έως 400.000€

Επιδoteίται το 50% των επιλέξιμων δαπανών

Επιλέξιμοι Τομείς Δραστηριότητας

κατά προτεραιότητα

- Αγροδιατροφή / Βιομηχανία Τροφίμων
- Ενέργεια
- Εφοδιαστική Αλυσίδα
- Πολιτιστικές και Δημιουργικές Βιομηχανίες (ΠΔΒ)
- Περιβάλλον
- Τουρισμός
- Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνίας ΤΠΕ
- Υγεία
- Υλικά – Κατασκευές.

Επιδoteούμενες Δαπάνες

- Μηχανήματα-Εξοπλισμός μέχρι 100% του επενδυτικού σχεδίου
- Συστήματα Πιστοποίησης-Διαχείρισης Ποιότητας, Σχεδιασμός, Τυποποίηση και Πιστοποίηση Προϊόντων μέχρι 100% του επενδυτικού σχεδίου

- Μεταφορικά μέσα
- Σύνταξη και παρακολούθηση του επενδυτικού σχεδίου
- Μισθολογικό κόστος εργαζομένων (νέο προσωπικό)

Χρόνος Υλοποίησης Επενδυτικών Σχεδίων

Μέχρι 24 μήνες από την ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης Ένταξης.

7. Επιχειρούμε Έξω (2018)

Επενδυτική Προτεραιότητα: 3δ

Ειδικός Στόχος: 1.5

Βασικός στόχος της Δράσης είναι η προώθηση της εξωστρέφειας των ελληνικών μεταποιητικών επιχειρήσεων που αναπτύσσουν ήδη εξαγωγική δραστηριότητα, μέσω της συμμετοχής τους σε εμπορικές εκθέσεις που διοργανώνονται στην ΕΕ και σε τρίτες χώρες.

Ο **Προϋπολογισμός** της Δράσης ανέρχεται σε 50 εκατ. € για το σύνολο των περιφερειών της χώρας. Η Δράση συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης και από εθνικούς πόρους.

Δικαιούχοι

Πολύ Μικρές, Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις.

Επενδυτικά Σχέδια και Επιχορήγηση

Επενδυτικά σχέδια έως 100.000€

Η Δημόσια Επιχορήγηση ανέρχεται σε ποσοστό 50%.

Επιλέξιμοι Τομείς Δραστηριότητας

- Αγροδιατροφή / Βιομηχανία Τροφίμων
- Πολιτιστικές και Δημιουργικές Βιομηχανίες (ΠΔΒ)
- Υλικά – Κατασκευές.
- Ενέργεια
- Περιβάλλον
- Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνίας ΤΠΕ
- Υγεία & Φάρμακα

Επιδοτούμενες Δαπάνες

Συμμετοχή σε εμπορικές εκθέσεις εκτός Ελληνικής Επικράτειας, με επιλέξιμες τις παρακάτω δαπάνες:

- Κόστος συμμετοχής και κόστος καταχώρισης/εγγραφής στον κατάλογο της Έκθεσης
- Έξοδα μετακίνησης και διαμονής
- Επιμέρους μετακινήσεις προς και από τον χώρο της έκθεσης
- Διαμονή στη χώρα όπου πραγματοποιείται η έκθεση
- Ενοίκιο περιπτέρου, κόστος κατασκευής/διαμόρφωσης και ενοικίαση εξοπλισμού (π.χ. οπτικοακουστικός εξοπλισμός)
- Κόστος αποστολής και επιστροφής των εκθεμάτων, συμπεριλαμβανομένου και του κόστους ασφάλισης αυτών
- Αμοιβές εξειδικευμένων εξωτερικών συνεργατών απαραίτητων για τη διαχείριση/λειτουργία του περιπτέρου (π.χ. διερμηνέας, φύλακας περιπτέρου κ.λπ.)
- Κόστος σχεδιασμού και μετάφρασης φυλλαδίου/-ων.

Χρόνος Υλοποίησης Επενδυτικών Σχεδίων

Μέχρι 30 μήνες από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ένταξης των επενδυτικών σχεδίων στη Δράση.

8. Ενίσχυση της Ίδρυσης και Λειτουργίας Νέων Τουριστικών Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων(2017)

Θεματικός Στόχος: 3

Επενδυτική Προτεραιότητα: 3γ

Ειδικός Στόχος: 1.4

Βασικός στόχος της Δράσης είναι η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας στον τομέα του Τουρισμού, μέσω της δημιουργίας νέων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων τουριστικών επιχειρήσεων.

Ο **Προϋπολογισμός** της Δράσης ανέρχεται σε 490 εκατ. € για το σύνολο των περιφερειών της χώρας (390 εκατ. € από το Επάνω και 100 εκατ. € από τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα)

Δικαιούχοι

Πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις.

Επενδυτικά σχέδια και Επιδότηση

Επενδυτικά σχέδια από 25.000€ έως 400.000€

Επιδoteίται το 45% των επιλέξιμων δαπανών

Επιλέξιμες κατηγορίες επιχειρηματικών δραστηριοτήτων

- Κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα: ξενοδοχεία κατηγορίας 3 αστέρων και άνω με δυναμικότητα 10 έως και 50 κλινών, ξενοδοχειακά τουριστικά καταλύματα εντός παραδοσιακών κτισμάτων, οργανωμένες τουριστικές κατασκηνώσεις (camping) 3 αστέρων και άνω, ξενώνες νεότητας
- Μη κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα: αυτοεξυπηρετούμενα καταλύματα – τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες με ελάχιστο αριθμό 3 κατοικιών, ενοικιαζόμενα επιπλωμένα δωμάτια – διαμερίσματα 3 κλειδιών και άνω και ελάχιστης δυναμικότητας 10 κλινών
- Τουριστικά γραφεία διαφόρων δραστηριοτήτων
- Εναλλακτικές μορφές τουρισμού: αθλητικός τουρισμός, θαλάσσιος τουρισμός, τουρισμός υπαίθρου, άλλες ειδικές – εναλλακτικές μορφές τουρισμού, όπως ψυχαγωγικά και θεματικά πάρκα κ.ά.
- Λοιπές επιχειρηματικές δραστηριότητες στον τομέα του τουρισμού

Επιδοτούμενες δαπάνες

- Κτίρια, λοιπές εγκαταστάσεις και περιβάλλον χώρος
- Μηχανήματα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός προστασίας περιβάλλοντος και εξοικονόμησης ενέργειας και ύδατος
- Μεταφορικά μέσα
- Πιστοποίηση συστημάτων διασφάλισης ποιότητας, περιβαλλοντικής διαχείρισης
- Προβολή/Προώθηση - Συμμετοχή σε Εκθέσεις
- Τεχνικές μελέτες μηχανικού και υπηρεσίες φοροτεχνικού και νομικού συμβούλου
- Λογισμικά και υπηρεσίες λογισμικού
- Σύνταξη και παρακολούθηση υλοποίησης Επενδυτικού Σχεδίου

9. Ειδικές Δράσεις "Υδατοκαλλιέργειες" - "Βιομηχανικά Υλικά" - "Ανοιχτή Καινοτομία στον πολιτισμό" (2017)

Θεματικός Στόχος: 01

Επενδυτική Προτεραιότητα: 1β

Ειδικός Στόχος: 1.1

Βασικός στόχος της Δράσης είναι η δημιουργία της απαραίτητης γνωσιακής βάσης σε εστιασμένους τομείς, μέσω της ενίσχυσης της έρευνας και της τεχνολογίας, με σκοπό την προώθηση της καινοτομίας, την αύξηση της ανταγωνιστικότητας δυναμικών κλάδων της οικονομίας και την τόνωση της παραγωγικής δραστηριότητας σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.

Ο **Προϋπολογισμός** της Δράσης ανέρχεται σε 38.681.250€. Εκτιμάται όμως ότι θα φτάσει τα 46 εκατ. €.

Δικαιούχοι

α) Οργανισμοί έρευνας και διάδοσης γνώσεων και «Λοιποί φορείς που αντιμετωπίζονται ως Οργανισμοί έρευνας και διάδοσης γνώσεων»,

β) Επιχειρήσεις

γ) Φορείς Πολιτισμού (Ισχύει μόνο για την ειδική Δράση «Ανοιχτή Καινοτομία στον Πολιτισμό»)

Οι Αιτήσεις Χρηματοδότησης μπορούν να υποβάλλονται ανάλογα για την Ειδική Δράση, από σύμπραξη οργανισμών έρευνας και διάδοσης γνώσεων και υφιστάμενων επιχειρήσεων ή από σύμπραξη οργανισμών έρευνας και διάδοσης γνώσεων, είτε από σύμπραξη οργανισμών έρευνας και διάδοσης γνώσεων, υφιστάμενων επιχειρήσεων και φορέων πολιτισμού.

Είδος Ενισχύσεων

Οι προτάσεις που υποβάλλονται προς χρηματοδότηση στο πλαίσιο της Δράσης θα πρέπει να προωθούν την έρευνα, την τεχνολογία και την καινοτομία και να εντάσσονται σε μία από τις ακόλουθες ενισχύσεις:

α) πράξεων/έργων έρευνας και ανάπτυξης, μελέτες προβολής/διάχυσης των αποτελεσμάτων της πράξης, συμμετοχής σε διεθνή συνέδρια κ.ά.

β) προώθησης καινοτομίας για ΜΜΕ

γ) συμμετοχής ΜΜΕ σε εμπορικές εκθέσεις

Χρόνος Υλοποίησης Επενδυτικών Σχεδίων

Από 24 έως 36 μήνες. Σημειώνεται ότι ως ημερομηνία έναρξης του χρόνου υλοποίησης του έργου λαμβάνεται η ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης Ένταξης των έργων.

10. Ενίσχυση Τουριστικών ΜΜΕ για τον εκσυγχρονισμό τους και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών (2016)

Επενδυτική Προτεραιότητα: 3γ

Ειδικός Στόχος: 1.4

Βασικός στόχος είναι η ενίσχυση των επενδυτικών σχεδίων υφιστάμενων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων τουριστικών επιχειρήσεων όλων των κλάδων για τον εκσυγχρονισμό της υποδομής και της λειτουργίας τους, την ποιοτική αναβάθμιση τους και τον εμπλουτισμό, την αναβάθμιση και την πιστοποίηση των προσφερόμενων προϊόντων και υπηρεσιών, ώστε να βελτιώσουν τη θέση τους στην εσωτερική και διεθνή τουριστική αγορά.

Ο **Προϋπολογισμός** της Δράσης ανέρχεται σε 110.000.000€ για το σύνολο των περιφερειών της χώρας. Η Δράση συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης και από εθνικούς πόρους.

Δικαιούχοι

Υφιστάμενες και νέες πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα του τουρισμού.

Επενδυτικά σχέδια και Επιδότηση

Επενδυτικά σχέδια από 15.000€ έως 150.000€ με την προϋπόθεση να μην υπερβαίνουν το συνολικό κύκλο εργασιών του 2015. Διευκρινίζεται ότι σε περίπτωση που η επιχείρηση διαθέτει μικτή δραστηριότητα, τότε θα λαμβάνεται υπόψη ο κύκλος εργασιών μόνο των τουριστικών δραστηριοτήτων.

Η χρηματοδότηση καλύπτει το 40% των επιλέξιμων δαπανών και προσαυξάνεται κατά 10%, φτάνοντας στο 50% στην περίπτωση πρόσληψης νέου προσωπικού.

Επιδοτούμενες δαπάνες

- Κτίρια, εγκαταστάσεις και περιβάλλον χώρος
- Μηχανήματα – Εξοπλισμός
- Εξοπλισμό και Εγκαταστάσεις προστασίας περιβάλλοντος & εξοικονόμησης ενέργειας και ύδατος
- Ανάπτυξη και Πιστοποίηση συστημάτων διασφάλισης ποιότητας & περιβαλλοντικής διαχείρισης
- Μισθολογικό κόστος εργαζομένων (υφιστάμενου ή/και νέου προσωπικού)
- Λογισμικά και Υπηρεσίες Λογισμικού
- Μεταφορικά Μέσα
- Παρακολούθηση υλοποίησης του Επενδυτικού Σχεδίου
- Μελέτες/έρευνες αγοράς
- Προβολή – Προώθηση

Χρόνος Υλοποίησης Επενδυτικών Σχεδίων

Μέχρι 24 μήνες από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ένταξης.

11. Αναβάθμιση πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων για την ανάπτυξη των ικανοτήτων τους στις νέες αγορές (2016)

Θεματικός στόχος: 03

Επενδυτική Προτεραιότητα: 3γ

Ειδικός Στόχος: 1.4

Βασικός στόχος της Δράσης είναι η βελτίωση της ποιότητας των προσφερόμενων προϊόντων και υπηρεσιών ή η δημιουργία νέων προϊόντων/υπηρεσιών τα οποία θα καλύπτουν συγκεκριμένες ανάγκες της αγοράς. Επίσης, τα επενδυτικά σχέδια δύνανται να στοχεύουν στην μείωση του κόστους ή την αύξηση της αποτελεσματικότητας των λειτουργικών και παραγωγικών διαδικασιών.

Ο **Προϋπολογισμός** της Δράσης ανέρχεται σε 310 εκατ. € για το σύνολο των περιφερειών της χώρας. Η Δράση συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης και από εθνικούς πόρους.

Δικαιούχοι

Υφιστάμενες και νέες πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις.

Επενδυτικά σχέδια και επιδότηση

Επενδυτικά σχέδια από 15.000€ έως 200.000€ με την προϋπόθεση να μην υπερβαίνει το συνολικό κύκλο εργασιών του 2015.

Επιδoteίται το 40% των επιλέξιμων δαπανών και προσαυξάνεται κατά 10% στην περίπτωση πρόσληψης νέου προσωπικού

Επιλέξιμοι τομείς δραστηριότητας

- Αγροδιατροφή/Βιομηχανία Τροφίμων
- Πολιτιστικές και δημιουργικές Βιομηχανίες
- Υλικά/Κατασκευές
- Εφοδιαστική αλυσίδα
- Ενέργεια
- Περιβάλλον
- Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ)
- Υγεία και Φάρμακα

Επιδoteύμενες δαπάνες

- Κτίρια, λοιπές εγκαταστάσεις και περιβάλλον χώρος
- Μηχανήματα – Εξοπλισμός (Εγκαταστάσεις προστασίας περιβάλλοντος & εξοικονόμησης ενέργειας & ύδατος, Τεχνολογική αναβάθμιση μέσω αύξησης της χρήσης ΤΠΕκ.ά)
- Πιστοποίηση συστημάτων/ Σχεδιασμός και Τυποποίηση
- Προβολή – προώθηση των επιχειρήσεων σε αγορές στόχους
- Ενέργειες για την κατοχύρωση ευρεσιτεχνιών και την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο ή για την απόκτηση και χρήση πατεντών και για τη μεταφορά τεχνογνωσίας
- Τεχνική και Συμβουλευτική Υποστήριξη/Καθοδήγησης των επιχειρήσεων που θα συμβάλει στη βελτίωση της οργάνωσης και παραγωγικότητας των επιχειρήσεων, στην υποστήριξη τεχνολογικής και καινοτομικής επιχειρηματικότητας και θα υποστηρίξει τον προσανατολισμό σε νέες αγορές.

- Μισθολογικό κόστος εργαζομένων (υφιστάμενου ή/και νέου προσωπικού)

Χρόνος Υλοποίησης Επενδυτικών Σχεδίων

Μέχρι 24 μήνες από την ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης Ένταξης.

12.Διμερής και Πολυμερής E&T Συνεργασία Ελλάδας με άλλες χώρες (Ισραήλ, Κίνα, Ρωσία, Γερμανία)

Θεματικός στόχος: 01

Επενδυτική Προτεραιότητα: 1β

Ειδικός Στόχος: 1.1

Βασικοί στόχοι της Δράσης:

- την ενίσχυση της εξωστρέφειας και την βελτιστοποίηση της ελληνικής συμμετοχής στις διεθνείς και ευρωπαϊκές E&T διεργασίες δικτύωσης, την συμμετοχή σ' αυτές δυναμικών και με υψηλή τεχνογνωσία Επιχειρήσεων, την εκπλήρωση των εθνικών μας υποχρεώσεων σε Ευρωπαϊκές πολιτικές.
- την επικέντρωση των προσπαθειών και των διαθέσιμων πόρων σε ερευνητικά θεματικά πεδία, μείζονος ενδιαφέροντος για τις δύο (συνεργαζόμενες) χώρες και σημαντικά για την κοινωνία και την οικονομία, σύμφωνα με τις προτεραιότητες της Εθνικής Στρατηγικής ΕΤΑΚ για την Έξυπνη Εξειδίκευση.
- την ανάπτυξη νέων γνώσεων - συμπεριλαμβανομένων των νέων τεχνολογιών-, την ενθάρρυνση της μεταφοράς τεχνολογίας μεταξύ των επιχειρήσεων και των οργανισμών έρευνας και διάδοσης γνώσεων των δύο χωρών και την ανάπτυξη νέων ανταγωνιστικών προϊόντων/υπηρεσιών σε διεθνές επίπεδο, με στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας και την αντιμετώπιση σημαντικών κοινωνικών και περιβαλλοντικών αναγκών.
- τη διείδυση των καινοτομιών σε νέες αγορές

Ο **Προϋπολογισμός** της Δράσης συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) της Ε.Ε και από εθνικούς πόρους. (δείτε παρακάτω τον προϋπολογισμό ανά Δράση)

Δικαιούχοι

- Οργανισμοί Έρευνας και Διάδοσης Γνώσεων (π.χ. πανεπιστήμια ή ερευνητικά ινστιτούτα κ.ά.)
- Επιχειρήσεις
- Λοιποί Φορείς: Δημόσιοι και άλλοι φορείς.

Για τη συγκεκριμένη Πρόσκληση προβλέπεται ότι στις προτάσεις από ελληνικής πλευράς πρέπει να συμμετέχουν τουλάχιστον δύο συνεργαζόμενοι φορείς, και ειδικότερα, υποχρεωτικά ένας (1) Οργανισμός Έρευνας και Διάδοσης Γνώσεων και μία (1) επιχείρηση, συμπεριλαμβανομένου και του Συντονιστή φορέα.

Ειδικά για τη Δράση «Διμερής E&T Συνεργασία Ελλάδας – Ρωσίας» οι προτάσεις θα περιλαμβάνουν υποχρεωτικά έναν (1) ερευνητικό φορέα με προαιρετική τη συμμετοχής επιχείρησης.

Προτάσεις που δεν έχουν διακρατικό εταίρο δεν θα γίνονται αποδεκτές.

Επιδοτούμενες δαπάνες:

Στο πλαίσιο της Δράσης επιχορηγούνται δαπάνες εκτέλεσης ερευνητικών έργων και καινοτομίας σε θεματικές προτεραιότητες της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) 2014-2020:

- Ενισχύσεις για έργα έρευνας και ανάπτυξης
- Ενισχύσεις καινοτομίας για ΜΜΕ
- Ενισχύσεις για διαδικαστική και οργανωτική καινοτομία

Επιλέξιμοι τομείς δραστηριότητας και Προϋπολογισμός (ανά Δράση)

- Διμερής και Πολυμερής E&T Συνεργασία Ελλάδας – Ισραήλ (2019)
 1. Αγροδιατροφή
 2. Μεταφορές και Εφοδιαστική αλυσίδα
 3. Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών
 4. Υλικά και Κατασκευές

Η συνολική Δημόσια Δαπάνη της Δράσης ανέρχεται στα 7.000.000€. Η Δημόσια Δαπάνη κάθε έργου μπορεί να ανέλθει έως 400.000€.

- Διμερής και Πολυμερής E&T Συνεργασία Ελλάδας – Κίνας (2018)
 1. Αγροδιατροφή
 2. Ενέργεια
 3. Περιβάλλον
 4. Μεταφορές
 5. Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών
 6. Πολιτιστική κληρονομιά

Η συνολική Δημόσια Δαπάνη της Δράσης ανέρχεται στα 10.000.000€. Η Δημόσια Δαπάνη κάθε έργου μπορεί να ανέλθει έως τα 400.000€.

- Διμερής και Πολυμερής E&T Συνεργασία Ελλάδας – Ισραήλ (2017)
 1. Αγροδιατροφή
 2. Βίο-επιστήμες και Φάρμακα
 3. Ενέργεια
 4. Περιβάλλον

Η συνολική Δημόσια Δαπάνη της Δράσης ανέρχεται στα 4.500.000€. Η Δημόσια Δαπάνη κάθε έργου μπορεί να ανέλθει έως 400.000€.

- Διμερής E&T Συνεργασία Ελλάδας – Ρωσίας (2016)

1. Κβαντικές Τεχνολογίες - Αεροναυτική

Η συνολική Δημόσια Δαπάνη της Δράσης ανέρχεται στα 2.000.000€. Η Δημόσια Δαπάνη κάθε έργου μπορεί να ανέλθει έως 500.000€.

- Διμερής και Πολυμερής E&T Συνεργασία Ελλάδας – Γερμανίας (2016)

1. Αγροδιατροφή
2. Βιο-επιστήμες, Υγεία και Φάρμακα
3. Ενέργεια
4. Υλικά και Κατασκευές
5. Πολιτισμός, Τουρισμός, Πολιτισμός/Καινοτομία και Κοινωνικές Προκλήσεις
6. Βασικές Τεχνολογίες Γενικής Εφαρμογής, με διεπιστημονικό χαρακτήρα: Οπτικές Τεχνολογίες - Οπτική Μετρολογία

Η συνολική Δημόσια Δαπάνη της Δράσης ανέρχεται στα 9.000.000€. Η Δημόσια Δαπάνη κάθε έργου μπορεί να ανέλθει έως 350.000€.

Χρόνος υλοποίησης επενδυτικών σχεδίων

Μέχρι 3 χρόνια από την ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης Ένταξης.

13. ERA-NETS – Ευρωπαϊκή E&T Συνεργασία – Πράξη Επιχορήγησης Ελληνικών Φορέων που συμμετείχαν επιτυχώς σε κοινές προκηρύξεις υποβολής προτάσεων των Ευρωπαϊκών Δικτύων ERANETS (2016, 2018, 2019)

Θεματικός Στόχος: 01

Επενδυτική Προτεραιότητα: 1β

Ειδικός Στόχος: 1.1

Βασικός στόχος των σχημάτων ERA-NETS στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας (EXE) είναι να ενισχύσει την υλοποίηση ερευνητικών έργων και δαπανών καινοτομίας και να εντείνει τη συνεργασία μεταξύ φορέων διαφορετικών κρατών μελών και συνδεδεμένων κρατών και να συντονίσει κοινές ερευνητικές δραστηριότητες.

ΟΠροϋπολογισμός της Δράσης του 2019 ανέρχεται 1,9 εκατ. €, του 2018 σε 2,6 εκατ. € και του 2016 σε 4,5 εκατ. € για το σύνολο των περιφερειών της χώρας και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) της Ε.Ε και από εθνικούς πόρους.

Δικαιούχοι

- Οργανισμοί έρευνας και διάδοσης γνώσεων

- Επιχειρήσεις
- Λοιποί φορείς που αντιμετωπίζονται είτε ως Οργανισμοί έρευνας και διάδοσης γνώσεων είτε ως επιχειρήσεις οι οποίοι έχουν επιτυχώς συμμετάσχει στη διαδικασία αξιολόγησης της Κοινής Ευρωπαϊκής Προκήρυξης.

Επενδυτικά σχέδια και Επιδότηση

Ο προϋπολογισμός κάθε έργου μπορεί να ανέλθει έως:

- 200.000€ ανά πρόταση με Έλληνα εταίρο ή έως 250.000€ ανά πρόταση με Έλληνα συντονιστή (πρόσκληση 2019)
- 100.000€ (πρόσκληση 2018)
- 150.000€ (πρόσκληση 2016)

Από 15% -100% ανάλογα με την κατηγορία του δικαιούχου και την ένταση της ενίσχυσης.

Επιλέξιμοι τομείς δραστηριότητας

- Αγροδιατροφή
- Βιο-επιστήμες, Υγεία και Φάρμακα
- Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών
- Ενέργεια
- Περιβάλλον και Βιώσιμη Ανάπτυξη
- Μεταφορές και Εφοδιαστική Αλυσίδα
- Υλικά και Κατασκευές
- Πολιτισμός, Τουρισμός, Πολιτιστικές και Δημιουργικές Βιομηχανίες (Π.Δ.Β.)
- Βασικές Τεχνολογίες Γενικής Εφαρμογής
- Διεπιστημονικές παρεμβάσεις που σχετίζονται με τον στρατηγικό άξονα 3 της RIS «Ανάπτυξη καινοτομικής νοοτροπίας και θεσμών για την ενίσχυση διασυνδέσεων ΕΤΑΚ με την κοινωνία για την αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων».

Επιλέξιμες δαπάνες

Στο πλαίσιο της Δράσης επιχορηγούνται δαπάνες εκτέλεσης ερευνητικών έργων και καινοτομίας σε θεματικές προτεραιότητες της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) 2014-2020:

- Ενισχύσεις για έργα έρευνας και ανάπτυξης
- Ενισχύσεις καινοτομίας για μικρομεσαίες επιχειρήσεις ΜΜΕ
- Ενισχύσεις για διαδικαστική και οργανωτική καινοτομία

Χρόνος υλοποίησης των έργων

Η χρονική διάρκεια υλοποίησης των έργων των Κοινών Δράσεων και Προκηρύξεων των Ευρωπαϊκών Δικτύων, ανάλογα με το έργο υλοποίησης, είναι έως τρία (3) έτη.

3.4.2. Δράσεις στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 02 (&02Σ) του ΕΠΑΝΕΚ «Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις»

1. Ενίσχυση της αυτοαπασχόλησης πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (Α κύκλος 2016 & Β κύκλος 2017)

Επενδυτική Προτεραιότητα: 8iii

Ειδικός Στόχος: 2.1

Βασικός στόχος της παρούσας Δράσης είναι η ενίσχυση πολύ μικρών επιχειρήσεων που συστήνονται από ανέργους ή μισθωτούς (κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης) για την έναρξη της άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας συναφούς με την ειδικότητά τους (τίτλο σπουδών), καθώς και υφιστάμενων ατομικών επιχειρήσεων (αυτοαπασχολούμενοι) που ασκούν ήδη συναφή με την ειδικότητά τους (τίτλο σπουδών) επαγγελματική δραστηριότητα, όπως επίσης και συνεργασιών μεταξύ αυτών. Προϋπόθεση για την ενίσχυσή τους είναι η οργάνωση της δραστηριότητας τους σε αυτοτελείς επαγγελματικούς χώρους.

Ο Προϋπολογισμός της δράσης

του Β κύκλου ανέρχεται σε 58.377.576 € και κατανέμεται ανά ομάδα Περιφερειών και ανά κατηγορία Δικαιούχων σε:

- Νέες Επιχειρήσεις (60%)
- Υφιστάμενες Επιχειρήσεις (40%)

Ο προϋπολογισμός της Δράσης του Α κύκλου ήταν τελικά 75 εκατ. €. Η χρηματοδότηση είναι από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) καθώς και από Εθνικούς πόρους.

Δικαιούχοι

Απόφοιτοι ΑΕΙ/ΤΕΙ ή ισότιμης σχολής Ελλάδος ή εξωτερικού (αναγνωρισμένη από το ΔΟΑΤΑΠ) ή κάτοχοι αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων, από ΣΑΕΙ ή ΣΑΕΠ. Επίσης, πτυχία από Σχολές Θεάτρου και Χορού αναγνωρισμένες από το Υπ. Πολιτισμού ως τριτοβάθμιες και απόφοιτοι μουσικών εκπαιδευτηρίων αναγνωρισμένων από το κράτος.

Οι Δικαιούχοι πρέπει να ανήκουν σε μία από τις παρακάτω κατηγορίες:

- Κατηγορία Δικαιούχων Α: Άνεργοι, εγγεγραμμένοι στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ, μισθωτοί (πλήρης ή μερικής ή εποχιακής απασχόλησης), υφιστάμενοι επιχειρηματίες που θα συστήσουν νέα εταιρία με ανέργους ή μισθωτούς.
- Κατηγορία Δικαιούχων Β: Υφιστάμενοι ατομικοί επιχειρηματίες (αυτοαπασχολούμενοι) που ασκούν ήδη συναφή με την ειδικότητά τους επαγγελματική δραστηριότητα, όπως επίσης και συνεργασίες μεταξύ αυτών.

Επενδυτικά Σχέδια και Επιδότηση

Από 5.000€ έως 25.000€ για ένα δικαιούχο με ατομική επιχείρηση, έως 40.000€ για συνεργασία δύο ατόμων, έως 50.000€ για συνεργασία τριών ή περισσότερων ατόμων.

Χρηματοδοτείται το 100% των επιλέξιμων δαπανών.

Χρόνος υλοποίησης επενδυτικών σχεδίων

Μέχρι 24 μήνες από την ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης Ένταξης.

2. Νεοφυής Επιχειρηματικότητα (Α Κύκλος 2016)

Επενδυτική Προτεραιότητα: 8iii

Ειδικός Στόχος: 2.1

Βασικός στόχος της Δράσης είναι η δημιουργία πολύ μικρών και μικρών, βιώσιμων επιχειρήσεων με έμφαση σε καινοτόμα επιχειρηματικά σχέδια και η ενίσχυση της απασχόλησης με τη δημιουργία βιώσιμων νέων θέσεων απασχόλησης. Το πρόγραμμα αφορά δηλαδή στην ίδρυση νέας καινοτόμου επιχείρησης.

Ο Προϋπολογισμός της Δράσης ανέρχεται σε 120 εκατ. € και κατανέμεται σε δύο κύκλους. Ο προϋπολογισμός του Α κύκλου ανέρχεται σε 72 εκατ. €. Η Δημόσια Δαπάνη της Δράσης χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και από εθνικούς πόρους.

Δικαιούχοι

- Άνεργοι εγγεγραμμένοι στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ
- Φυσικά πρόσωπα ή ενώσεις αυτών που ασκούν επαγγελματική δραστηριότητα

Επενδυτικά σχέδια και Επιδότηση

Επενδυτικά σχέδια από 15.000€ έως και 60.000€

Επιδoteίται το 100% των επιλέξιμων δαπανών.

Επιλέξιμοι τομείς δραστηριότητας:

- Αγροδιατροφή
- Ενέργεια
- Πολιτιστικές - Δημιουργικές Βιομηχανίες
- Εφοδιαστική Αλυσίδα
- Περιβάλλον
- Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ)
- Υγεία – Φάρμακα
- Υλικά – Κατασκευές

Επιδοτούμενες δαπάνες:

- Λειτουργικές (ενοίκια επαγγελματικού χώρου, δαπάνες ηλεκτρισμού κ.ά)
- Δαπάνες για αμοιβές τρίτων (νομική, λογιστική υποστήριξη, κ. ά)
- Υπηρεσίες θερμοκοιτίδας
- Δαπάνες προβολής, δικτύωσης και συμμετοχής σε εκθέσεις
- Αποσβέσεις παγίων / Χρηματοδοτική μίσθωση εξοπλισμού
- Αγορά / Χρηματοδοτική μίσθωση εξοπλισμού / Διαμόρφωση εσωτερικού χώρου μικρής κλίμακας
- Προμήθεια αναλωσίμων
- Ασφαλιστικές εισφορές δικαιούχου (επιχειρηματία / εταίρων)
- Μισθολογικό κόστος για νέα/ες θέση/εις
- Δαπάνες προετοιμασίας, υποβολής, κατοχύρωσης ή ανανέωσης για αναγνωρισμένο τίτλο βιομηχανικής ή διανοητικής ιδιοκτησίας

Χρόνος υλοποίησης επενδυτικών σχεδίων

Μέχρι 24 μήνες από την ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης Ένταξης.

4. ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο–Πρόγραμμα αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020

4.1. Εισαγωγή

Το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020 αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους μοχλούς ανάπτυξης για τη χώρα μας.

Όραμα του νέου ΠΑΑ αποτελεί η «Ολοκληρωμένη ανάπτυξη και βιώσιμη ανταγωνιστικότητα του αγροτικού χώρου» και ο σχεδιασμός του αποσκοπεί στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του αγροδιατροφικού τομέα, στην ανάδειξη του πολυλειτουργικού χαρακτήρα των αγροτικών περιοχών και στην προστασία του περιβάλλοντος.

Η στρατηγική για την αγροτική ανάπτυξη κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020 αποτελεί όχι μόνο συνέχεια πολλών παρεμβάσεων που πραγματοποιήθηκαν κατά την προηγούμενη περίοδο, αλλά και το σημείο εκκίνησης για νέες και καινοτόμες παρεμβάσεις στον αγροτικό χώρο και την αγροτική οικονομία.

Οι δύο στρατηγικοί στόχοι του ΠΑΑ εξειδικεύονται σε πέντε βασικές επιχειρησιακές προτεραιότητες, τις οποίες υπηρετούν τα μέτρα και δράσεις πολιτικής του ΠΑΑ 2014-2020.

Οι πέντε βασικές επιχειρησιακές προτεραιότητες είναι οι εξής:

1. Η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της παραγωγικότητας του πρωτογενή τομέα
2. Η ενίσχυση της αξίας αλυσίδας των εγχώριων αγροτικών προϊόντων

3. Η αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού και η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας
4. Η προστασία του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων και η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή
5. Η ενίσχυση του κοινωνικού ιστού στις αγροτικές περιοχές

Ο συνολικός Προϋπολογισμός της Δημόσιας Δαπάνης ανέρχεται σε 5.880.192.246€, εκ των οποίων η συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι 4.718.291.793€ (ΕΓΤΑΑ) και η Εθνική συμμετοχή είναι 1.161.900.453€.

4.2. Μέτρα και Δράσεις(www.agrotikianaptixi.gr)

Το ΠΑΑ 2014-2020 περιλαμβάνει 16 Μέτρα και 38 Υπομέτρα από τα οποία ορισμένα εξειδικεύονται σε 28 δράσεις. Γενικά, διατηρείται η γνωστή παλέτα μέτρων, όπως:

1. Σχέδια Βελτίωσης,
2. Μεταποίηση και εμπορία αγροτικών προϊόντων,
3. Νέοι Αγρότες,
4. Υποδομές για την ανάπτυξη και προσαρμογή της γεωργίας,
5. Ενισχύσεις για τη γεωργία, το περιβάλλον και το κλίμα,
6. Δράσεις μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης,
7. Συμβουλευτικές υπηρεσίες διαχείρισης γεωργικής εκμετάλλευσης,
8. Συστήματα ποιότητας γεωργικών προϊόντων και τροφίμων

Εισάγονται, ωστόσο, και σημαντικά νέα στοιχεία, όπως:

- ✓ Δράσεις συνεργασίας με διευρυνόμενο πεδίο δυνατότητας μεταξύ διαφορετικών φορέων του χώρου της αγροτικής ανάπτυξης. Προβλέπεται, μεταξύ άλλων, η σύσταση Επιχειρησιακών Ομάδων, στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας για την Παραγωγικότητα και Βιωσιμότητα της Γεωργίας, με σκοπό τη σύνδεση γεωργικής έρευνας και πράξης.
- ✓ Η προσέγγιση LEADER για την τοπική ανάπτυξη αποκτά εκτός από τον πολυτομεακό, και χαρακτήρα πολυταμειακό και συνιστά τις «Στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης με την πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων» (ΤΑΠΤΟΚ).
- ✓ Μια σειρά μέτρων, μεταξύ των οποίων η Ανάπτυξη Μικρών Εκμεταλλεύσεων, οι Επενδύσεις στην ανάπτυξη δασικών περιοχών και στη βελτίωση της βιωσιμότητας των δασών, η Σύσταση ομάδων και οργανώσεων παραγωγών.

Τα μέτρα και οι δράσεις του ΠΑΑ ταξινομούνται στις εξής κατηγορίες:

1. **Επενδυτικά/Επιχειρηματικά** (παρεμβάσεις ιδιωτικών επενδύσεων)
2. **Αγροπεριβαλλοντικά** (παρεμβάσεις που συνδέονται με έκταση ή αριθμό ζώων)
3. **Κατάρτιση / Συμβουλές / Συνεργασίες** (Οριζόντιες παρεμβάσεις)

4. **Δημόσια Έργα** (παρεμβάσεις δημοσίων επενδύσεων)
5. **LEADER / CLLD** (παρεμβάσεις τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων-Μέτρο 19)

Στο πλαίσιο της παρούσας εργασίας θα επικεντρωθούμε στην παρουσίαση των μέτρων που συμβάλλουν με άμεσο τρόπο στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας στο γεωργικό τομέα μέσω επιμέρους υπομέτρων και δράσεων. Τα μέτρα αυτά είναι τα Επενδυτικά/Επιχειρηματικά και τα Leader/Clld.

4.2.1 Επιχειρηματικά/Επενδυτικά Μέτρα

ΜΕΤΡΟ 3 - ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ

- **Υπομέτρο 3.1 - Στήριξη για νέα συμμετοχή σε συστήματα ποιότητας (ΦΕΚ1032/Β 22-3-2018)**

Σκοπός

Το υπομέτρο 3.1 αποσκοπεί στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών γεωργικών προϊόντων με την αξιοποίηση των συστημάτων ποιότητας. Ειδικότερα, το υπομέτρο στοχεύει:

- α) Στην υποστήριξη της αύξησης της αξίας του γεωργικού προϊόντος στις αγροτικές περιοχές, μέσω της πιστοποίησης βάσει αναγνωρίσιμων από τον καταναλωτή προτύπων.
- β) Στη δημιουργία συνθηκών για τη διασφάλιση υψηλών επιδόσεων ποιότητας για τα προϊόντα με έμφαση στο συνδυασμό με εμπορεύσιμη ποσότητα.
- γ) Στην καλύτερη πρόσβαση των πρωτογενών παραγωγών στην αγορά με την αύξηση της αξιοπιστίας των ομάδων των παραγωγών ως σταθερών προμηθευτών πιστοποιημένου ποιοτικού προϊόντος με αποδεικνυόμενα επιθυμητά χαρακτηριστικά.

Προϊόντα

Το υπομέτρο καλύπτει τη συμμετοχή στα ακόλουθα συστήματα ποιότητας:

- α) Προϊόντα που έχουν καταχωρηθεί στον αμπελοοινικό τομέα σύμφωνα με τις ονομασίες προέλευσης και τις γεωγραφικές ενδείξεις της ΕΕ
- β) Βιολογικά προϊόντα
- γ) Κρέας πουλερικών και αυγά ορνίθων

Δικαιούχοι & Είδος ενίσχυσης

Δύνανται να ενισχυθούν ενεργοί γεωργοί και ομάδες γεωργών με τη μορφή επιχορήγησης, ως ετήσιο ποσό υπό μορφή κινήτρου, του οποίου το ύψος καθορίζεται ανάλογα με το ύψος των πάγιων δαπανών που απορρέουν από τη συμμετοχή στα

ευρωπαϊκά ή εθνικά συστήματα ποιότητας που λαμβάνουν στήριξη, για μέγιστη διάρκεια πέντε ετών.

Το ανώτατο ποσό της ενίσχυσης ανά σύστημα ποιότητας, όπως προκύπτει από τις επιμέρους δυνητικές πάγιες δαπάνες κάθε συστήματος, καθορίζεται στον Πίνακα 7.

Το ποσοστό στήριξης ανέρχεται στο 100% των επιλέξιμων δαπανών της αίτησης στήριξης.

Πίνακας 7

Ανώτατο ποσό ενίσχυσης ανά σύστημα ποιότητας

ΠΕΔΙΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ		€ / ΕΤΟΣ / ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ
1	Κρασί (ΚΥΑ 5833/155045/12-12-2013) με ονομασίες προέλευσης και τις γεωγραφικές ενδείξεις της ΕΕ	1.300
2	Βιολογική παραγωγή Καν. (ΕΚ) 834/2007	2.020
3	Κρέας πουλερικών και αυγά ορνίθων (Καν. (ΕΚ) 543/2008 & Καν. (ΕΚ) 589/2008)	3.000

Επιλέξιμες δαπάνες

Οι δαπάνες που πραγματοποιούνται για την εισαγωγή του συστήματος ποιότητας που λαμβάνει στήριξη και των δαπανών για τους ελέγχους που απαιτούνται με σκοπό την εξακρίβωση της συμμόρφωσης με τις προδιαγραφές του συστήματος.

- **Υπομέτρο 3.2 – Στήριξη για δραστηριότητες πληροφόρησης και προώθησης που πραγματοποιούνται από ομάδες παραγωγών στην εσωτερική αγορά (www.alesvos.gr Γεωτεχνική Αιγαίου)**

Σκοπός

Το μέτρο αποσκοπεί στη στήριξη δραστηριοτήτων πληροφόρησης και προώθησης που πραγματοποιούνται από ομάδες παραγωγών στην εσωτερική αγορά, οι οποίες αφορούν προϊόντα καλυπτόμενα από ευρωπαϊκά ή εθνικά συστήματα ποιότητας γεωργικών προϊόντων και τροφίμων. Οι εν λόγω δραστηριότητες πρέπει να επιστήσουν την προσοχή στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ή τα πλεονεκτήματα των εν λόγω προϊόντων, ιδιαιτέρως την ποιότητα, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των μεθόδων γεωργικής παραγωγής της Ένωσης, ιδίως όσον αφορά την αυθεντικότητα, την καλή διαβίωση των ζώων και την προστασία του περιβάλλοντος που συνδέονται με το σύστημα ποιότητας, και μπορεί να περιλαμβάνουν τη διάδοση των επιστημονικών και τεχνικών γνώσεων για τα προϊόντα αυτά.

Δικαιούχοι & Είδος ενίσχυσης

Δικαιούχοι είναι «ομάδες παραγωγών». Οι «ομάδες παραγωγών» μπορεί να είναι ομάδες παραγωγών, οργανώσεις παραγωγών, διεπαγγελματικές οργανώσεις ή άλλου νομικού τύπου οντότητες. Στις εν λόγω ομάδες δύναται να συμμετέχουν, εκτός των παραγωγών, και ιδιοκτήτες μονάδων μεταποίησης. Από το παρόν υπομέτρο εξαιρείται ο τομέας του οίνου.

Η ενίσχυση χορηγείται στους δικαιούχους με την μορφή επιχορήγησης για την κάλυψη δαπανών που προκύπτουν από δραστηριότητες πληροφόρησης και προώθησης που πραγματοποιούνται από ομάδες παραγωγών στην εσωτερική αγορά και αφορούν προϊόντα καλυπτόμενα από σύστημα ποιότητας που λαμβάνει στήριξη στο πλαίσιο του παρόντος μέτρου.

Το ανώτατο ποσό στήριξης ανέρχεται σε ποσοστό 70% των επιλέξιμων δαπανών της δράσης.

Επιλέξιμες δαπάνες

Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες της ομάδας που σχετίζονται με τις δραστηριότητες πληροφόρησης και προώθησης των προϊόντων (π.χ. εκτύπωση και διανομή ενημερωτικών φυλλαδίων και αφισών, διαφημιστικές καταχωρήσεις, δημιουργία ιστοσελίδων και ενημερωτικών ταινιών ανά προϊόν, διοργάνωση και συμμετοχή σε συνέδρια, εκθέσεις και εμποροπανηγύρεις) που παράγουν και καλύπτονται από ευρωπαϊκά ή εθνικά συστήματα ποιότητας.

ΜΕΤΡΟ 4 – ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΙΣ

Το Μέτρο αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα Μέτρα του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδος 2014-2020, αφού καλύπτει ένα πολύ μεγάλο φάσμα ιδιωτικών επενδύσεων στον πρωτογενή και αγροδιατροφικό τομέα, στην κατασκευή βασικών δημόσιων υποδομών (όπως εγγειοβελτιωτικά έργα, έργα πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, οδικό δασικό δίκτυο) καθώς και στην υλοποίηση μη παραγωγικών επενδύσεων σε υποδομές που συνδέονται με την επίτευξη γεωργο-περιβαλλοντικών και κλιματικών στόχων.

• Υπομέτρο 4.1 -Επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις (Σχέδια βελτίωσης)

Δράση 4.1.1: Υλοποίηση επενδύσεων που συμβάλλουν στην ανταγωνιστικότητα της γεωργικής εκμετάλλευσης (ΦΕΚ 4302/ Β 28-11-2017)

Σκοπός

Στόχος της δράσης 4.1.1. είναι η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των βιώσιμων ελληνικών γεωργικών εκμεταλλεύσεων μέσω της ενίσχυσης επενδύσεων ώστε να εκσυγχρονιστούν και να προσαρμοστούν γρήγορα στις ανάγκες της αγοράς. Η δράση 4.1.1 συμβάλλει στη βελτίωση της οικονομικής αποδοτικότητας όλων των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και τη διευκόλυνση της αναδιάρθρωσης και του εκσυγχρονισμού των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, ιδίως προκειμένου να αυξηθεί η συμμετοχή και ο προσανατολισμός στην αγορά και η διαφοροποίηση της γεωργίας.

Για την επίτευξη των ανωτέρω στόχων παρέχεται στήριξη για επενδύσεις ανέγερσης, επέκτασης, αποπεράτωσης, εκσυγχρονισμού, αναδιάρθρωσης, μείωσης κόστους παραγωγής και δημιουργίας οικονομικών κλίμακας, οι οποίες στοχεύουν στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων.

Δικαιούχοι και Είδος Ενίσχυσης

Δικαιούχοι των δράσεων της παρούσας μπορούν να κριθούν φυσικά ή νομικά πρόσωπα του εμπορικού δικαίου, κάτοχοι γεωργικών εκμεταλλεύσεων καθώς και συλλογικά σχήματα του αγροτικού συνεταιριστικού δικαίου όπως ομάδες παραγωγών, οργανώσεις παραγωγών, αγροτικοί συνεταιρισμοί και ενώσεις αυτών και ΚΟΙΝΣΕΠ.

Η δημόσια δαπάνη χορηγείται με τη μορφή επιδότησης κεφαλαίου από το ΕΓΤΑΑ και το Ελληνικό Δημόσιο. Η χρηματοδότηση της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου καλύπτεται από τη δημόσια δαπάνη και την ιδιωτική συμμετοχή.

Τα όρια του **αιτούμενου προϋπολογισμού** των αιτήσεων στήριξης είναι:

- α) για τις εκμεταλλεύσεις φυσικών και νομικών προσώπων τα 500.000€
- β) για συλλογικές επενδύσεις το 1.000.000€.

Η ένταση ενίσχυσης μπορεί να ανέλθει έως 85% του αιτούμενου προϋπολογισμού ανάλογα με την κατηγοριοποίηση των δικαιούχων και των Περιφερειών.

Επιλέξιμες επενδύσεις

- Ίδρυση, μετεγκατάσταση, ανέγερση, επέκταση, αποπεράτωση και εκσυγχρονισμός γεωργικών κτιρίων και κατασκευών.
 - Αγορά, μεταφορά και εγκατάσταση καινούργιου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού.
 - Αγορά, μεταφορά και εγκατάσταση πολυετών φυτειών των οποίων η εγκατάσταση δεν γίνεται με τη χρήση σπόρου.
 - Περιφραγή και διαμόρφωση αγροτεμαχίων και περιφραγή φυτειών.
 - Αγορά καινούργιου ανθοκομικού αυτοκινήτου.
 - Αγορά καινούργιου μελισσοκομικού αυτοκινήτου.
 - Αγορά και εγκατάσταση Η/Υ και λογισμικού διαχείρισης γεωργικής εκμετάλλευσης, εξοπλισμού επικοινωνιών και γραφείου.
 - Γενικές Δαπάνες (π.χ. οι αμοιβές για τη σύνταξη και την υποβολή αίτησης στήριξης και αιτήσεων πληρωμής κ.ά)
-
- **Υπομέτρο 4.2 - Επενδύσεις στη μεταποίηση/εμπορία γεωργικών προϊόντων (ΦΕΚ 90/ Β 24-1-2017)**

Σκοπός

Το υπομέτρο αφορά στη στήριξη των δικαιούχων που δραστηριοποιούνται στη μεταποίηση/εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων και έχει ως στόχο, μεταξύ άλλων:

- ✓ Την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών προϊόντων.
- ✓ Την ενσωμάτωση διαδικασιών καινοτομίας και χρήσης νέων τεχνολογιών και διαδικασιών φιλικών προς το περιβάλλον, που περιορίζουν το φαινόμενο της κλιματικής αλλαγής.

- ✓ Τη διατήρηση και τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την προστασία της ανθρώπινης υγείας.
- ✓ Τη διευκόλυνση της ένταξης των επαγγελματιών αγροτών στο μέτρο της μεταποίησης, προκειμένου να αυξήσουν το εισόδημά τους και να παρέχουν προϊόντα με υψηλή προστιθέμενη αξία.
- ✓ Την παραγωγή και τη διάθεση πιο ανταγωνιστικών ποιοτικών προϊόντων, προκειμένου να ενισχυθούν οι τοπικές αγορές και η τοπική ανάπτυξη, να δημιουργηθούν θέσεις εργασίας και να συγκρατηθεί ο πληθυσμός στην ύπαιθρο.

Επιλέξιμες δαπάνες

- Κατασκευή ή βελτίωση κτιριακών υποδομών.
- Διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου προκειμένου να εξυπηρετούνται οι ανάγκες της μονάδας.
- Αγορά και εγκατάσταση εξοπλισμού
- Αγορά καινούριων οχημάτων και συγκεκριμένα οχημάτων ειδικού τύπου που απαιτούνται, κατά περίπτωση, από τις αρμόδιες αρχές για τη μεταφορά προϊόντων.
- Απόκτηση πιστοποιητικών από αρμόδιους οργανισμούς (όπως ISO, HACCP).
- Δαπάνες εξοπλισμού επιχείρησης (όπως τηλεφωνικές εγκαταστάσεις, Η/Υ, φωτοτυπικά, συστήματα ασφαλείας).
- Μέσα εσωτερικής μεταφοράς που καλύπτουν τις ανάγκες της επένδυσης (όπως περονοφόρα, ανυψωτικά).
- Άυλες δαπάνες όπως απόκτηση ή ανάπτυξη λογισμικού, απόκτηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, αδειών, δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, εμπορικών σημάτων, δημιουργία αναγνωρίσιμου σήματος (ετικέτας) του προϊόντος κ.ά.
- Γενικές δαπάνες (όπως αμοιβές μηχανικών κ.ά)

Δράση 4.2.1 - «Μεταποίηση, εμπορία και ανάπτυξη με τελικό προϊόν εντός του Παραρτήματος Ι της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (γεωργικό προϊόν)»(www.agrotikianaptixi.gr)

Τομείς που ενισχύονται

Κρέας, πουλερικά, κουνέλια, γάλα, αυγά, λοιπά ζωικά προϊόντα (όπως μέλι, σηροτροφία, σαλιγκάρια), ζωοτροφές, δημητριακά, ελαιούχα προϊόντα (με εξαίρεση τις ιδρύσεις ελαιολιτριβείων), οίνος, ξύδι, οπωροκηπευτικά, άνθη, φαρμακευτικά και αρωματικά φυτά, σπόροι & πολλαπλασιαστικό υλικό

Δικαιούχοι

Πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις.

Ποσά και ποσοστά στήριξης

Ενισχύονται επενδύσεις με κατώτατο ύψος προϋπολογισμού 100.000 € και μέγιστο ύψος προϋπολογισμού έως 10.000.000 €.

Τα ποσοστά ενίσχυσης διαμορφώνονται έως 75% ανάλογα με την κατηγοριοποίηση των Περιφερειών (π.χ. μικρά Νησιά Αιγαίου, λιγότερο αναπτυγμένες και λοιπές περιοχές) και των δικαιούχων (π.χ. δικαιούχοι που συνδέονται με συγχωνεύσεις οργανώσεων κ.ά)

Δράση 4.2.2 - «Μεταποίηση, εμπορία και ανάπτυξη με τελικό προϊόν εκτός Παραρτήματος Ι της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (μη γεωργικό προϊόν)»(www.agrotikianaptixi.gr)

Τομείς που ενισχύονται

Επεξεργασία καπνού για παραγωγή πούρων ή σιγαρίλλος, ζυθοποιία, επεξεργασία προϊόντων κυψέλης, αιθέρια έλαια, πυρηνελαιουργεία, αποστάγματα από οπωροκηπευτικά ή αμπελοοινικής προέλευσης, προϊόντα κοσμετολογίας και διατροφής (όπως προϊόντα από μαστίχα, από γάλα γαϊδούρας), παραγωγή/εμπορία/συσκευασία προϊόντων θρέψης φυτών, παραγωγή πυτιάς και συμπυκνωμάτων της, αξιοποίηση παραπροϊόντων, βαμβάκι και λοιπές κλωστικές ίνες, επεξεργασία κλωστικής κάνναβης και λιναριού

Δικαιούχοι

Πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις.

Ποσά και ποσοστά στήριξης

Ενισχύονται επενδύσεις με κατώτατο ύψος προϋπολογισμού 100.000 € και μέγιστο ύψος προϋπολογισμού έως 5.000.000 €.

Τα ποσοστά ενίσχυσης διαμορφώνονται έως 65% για έργα συνολικού προϋπολογισμού έως 300.000€ ενώ για έργα με προϋπολογισμό άνω των 300.000€ το ποσοστό ενίσχυσης διαφοροποιείται ανάλογα με τον αν η επιχείρηση είναι μικρή ή πολύ μικρή σε 55% ή μεσαία σε 45%.

Δράση 4.2.3 - «Μεταποίηση, εμπορία και ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων από επαγγελματίες αγρότες» (www.agrotikianaptixi.gr)

Η Δράση αυτή στηρίζει τις επενδύσεις στη μεταποίηση, εμπορία και ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με τελικό προϊόν γεωργικό ή μη γεωργικό από επαγγελματίες αγρότες και στοχεύει στη διευκόλυνση της καθετοποίησης της γεωργικής παραγωγής εντός της γεωργικής εκμετάλλευσης από τους ίδιους τους αγρότες, προκειμένου να δώσουν προστιθέμενη αξία στα προϊόντα τους και να αυξήσουν το εισόδημά τους.

Τομείς που ενισχύονται

Κρέας, πουλερικά, κουνέλια, γάλα, αυγά, σηροτροφία, σαλιγκάρια, ζωοτροφές, δημητριακά, ελαιούχα προϊόντα (με εξαίρεση τις ιδρύσεις ελαιοτριβείων), άνθη, σπόροι και πολλαπλασιαστικό υλικό, οίνος, αμπελουργία, ξύδι, οπωροκηπευτικά, ζυθοποιία, προϊόντα κοσμετολογίας και διατροφής (όπως προϊόντα από μαστίχα, γάλα γαϊδούρας), φαρμακευτικά και αρωματικά φυτά, μέλι και επεξεργασία προϊόντων κυψέλης, επεξεργασία καπνού

Δικαιούχοι

Επαγγελματίες αγρότες

Ποσά και ποσοστά στήριξης

Ενισχύονται επενδύσεις με κατώτατο ύψος προϋπολογισμού 50.000€ και μέγιστο ύψος προϋπολογισμού έως 300.000€.

Τα ποσοστά ενίσχυσης διαμορφώνονται είτε έως 75% ανάλογα με την κατηγοριοποίηση των Περιφερειών (μικρά Νησιά Αιγαίου, λιγότερο αναπτυγμένες και λοιπές περιοχές), είτε εμπίπτουν στους περιορισμούς του Κανονισμού 1407/2013 (Deminimis) της ΕΕ και το ποσοστό ενίσχυσης ανέρχεται στο 65% των επιλέξιμων δαπανών της αίτησης στήριξης.

ΜΕΤΡΟ 6 – ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Υπομέτρο 6.1 - Εγκατάσταση Νέων Γεωργών (ΦΕΚ 3322/Β/17-10-2016)

Στόχος

Στόχος του προγράμματος ενισχύσεων νέων γεωργών είναι η αύξηση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων μέσω της ηλικιακής ανανέωσης και της δημιουργίας επιχειρηματιών γεωργών που με το πέρας της στήριξης θα διαθέτουν κατάλληλα εφόδια και βιώσιμες εκμεταλλεύσεις.

Στο πλαίσιο αυτό προβλέπεται η παροχή κατ' αποκοπή οικονομικών ενισχύσεων σε νέους που δεν έχουν υπερβεί το 41ο έτος της ηλικίας τους για την είσοδο και παραμονή στη γεωργική απασχόληση και την πρώτη τους εγκατάσταση σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις, οι οποίοι θα διαθέτουν επαρκή επαγγελματικά προσόντα, θα εγκαθίστανται για πρώτη φορά ως αρχηγοί γεωργικής εκμετάλλευσης και θα υλοποιούν επιχειρηματικά σχέδια για την ανάπτυξη των γεωργικών δραστηριοτήτων τους.

Δικαιούχοι

Φυσικά και Νομικά πρόσωπα για τα οποία κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης στήριξης πληρούνται αθροιστικά μια σειρά προϋποθέσεων (ηλικιακά, εισοδηματικά κριτήρια, εγγεγραμμένοι στο ΟΣΔΕ κ.ά)

Οικονομική Στήριξη

Η οικονομική στήριξη για την πρώτη εγκατάσταση των νέων γεωργών χορηγείται με τη μορφή κατ' αποκοπή ποσού στήριξης μετά την έκδοση απόφασης έγκρισης του αιτήματος στήριξης.

Η οικονομική στήριξη χορηγείται με τη μορφή κεφαλαίου και καταβάλλεται σε δύο δόσεις. Η α' δόση (70% του συνολικού ποσού στήριξης) καταβάλλεται αμέσως μετά την έκδοση της απόφασης ένταξης. Η τελευταία δόση καταβάλλεται εντός 5 ετών από την ένταξη, με προϋποθέσεις την ορθή υλοποίηση του επιχειρηματικού σχεδίου και την επίτευξη των συναφών στόχων και δεσμεύσεων.

Το ποσό στήριξης δεν συνδέεται με επιλέξιμες δαπάνες ή κόστη και κυμαίνεται από 17.000€ έως 22.000€ όπως φαίνεται στον Πίνακα 8.

Πίνακας 8

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ-ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΥΨΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ (€)
1	Προσανατολισμός παραγωγής εκμετάλλευσης στη μελλοντική κατάσταση	Φυτική	17.000
		Μικτή	17.000
		Κτηνοτροφική	19.500
2	Προσαύξηση στα ανωτέρω ποσά ανάλογα με την περιοχή μόνιμης κατοικίας του αρχηγού της εκμετάλλευσης	Ορεινή	2.500
		Μειονεκτική	2.500
		Μικρά νησιά με πληθυσμό μέχρι και 3.000 κατοίκους	2.500
		Λοιπές περιοχές	0
Υψος στήριξης που μπορεί να χορηγηθεί - Σύνολο	Μέγιστο	22.000	
	Ελάχιστο	17.000	

Χρόνος υλοποίησης επενδυτικού σχεδίου

Η ελάχιστη διάρκεια υλοποίησης του επιχειρηματικού σχεδίου είναι τα 3 έτη και η μέγιστη τα 4 έτη από την ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης Ένταξης.

Υπομέτρο 6.3 - Ανάπτυξη μικρών γεωργικών εκμεταλλεύσεων (ΦΕΚ 18/Β/14-01-2019)

Στόχος

Στόχος του Υπομέτρου 6.3 είναι οι μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις να αναπτύξουν περαιτέρω τις γεωργικές τους δραστηριότητες, μέσω ενεργειών που αφορούν τη βελτίωση της οικονομικής ή περιβαλλοντικής βιωσιμότητας τους ή την εν γένει διαρθρωτική τους προσαρμογή (όπως παραγωγική, οργανωτική κ.λπ.) ούτως ώστε να είναι «ικανές» να υποστηρίξουν μελλοντική επαγγελματική ενασχόληση των κατόχων τους στη γεωργία.

Δικαιούχοι

Φυσικά πρόσωπα που είναι κάτοχοι γεωργικών εκμεταλλεύσεων, εφόσον κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης στήριξης, πληρούνται αθροιστικά μια σειρά προϋποθέσεων. (ηλικιακά, εισοδηματικά κριτήρια, εγγεγραμμένοι στο ΟΣΔΕ κ.ά)

Οικονομική στήριξη

Η οικονομική στήριξη για την ανάπτυξη των μικρών γεωργικών εκμεταλλεύσεων χορηγείται με τη μορφή κατ' αποκοπή ποσού στήριξης ύστερα από την έκδοση απόφασης έγκρισης του αιτήματος στήριξης.

Η οικονομική στήριξη χορηγείται με τη μορφή επιχορήγησης κεφαλαίου και καταβάλλεται σε δύο δόσεις. Η α' δόση που είναι το 70% του συνολικού ποσού στήριξης, καταβάλλεται αμέσως μετά την έκδοση της απόφασης ένταξης. Η τελευταία δόση (30% του συνολικού ποσού στήριξης) καταβάλλεται εντός 5 ετών από την ένταξη με προϋποθέσεις την ολοκλήρωση του επιχειρηματικού σχεδίου και την επίτευξη των συναφών δεσμεύσεων και υποχρεώσεων.

Το ποσό στήριξης δεν συνδέεται με την υλοποίηση δαπανών και είναι ίσο με 14.000€ για κάθε δικαιούχο και το ποσοστό στήριξης ανέρχεται στο 100%.

Χρόνος υλοποίησης επενδυτικού σχεδίου

Η ελάχιστη διάρκεια υλοποίησης του επιχειρηματικού σχεδίου είναι τα 3 έτη και η μέγιστη τα 4 έτη από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ένταξης.

4.2.2 LEADER/CLLD

Η Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (ΤΑΠΤοΚ /CLLD), βασισμένη στην προσέγγιση LEADER, είναι μια μέθοδος σχεδιασμού και υλοποίησης τοπικών ολοκληρωμένων αναπτυξιακών στρατηγικών, με τη συμμετοχή εταίρων σε τοπικό επίπεδο, προκειμένου να αντιμετωπισθούν αποτελεσματικά οι οικονομικές, κοινωνικές, περιβαλλοντικές και δημογραφικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι αγροτικές περιοχές.

Είναι ένα ιδιαίτερα ισχυρό εργαλείο προκειμένου οι τοπικές κοινότητες:

- α) να κάνουν σταθερά βήματα προς πιο αποτελεσματικές μορφές οικονομικής, βιώσιμης και «χωρίς αποκλεισμούς» ανάπτυξης, σύμφωνα με τη στρατηγική «Ευρώπη 2020»,
- β) να «καινοτομήσουν» προκειμένου να αντιμετωπισθούν τα κοινωνικοοικονομικά προβλήματα των αγροτικών περιοχών της χώρας
- γ) να ενισχύσουν την κοινωνική συνοχή στις αγροτικές περιοχές.

Οι ολοκληρωμένες αναπτυξιακές στρατηγικές εφαρμόζονται μέσω 52 τοπικών προγραμμάτων που έχουν επιλεγεί για να υλοποιηθούν σε αγροτικές περιοχές της χώρας, κυρίως σε επίπεδο περιφερειακής ενότητας, από τις Ομάδες Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ), οι οποίες αποτελούν τοπικές εταιρικές σχέσεις δημοσίου - ιδιωτικού. Η κάθε

Περιφερειακή Ενότητα έχει συνήθως τη δική της ΟΤΔ π.χ. για την Π.Ε Καρδίτσας είναι η Αναπτυξιακή Καρδίτσας Α.Α.Ε Ο.Τ.Α. (ΑΝ.ΚΑ. Α.Ε.) ή μπορεί και δύο Περιφερειακές Ενότητες να έχουν την ίδια ΟΤΔ π.χ. για την Π.Ε. Ιωαννίνων και Π.Ε Θεσπρωτίας είναι η Αναπτυξιακή Ηπείρου Α.Α.Ε Ο.Τ.Α. (ΗΠΕΙΡΟΣ Α.Ε.).

Τα τοπικά προγράμματα διαρθρώνονται σε 3 Υπομέτρα:

19.2: «Στήριξη υλοποίησης δράσεων των στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης με πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (CLLD/LEADER) που απευθύνονται σε φορείς είτε ιδιωτικής πρωτοβουλίας είτε σε δημόσιους φορείς, μέσω των προσκλήσεων των ΟΤΔ.

19.3: «Στήριξη για την προπαρασκευή και την υλοποίηση δια- τοπικών και διακρατικών συνεργασιών»

19.4: «Στήριξη για τις λειτουργικές δαπάνες και την εμπύχωση των ΟΤΔ»

Για τις ανάγκες της παρούσας εργασίας θα ασχοληθούμε με το Υπομέτρο 19.2.

Υπομέτρο 19.2 (ΦΕΚ 3313/Β/20-09-2017)

Πιο αναλυτικά, στο πλαίσιο του Υπομέτρου 19.2 μπορούν να υλοποιηθούν α) δημοσίου χαρακτήρα παρεμβάσεις, οι οποίες συμβάλλουν με άμεσο ή έμμεσο τρόπο στην ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας, και β) ιδιωτικού χαρακτήρα παρεμβάσεις, οι οποίες έχουν επιχειρηματικό χαρακτήρα και συμβάλλουν στην ανάπτυξη του δευτερογενή και τριτογενή τομέα της τοπικής οικονομίας. Το σύνολο των παρεμβάσεων που εντάσσονται και υλοποιούνται μέσω των τοπικών προγραμμάτων συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της εγκεκριμένης τοπικής στρατηγικής και είναι σύμφωνες με τα όσα προβλέπονται στο κάθε εγκεκριμένο τοπικό πρόγραμμα.

Παρεμβάσεις Ιδιωτικού χαρακτήρα (ΦΕΚ 4268/Β/6-12-2017)

Ενδεικτικά ενισχύονται παρεμβάσεις με στόχο την προώθηση της συνεργασίας και δικτύωσης, την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων, τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγροδιατροφικού τομέα, την ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων, τη δημιουργία και εκσυγχρονισμό ΜΜΕ, την ενίσχυση της τοπικής οικονομίας και τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης.

Δράσεις και Υποδράσεις

19.2.1 Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης

19.2.1.1 Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης στο γεωργικό και το δασικό τομέα

19.2.1.2 Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης σε ΜΜΕ αγροτικών περιοχών

19.2.2* Ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχής εφαρμογής σε εξειδικευμένους τομείς, περιοχές ή δικαιούχους

19.2.3* Οριζόντια ενίσχυση στην ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχής εφαρμογής

19.2.2.1/19.2.3.1 Μεταποίηση, εμπορία ή/και ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν για την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής

19.2.2.2/19.2.3.2 Μεταποίηση, εμπορία ή/και ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν για την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής

19.2.2.3/19.2.3.3 Επενδύσεις στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής

19.2.2.4/19.2.3.4 Επενδύσεις στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών μετά την πρώτη μεταποίηση, και του εμπορίου με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής

19.2.2.5/19.2.3.5 Επενδύσεις παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού πληθυσμού (παιδικοί σταθμοί, χώροι αθλητισμού, πολιτιστικά κέντρα, κλπ) με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής

19.2.2.6/19.2.3.6 Επενδύσεις οικοτεχνίας και πολύ- λειτουργικών αγροκτημάτων με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής

** Οι δράσεις 19.2.2. & 19.2.3 περιλαμβάνουν τις ίδιες υποδράσεις αλλά διαφοροποιούνται ως προς το καθεστώς ενίσχυσης*

19.2.6 Ανάπτυξη και βελτίωση βιωσιμότητας δασών

19.2.6.2 Επενδύσεις σε δασοκομικές τεχνολογίες και στη τεχνολογία, κινητοποίηση και εμπορία δασικών προϊόντων

19.2.7 Συνεργασία μεταξύ διαφορετικών παραγόντων

19.2.7.1 Πιλοτικά έργα (εκτός γεωργικού τομέα)

19.2.7.2 Ανάπτυξη νέων προϊόντων, πρακτικών, διεργασιών και τεχνολογιών στον τομέα των τροφίμων και της δασοπονίας

19.2.7.3 Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη ή/και την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό

19.2.7.4 Κοινή δράση που αναλαμβάνεται με σκοπό το μετριασμό της αλλαγής κλίματος ή την προσαρμογή σε αυτή

19.2.7.5 Διαφοροποίηση των γεωργικών δραστηριοτήτων σε δραστηριότητες που αφορούν την εκπαίδευση σχετικά με το περιβάλλον και τη διατροφή

19.2.7.6 Διαφοροποίηση των γεωργικών δραστηριοτήτων σε δραστηριότητες που αφορούν την υγειονομική περίθαλψη, την κοινωνική ένταξη και τη γεωργία που στηρίζεται από τις τοπικές κοινότητες

19.2.7.7 Οριζόντια και κάθετη συνεργασία μεταξύ φορέων της αλυσίδας εφοδιασμού για τη δημιουργία, την ανάπτυξη και την προώθηση βραχέων αλυσίδων και τοπικών αγορών

19.2.7.8 Κοινές προσεγγίσεις σε ότι αφορά τα περιβαλλοντικά έργα και τις τρέχουσες περιβαλλοντικές πρακτικές, συμπεριλαμβανομένης της αποτελεσματικής διαχείρισης των υδάτων, της χρήσης ΑΠΕ και της διατήρησης των γεωργικών τοπίων

Δικαιούχοι

Φυσικά ή νομικά πρόσωπα, υφιστάμενες ή υπό ίδρυση επιχειρήσεις.

Είδος της ενίσχυσης και ποσά στήριξης

Η ενίσχυση χορηγείται στο δικαιούχο με τη μορφή επιχορήγησης και το ύψος της υπολογίζεται βάσει των επιλέξιμων δαπανών.

Ο συνολικός προϋπολογισμός κάθε αίτησης στήριξης δυνητικού δικαιούχου ενίσχυσης δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των 600.000€ για πράξεις που αφορούν υποδομές ή/και εξοπλισμό και τις 100.000€ για άυλες πράξεις.

Η ιδιωτική συμμετοχή του δικαιούχου, σε ότι αφορά τη πράξη, μπορεί να προέρχεται από ίδια κεφάλαια ή τραπεζικό δανεισμό ή/και συνδυασμό τους.

Επιλέξιμες δαπάνες

- Αγορά, κατασκευή ή βελτίωση ακινήτου
- Διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου
- Αγορά, μεταφορά και εγκατάσταση εξοπλισμού
- Αγορά καινούργιων οχημάτων
- Απόκτηση πιστοποιητικών διασφάλισης ποιότητας
- Δαπάνες εξοπλισμού επιχείρησης
- Δαπάνες συστημάτων ασφαλείας εγκαταστάσεων, συστημάτων πυροσβεστικής προστασίας
- Γενικές δαπάνες συνδεδεμένες με τις εγκαταστάσεις και τον εξοπλισμό της μονάδας
- Δαπάνες όπως απόκτηση ή ανάπτυξη λογισμικού και αποκτήσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας κ.ά.
- Δαπάνες προβολής
- Δαπάνες σύνδεσης με Οργανισμούς Κοινής Ωφέλειας
- Αμοιβές προσωπικού, για να εργασθεί αποκλειστικά για την υλοποίηση της επένδυσης κ.ά.

Χρόνος υλοποίησης του έργου

Ο Δικαιούχος οφείλει να ολοκληρώσει το οικονομικό και φυσικό αντικείμενο της πράξης, εντός του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματός της, όπως δηλώνεται στην αίτηση στήριξης, και εντός, το πολύ, τριών (3) ετών από την στιγμή της ένταξης.

5. Κεφάλαιο 5^ο - ΕΠ «Αλιεία και Θάλασσα» (ΕΠΑΛΘ) 2014-2020

5.1 Εισαγωγή

Το ΕΠ Αλιείας και Θάλασσας (ΕΠΑΛΘ), αποτελεί όπως και το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης, εξίσου σημαντικό μοχλό ανάπτυξης της χώρας μας που είναι κατεξοχήν νησιωτική. Ο τομέας της αλιείας θεωρείται σημαντικός για την ευρωπαϊκή και εθνική οικονομία κυρίως επειδή συμμετέχει ουσιαστικά στην εξασφάλιση ζωικών πρωτεϊνών υψηλής βιολογικής αξίας, αξιοποιεί τοπικούς πλουτοπαραγωγικούς πόρους, εξασφαλίζει θέσεις εργασίας και απασχολεί σημαντικό αριθμό ατόμων παράκτιων περιοχών, συμβάλλοντας στη διατήρηση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής μεγάλων παράκτιων και νησιωτικών περιοχών.

Το ΕΠΑΛΘ 2014-2020 αξιοποιώντας τους πόρους του **Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ)**, συμβάλλει στην επίτευξη της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» καθώς και στην επίτευξη των στόχων της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής (ΚΑΛΠ), και της Ολοκληρωμένης Θαλάσσιας Πολιτικής (ΟΘΠ).

Οι **βασικές στρατηγικές επιλογές** της χώρας για την ενίσχυση του τομέα της αλιείας στοχεύουν:

- Στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (ΘΣ3)
- Στην προστασία του περιβάλλοντος και στην προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων (ΘΣ6)

Το **αναπτυξιακό όραμα** που τίθεται για την αλιεία για την προγραμματική περίοδο 2014-2020 είναι: «Η βιώσιμη ανάπτυξη του τομέα της αλιείας στην κατεύθυνση ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας, της προστασίας του περιβάλλοντος και της διατήρησης της κοινωνικής και πολιτικής συνοχής».

Σε σχέση με τον ΘΣ3 που αποτελεί και τη βασική προτεραιότητα στον τομέα της αλιείας, η στρατηγική εστιάζει στη στήριξη των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, στο σύνολο των κλάδων του τομέα (αλιεία, υδατοκαλλιέργειες, εμπόριο και μεταποίηση). Βασικό στόχο αποτελεί τόσο η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας αυτών, όσο και της βιωσιμότητάς τους (οικονομική, περιβαλλοντική και κοινωνική).

Ο στόχος αυτός θα επιτευχθεί με την ανάπτυξη των επιχειρήσεων και των επιχειρηματικών δεξιοτήτων στον τομέα της αλιείας, της υδατοκαλλιέργειας και της

μεταποίησης και εμπορίας. Θα επιχειρηθεί η εισαγωγή ή ανάπτυξη νέων ή βελτιωμένων προϊόντων, διαδικασιών, τεχνολογιών, και συστημάτων διαχείρισης και οργάνωσης σε όλα τα επίπεδα της αλυσίδας εφοδιασμού, με στόχο να αυξηθεί η προστιθέμενη αξία των προϊόντων και να μειωθεί το κόστος παραγωγής. Παράλληλα, θα επιδιωχθεί η βελτίωση της οργάνωσης της αγοράς στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, η εξεύρεση νέων αγορών και η στήριξη ενεργειών προώθησης των αλιευτικών προϊόντων.

Στον κλάδο της συλλεκτικής αλιείας, θα στηριχθούν επενδύσεις που α) βελτιώνουν την ασφάλεια και τις συνθήκες εργασίας και β) προσθέτουν αξία στα αλιευτικά προϊόντα και συγκεκριμένα επιτρέποντας στους αλιείς να πραγματοποιούν την επεξεργασία, την εμπορία και την άμεση πώληση των δικών τους αλιευμάτων καθώς και καινοτόμες επενδύσεις επί του σκάφους για τη βελτίωση της ποιότητας των αλιευτικών προϊόντων.

Στον κλάδο της υδατοκαλλιέργειας, η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας θα επιχειρηθεί να τονωθεί με την προώθηση νέων μορφών υδατοκαλλιέργειας με υψηλό δυναμικό ανάπτυξης καθώς και με την ίδρυση νέων επιχειρήσεων. Η στρατηγική ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας περιλαμβάνει επίσης τη διευκόλυνση της διαφοροποίησης με τη στήριξη της πολυλειτουργικής υδατοκαλλιέργειας, που επιτρέπει τη διαφοροποίηση του εισοδήματος των επιχειρήσεων υδατοκαλλιέργειας.

Στην ίδια κατεύθυνση, θα στηριχθεί η χρήση συμβουλευτικών υπηρεσιών τόσο από επιχειρήσεις υδατοκαλλιέργειας όσο και από αλιείς ή οργανωμένους φορείς τους για την εκπόνηση μελετών βιωσιμότητας, επιχειρησιακής στρατηγικής και στρατηγικής εμπορίας.

Για τους σκοπούς βελτίωσης των προϊόντων που εκφορτώνονται, της ασφάλειας και των συνθηκών εργασίας, θα στηριχθούν επενδύσεις στις υποδομές και συγκεκριμένα σε αλιευτικούς λιμένες, τόπους εκφόρτωσης και αλιευτικά καταφύγια. Στην επίτευξη του στόχου της ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας, θα συμβάλλει τα μέγιστα και η προσπάθεια στήριξης επιλεγμένων αλιευτικών περιοχών, μέσα από την υλοποίηση ολοκληρωμένων στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης.

5.2 Η Δομή του ΕΠΑΛΘ(www.alieia.gr)

Η δομή του ΕΠΑΛΘ 2014-2020 αναπροσαρμόζεται γύρω από τις έξι βασικές προτεραιότητες της Ένωσης για την ανάπτυξη της αλιείας, οι οποίες είναι οι ακόλουθες:

1. Προώθηση περιβαλλοντικά βιώσιμης, αποδοτικής ως προς τους πόρους, καινοτόμου, ανταγωνιστικής και βασιζόμενης στη γνώση της αλιείας **(ΠΕ 1)**
2. Προώθηση περιβαλλοντικά βιώσιμης, αποδοτικής ως προς τους πόρους, καινοτόμου, ανταγωνιστικής και βασιζόμενης στη γνώση της υδατοκαλλιέργειας **(ΠΕ 2)**

3. Ενίσχυση της εφαρμογής της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής **(ΠΕ 3)**
4. Αύξηση της απασχόλησης και της εδαφικής συνοχής **(ΠΕ 4)**
5. Ενίσχυση της εμπορίας και μεταποίησης **(ΠΕ 5)**
6. Ενίσχυση της εφαρμογής της Ολοκληρωμένης Θαλάσσιας Πολιτικής **(ΠΕ 6)**

Ο Συνολικός προϋπολογισμός της Δημόσιας Δαπάνης ανέρχεται σε 523.406.309 ευρώ εκ των οποίων τα 388.277.914 € είναι η συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα 134.628.395 € η Εθνική συμμετοχή.

Η κατανομή των πόρων του ΕΠΑλΘ στις 6 Προτεραιότητες της Ένωσης (ΠΕ) εμφανίζεται στο ακόλουθο διάγραμμα:

Διάγραμμα 1: Το Μέλλον της Αλιείας, Γενική Γραμματεία Αγροτικής Πολιτικής και Διαχείρισης Κοινοτικών Πόρων, Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. Αλιείας και Θάλασσας (www.alieia.gr)

5.3 Μέτρα/ Δράσεις του ΕΠΑλΘ ανά Προτεραιότητα

Στο ΕΠΑλΘ 2014-2020 έχουν συμπεριληφθεί μέτρα και δράσεις για κάθε μία από τις προτεραιότητες όπως φαίνεται παρακάτω. (www.alieia.gr Το μέλλον της Αλιείας).

- **Προτεραιότητα 1** (Προϋπολογισμός Δημόσιας Δαπάνης 186.200.000€)

Μέτρα/Δράσεις

- Καινοτομία
- Συμβουλευτικές υπηρεσίες

- Συμπράξεις μεταξύ επιστημόνων και αλιέων
 - Στήριξη για την εκκίνηση επιχειρηματικής δραστηριότητας σε νέους αλιείς
 - Διαφοροποίηση και νέες μορφές εισοδήματος (π.χ. εκπαιδευτικές δραστηριότητες, αλιευτικός τουρισμός κ.ά)
 - Ασφάλεια και βελτίωση της υγιεινής (3.1.8 & 4.1.20)
 - Αναγκαία μέτρα προσωρινής και οριστικής παύσης αλιευτικών δραστηριοτήτων. (6.1.10)
 - Ταμεία αλληλοβοήθειας για δυσμενή καιρικά φαινόμενα και περιβαλλοντικά συμβάντα
 - Προστιθέμενη αξία, ποιότητα των προϊόντων και χρήση των ανεπιθύμητων αλιευμάτων (3.1.22)
 - Μέτρα επαγγελματικής κατάρτισης
 - Εκπόνηση μελετών και ενέργειες παρακολούθησης και επικαιροποίησης σχεδίων προστασίας και διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών
 - Επενδύσεις για την κατασκευή ή τη βελτίωση των υποδομών αλιευτικών λιμένων, τόπων εκφόρτωσης και ιχθυοσκάλων και αλιευτικών καταφυγίων. (3.1.23 και 6.1.24)
 - Στήριξη της αλιείας εσωτερικών υδάτων και προστασία της υδρόβιας πανίδας και χλωρίδας εσωτερικών υδάτων.
 - Ενεργειακή απόδοση και μετριασμός της κλιματικής αλλαγής
 - Μείωση των επιπτώσεων της αλιείας στο θαλάσσιο περιβάλλον και προσαρμογή της αλιείας στην προστασία των ειδών
 - Προστασία και αποκατάσταση της θαλάσσιας βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων και καθεστώς αντιστάθμισης στο πλαίσιο των βιώσιμων αλιευτικών δραστηριοτήτων. (6.1.18)
- **Προτεραιότητα 2** (Προϋπολογισμός Δημόσιας Δαπάνης 89.758.782€)

Μέτρα/Δράσεις

- Παραγωγικές επενδύσεις στην υδατοκαλλιέργεια, ίδρυση νέων και εκσυγχρονισμός υφιστάμενων μονάδων υδατοκαλλιέργειας. (3.2.2 με 4.2.4)
- Προώθηση της καινοτομίας, των νέων μορφών υδατοκαλλιέργειας με υψηλό δυναμικό ανάπτυξης, της βελτίωσης της ποιότητας και της αύξησης προστιθέμενης αξίας των προϊόντων υδατοκαλλιέργειας, της διαφοροποίησης του εισοδήματος των επιχειρήσεων υδατοκαλλιέργειας μέσω της ανάπτυξης συμπληρωματικών δραστηριοτήτων εκτός της υδατοκαλλιέργειας. (3.2.1)
- Υπηρεσίες διαχείρισης και παροχής συμβουλών για εκμεταλλεύσεις υδατοκαλλιέργειας.
- Στήριξη ανάπτυξης ζωνών υδατοκαλλιέργειας και των απαιτούμενων υποδομών.

- Δράσεις που εξυπηρετούν τη μετάβαση σε συστήματα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου και σε μεθόδους βιολογικής υδατοκαλλιέργειας.
 - Ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας που παρέχει περιβαλλοντικές υπηρεσίες
 - Μέτρα για τη δημόσια υγεία
 - Μέτρα για την υγεία και καλή διαβίωση των ζώων
 - Ασφάλιση αποθεμάτων υδατοκαλλιέργειας
- **Προτεραιότητα 3** (Προϋπολογισμός Δημόσιας Δαπάνης 92.088.225€)

Μέτρα/Δράσεις

- Έλεγχος και Επιβολή
 - Συλλογή Δεδομένων
- **Προτεραιότητα 4**(Προϋπολογισμός Δημόσιας Δαπάνης 54.117.647€)

Μέτρα/Δράσεις

- Τοπική ανάπτυξη με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων
- **Προτεραιότητα 5** (Προϋπολογισμός Δημόσιας Δαπάνης 78.227.020€)

Μέτρα/Δράσεις

- Σχέδια παραγωγής και εμπορίας (3.4.1)
 - Ενισχύσεις στην αποθεματοποίηση
 - Μέτρα εμπορίας (3.4.3)
 - Μεταποίηση προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας (3.4.4)
- **Προτεραιότητα 6** (Προϋπολογισμός Δημόσιας Δαπάνης 5.927.413€)

Μέτρα/Δράσεις

- Μέτρα για την Ολοκληρωμένη Θαλάσσια Πολιτική (6.8.1)

5.4 Προκηρύξεις Μέτρων/ Δράσεων (προτεραιότητες ΠΕ1, ΠΕ2, ΠΕ5)

Στην παρούσα ενότητα θα παρουσιαστούν πιο αναλυτικά τα Μέτρα/Δράσεις που έχουν ενεργοποιηθεί και εντάσσονται στο Θεματικό Στόχο 3 που αφορά στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, η οποία οδηγεί στην οικονομική και βιώσιμη ανάπτυξη των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στους συγκεκριμένους κλάδους.

ΜΕΤΡΟ 3.1.22: Προστιθέμενη αξία, ποιότητα των προϊόντων και χρήση των ανεπιθύμητων αλιευμάτων (ΚΥΑ 933/8-6-17 & Πρόσκληση αρ.πρ. 1615/05-07-2019)

ΠΕ 1: Προώθηση της περιβαλλοντικά βιώσιμης, αποδοτικής ως προς τους πόρους, καινοτόμου, ανταγωνιστικής και **βασισόμενη στη γνώση της αλιείας**

ΘΣ 3: Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας

ΕΣ 4: Η αύξηση της ανταγωνιστικότητας και της βιωσιμότητας των αλιευτικών επιχειρήσεων, περιλαμβανομένων των παράκτιων στόλων μικρής κλίμακας και της βελτίωσης της ασφάλειας ή των συνθηκών εργασίας

Υπαγόμενες Πράξεις - Στόχος

Στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας απόφασης υπάγονται Πράξεις για επενδύσεις επί του σκάφους ή σε επί μέρους εξοπλισμούς, υπό τον όρο ότι δεν αυξάνουν την αλιευτική ικανότητα του σκάφους και αφορούν στα παρακάτω είδη Πράξεων:

- ✓ Επενδύσεις που προσθέτουν αξία στα προϊόντα
- ✓ Επενδύσεις επί του σκάφους για τη βελτίωση της ποιότητας των αλιευτικών προϊόντων

Στόχος των ενισχυόμενων Πράξεων είναι η διεύρυνση των δραστηριοτήτων των αλιέων επί του σκάφους και η ολοκληρωμένη διαχείριση των αλιευμάτων τους, με την επεξεργασία, την εμπορία και την άμεσα πώλησή τους, καθώς και η βελτίωση της ποιότητας των αλιευτικών προϊόντων.

Δικαιούχοι

Φυσικά ή Νομικά Πρόσωπα, αλιείς ή ιδιοκτήτες αλιευτικών σκαφών, που ασκούν επαγγελματικά την αλιεία επί ενεργού αλιευτικού σκάφους, (επαγγελματική αλιευτική άδεια σε ισχύ), συμπεριλαμβανομένων αυτών της αλιείας εσωτερικών υδάτων.

Προϋπολογισμός Πράξεων – Διάρκεια Υλοποίησης

Ο Συνολικός Προϋπολογισμός της Πρόσκλησης για το Μέτρο ανέρχεται σε 1.336.000€. Ο προϋπολογισμός των υποβαλλόμενων επενδυτικών προτάσεων πρέπει να είναι άνω των 2.000€.

Το Μέτρο εφαρμόζεται σε ολόκληρη την Ελληνική Επικράτεια, με ένταση ενίσχυσης που διαφοροποιείται σύμφωνα με το:

- Μέγεθος των επιχειρήσεων
- Αν οι Πράξεις υλοποιούνται στα «Απομακρυσμένα Ελληνικά Νησιά»
- Αν οι Πράξεις σχετίζονται με την παράκτια αλιεία μικρής κλίμακας

Ως μέγιστη διάρκεια ολοκλήρωσης των Πράξεων ορίζονται οι 18 μήνες με ημερομηνία εκκίνησης της Απόφασης Ένταξης της Πράξης.

Επιλέξιμες Δαπάνες

- Δαπάνες για την κατασκευή νέων αποθηκευτικών ή ψυκτικών χώρων.
- Δαπάνες για την αγορά και εγκατάσταση καινούριων σύγχρονων μηχανημάτων, εξοπλισμού.
- Δαπάνες για την αγορά εργαστηριακού εξοπλισμού.
- Δαπάνες για την εγκατάσταση και εφαρμογή Συστημάτων Διασφάλισης Ποιότητας.
- Δαπάνες για μελέτες και αμοιβές συμβούλων.
- Δαπάνες για την προμήθεια λογισμικού καθώς και λογισμικού αναβάθμισης.
- Δαπάνες για επεξεργασία των υπολειμμάτων των προϊόντων αλιείας και των απορριπτόμενων ειδών αλιείας.
- Δαπάνες για εγκαταστάσεις διάθεσης αποβλήτων.
- Ανάπτυξη χώρων άμεσης εμπορίας για την πώληση και ενημέρωση του καταναλωτή καθώς και για την ενθάρρυνση της κατανάλωσης συναφών προϊόντων.
- Δαπάνη για την αγορά μικρού φορτηγού αυτοκινήτου κλειστού τύπου με κλειστό ψυχόμενο χώρο και μόνιμη ψυκτική εγκατάσταση, με μέγιστο ωφέλιμο φορτίο 1,5 τόνους.

ΜΕΤΡΟ 3.2.1: Καινοτομία στην Υδατοκαλλιέργεια (Πρόσκληση αρ. πρ.1214/10-08-2017)

ΠΕ 2: Προώθηση της περιβαλλοντικά βιώσιμης, αποδοτικής ως προς τους πόρους, καινοτόμου, ανταγωνιστικής και **βασισμένη στη γνώση της υδατοκαλλιέργειας**

ΘΣ 3: Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ του γεωργικού τομέα (για το ΕΓΤΑΑ) και του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (για το (ΕΤΘΑ)

ΕΣ 1: Παροχή στήριξης για την ενίσχυση της τεχνολογικής ανάπτυξης, της καινοτομίας και της μεταφοράς γνώσης

Υπαγόμενες Πράξεις – Στόχος

Προκειμένου να τονωθεί η καινοτομία στο τομέα της υδατοκαλλιέργειας, το ΕΤΘΑ μπορεί να στηρίζει δράσεις που στοχεύουν:

- Στην ανάπτυξη τεχνικής, επιστημονικής ή οργανωτικής γνώσης σε εκμεταλλεύσεις υδατοκαλλιέργειας, η οποία θα περιορίζει την επίπτωση στο περιβάλλον, θα μειώνει την εξάρτηση από ιχθυάλευρα και ιχθυέλαια, θα ενισχύσει μια βιώσιμη χρήση των πόρων στην υδατοκαλλιέργεια, θα βελτιώνει την καλή διαβίωση των ζώων ή θα διευκολύνει νέες βιώσιμες καινοτόμους μεθόδους παραγωγής
- Στην ανάπτυξη ή εισαγωγή στην αγορά νέων ειδών υδατοκαλλιέργειας με καλές προοπτικές στην αγορά, νέων ή σημαντικά βελτιωμένων προϊόντων ή βελτιωμένων διαδικασιών, νέων ή βελτιωμένων συστημάτων διαχείρισης και οργάνωσης
- Στη διερεύνηση της τεχνικής ή οικονομικής σκοπιμότητας των καινοτομιών, των προϊόντων, ή των διαδικασιών

Δε χορηγείται στήριξη για Πράξεις που αφορούν μόνο βασική έρευνα. Επίσης, μικρές τεχνικές βελτιώσεις γνωστών τεχνολογιών δεν αρκούν για να δοθεί στήριξη. Οι Πράξεις δεν πρέπει να έχουν άμεσο εμπορικό χαρακτήρα.

Δικαιούχοι

- Ερευνητικοί οργανισμοί (ΑΕΙ, ΑΤΕΙ, Ερευνητικά Κέντρα κ.ά)
- Επιχειρήσεις Υδατοκαλλιέργειας
- Δημόσιες υπηρεσίες, ΝΠΔΔ, ΝΠΙΔ, κοινωφελή ιδρύματα (δυνητικοί δικαιούχοι υπό προϋποθέσεις)

Οι Πράξεις μπορούν να υλοποιηθούν από μία (1) ή περισσότερες επιχειρήσεις Υδατοκαλλιέργειας σε συνεργασία ή σε σύμπραξη με έναν ή περισσότερους Ερευνητικούς Οργανισμούς. Σε κάθε περίπτωση οι Ερευνητικοί Οργανισμοί έχουν την ευθύνη της επιστημονικής παρακολούθησης των Πράξεων και της επικύρωσης των αποτελεσμάτων της Πράξης.

Προϋπολογισμός Πράξεων – Διάρκεια Υλοποίησης

Ο συνολικός προϋπολογισμός της Πρόσκλησης για το Μέτρο ανέρχεται σε 10.000.000€. Ο μέγιστος προϋπολογισμός των υποβαλλόμενων επενδυτικών προτάσεων ορίζεται το ποσό των 600.000€.

Το Μέτρο εφαρμόζεται σε ολόκληρη την Ελληνική Επικράτεια, με ένταση ενίσχυσης που διαφοροποιείται σύμφωνα με το:

- Μέγεθος των επιχειρήσεων
- Αν οι Πράξεις υλοποιούνται στα «Απομακρυσμένα Ελληνικά Νησιά»

Ως μέγιστη διάρκεια ολοκλήρωσης των Πράξεων ορίζονται οι 42 μήνες.

Επιλέξιμες Δαπάνες

- Δαπάνες προσωπικού
- Δαπάνες για όργανα, εξοπλισμό, και εκσυγχρονισμό εγκαταστάσεων
- Δαπάνες για εξωτερικούς παρόχους (π.χ. συμβουλευτικές υπηρεσίες κ.ά)
- Πρόσθετα γενικά έξοδα (π.χ. δαπάνες μετακινήσεων, εργαστηριακά αναλώσιμα κ.ά)
- Δαπάνες διάχυσης αποτελεσμάτων (π.χ. συμμετοχή σε εκθέσεις, διοργάνωση ημερίδων, έντυπα/φυλλάδια κ.ά)

ΜΕΤΡΟ 3.2.2: Παραγωγικές Επενδύσεις στην Υδατοκαλλιέργεια (ΚΥΑ 934/8-6-2017 & Πρόσκληση αρ.πρ. 1613/05-07-2019)

ΠΕ 2: Προώθηση της περιβαλλοντικά βιώσιμης, αποδοτικής ως προς τους πόρους, καινοτόμου, ανταγωνιστικής και **βασισόμενη στη γνώση της υδατοκαλλιέργειας**

ΘΣ 3: Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας

ΕΣ 2: Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της βιωσιμότητας των επιχειρήσεων υδατοκαλλιέργειας, συμπεριλαμβανομένης της βελτίωσης της ασφάλειας ή των συνθηκών εργασίας και ιδίως των ΜΜΕ

Υπαγόμενες Πράξεις - Στόχος

Στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας Απόφασης υπάγονται Πράξεις που εντάσσονται στα ακόλουθα μέτρα, για παραγωγικές επενδύσεις στην υδατοκαλλιέργεια, υπό τον όρο ότι η προτεινόμενη αναπτυξιακή πρόταση είναι συνεπής προς το πολυετές εθνικό στρατηγικό σχέδιο για την ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας και αφορούν στα παρακάτω είδη Πράξεων :

- Παραγωγικότητα. Αφορά παραγωγικές επενδύσεις στην υδατοκαλλιέργεια.
- Διαφοροποίηση. Αφορά στη διαφοροποίηση των προϊόντων υδατοκαλλιέργειας και των εκτρεφόμενων ειδών.
- Εκσυγχρονισμός, Αφορά στον εκσυγχρονισμό των μονάδων υδατοκαλλιέργειας, συμπεριλαμβανομένης της βελτίωσης των συνθηκών εργασίας και ασφάλειας των εργαζομένων στον τομέα της υδατοκαλλιέργειας.
- Υγεία των ζώων. Αφορά στη βελτίωση και στον εκσυγχρονισμό σχετικά με την υγεία και την καλή διαβίωση των ζώων, συμπεριλαμβανομένης της αγοράς εξοπλισμού για την προστασία των εκτροφείων από τους θηρευτές

- Ποιότητα των προϊόντων. Αφορά σε επενδύσεις για τη βελτίωση της ποιότητας ή την πρόσθεση αξίας στα προϊόντα υδατοκαλλιέργειας.
- Αποκατάσταση. Αφορά στην αποκατάσταση υφιστάμενων τεχνητών λιμνών ή λιμνοθαλασσών υδατοκαλλιέργειας μέσω της αφαίρεσης λάσπης ή επενδύσεων που στοχεύουν στην πρόληψη της εναπόθεσης λάσπης.
- Συμπληρωματικές δραστηριότητες. Αφορά σε διαφοροποίηση του εισοδήματος των επιχειρήσεων υδατοκαλλιέργειας, μέσω της ανάπτυξης των ενισχυόμενων συμπληρωματικών δραστηριοτήτων.

Δικαιούχοι

Φυσικά ή Νομικά Πρόσωπα ή ενώσεις αυτών, συλλογικοί φορείς ή φορείς Αυτοδιοίκησης και λοιπές Οργανώσεις που έχουν την ευθύνη πραγματοποίησης της υποβαλλόμενης προς ενίσχυση Πράξης και επιβαρύνονται τελικά με το κόστος της.

Δεν γίνονται δεκτές αιτήσεις των υπό σύσταση εταιρειών.

Προϋπολογισμός Πράξεων – Διάρκεια Υλοποίησης

Ο συνολικός προϋπολογισμός της Πρόσκλησης για το Μέτρο ανέρχεται σε 12.430.916€. Ο προϋπολογισμός των υποβαλλόμενων επενδυτικών προτάσεων πρέπει να είναι άνω των 20.000€ και να μην υπερβαίνει τα 5.000.000€.

Το Μέτρο εφαρμόζεται σε ολόκληρη την Ελληνική Επικράτεια, με ένταση ενίσχυσης διαφοροποιείται σύμφωνα με:

- Το μέγεθος των επιχειρήσεων
- Τη χωροθέτηση των Πράξεων, δηλαδή αν υλοποιούνται στα «Απομακρυσμένα Ελληνικά Νησιά»
- Την κατηγορία του δικαιούχου

Ως μέγιστη διάρκεια ολοκλήρωσης των Πράξεων ορίζονται τα 2 έτη, με ημερομηνία εκκίνησης της Απόφασης Ένταξης της Πράξης.

Επιλέξιμες Δαπάνες

Κάποιες από τις επιλέξιμες δαπάνες είναι οι ακόλουθες:

- Δαπάνες για την απόκτηση των απαραίτητων για την Πράξη εδαφικών εκτάσεων
- Εργασίες διαμόρφωσης του περιβάλλοντος χώρου έως και 10% επί του συνολικού επιλέξιμου κόστους της Πράξης.
- Έργα οδοποιίας, διάνοιξης δρόμων, επίστρωσης και ασφαλόστρωσης (εκτός του περιβάλλοντα χώρου).

- Λιμενικά έργα για την ασφαλή επιβίβαση και αποβίβαση του προσωπικού στα πλωτά μέσα μεταφοράς καθώς και την μεταφορά και διακίνηση των προϊόντων.
- Κατασκευή, επέκταση ή εκσυγχρονισμός κύριων ή βοηθητικών κτιριακών εγκαταστάσεων της μονάδας, περιλαμβανομένης της δαπάνης κατασκευής κτιρίου για την παραμονή προσωπικού και τη φύλαξη των εγκαταστάσεων, καθώς και εγκαταστάσεων για διαχείριση ή αξιοποίηση ζωικών υποπροϊόντων, βιολογικού καθαρισμού αποβλήτων, αποτέφρωσης ψαριών (κλίβανοι),
- Αγορά, μεταφορά και τοποθέτηση πλωτών εγκαταστάσεων και εξοπλισμού (συμπεριλαμβανομένων των αγκυροβολίων).
- Εγκαταστάσεις και παραγωγικός εξοπλισμός χερσαίων μονάδων υδατοκαλλιέργειας, συμπεριλαμβανομένων των Ιχθυογεννητικών Σταθμών και των μονάδων παραγωγής γόνου, καθώς και των υποστηρικτικών τους εγκαταστάσεων.
- Αγορά, μεταφορά και τοποθέτηση καινούργιων εγκαταστάσεων και εξοπλισμού.
- Δαπάνη για την προμήθεια γόνου και γεννητόρων.
- Αγορά, μεταφορά και εγκατάσταση εξοπλισμού παραγωγής ενσιρωμάτων που απαιτούνται για την παραγωγή ιχθυοτροφών με σκοπό την αποκλειστική και μόνο χρήση για τις παραγωγικές ανάγκες της μονάδας τους.
- Αγορά, μεταφορά και εγκατάσταση εργαστηριακού εξοπλισμού.
- Αγορά, μεταφορά και εγκατάσταση εξοπλισμού γραφείων, χώρων παραμονής και εστίασης προσωπικού και συνεδριάσεων με τον απαραίτητο εξοπλισμό.
- Αγορά, μεταφορά και εγκατάσταση εξοπλισμού μηχανοργάνωσης, προγραμμάτων διαχείρισης –λογισμικού, καθώς και λογισμικού αναβάθμισης υφιστάμενων ηλεκτρονικών συστημάτων.
- Αγορά, μεταφορά και εγκατάσταση συστημάτων ασφάλειας, παρακολούθησης και διαχείρισης της μονάδας, εφόσον τηρείται η νομοθεσία περί προστασίας των προσωπικών δεδομένων.
- Μελέτες και αμοιβές συμβούλων, άμεσα συσχετιζόμενες με την υλοποίηση της Πράξης

ΜΕΤΡΟ 3.4.4: Μεταποίηση προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας (ΚΥΑ 931 /8-6-2017 & Πρόσκληση αρ.πρ. 1612/05-07-2019)

ΠΕ 5: Ενίσχυση της εμπορίας και της μεταποίησης

ΘΣ 3: Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας

ΕΣ 2: Η ενθάρρυνση των επενδύσεων στους τομείς της μεταποίησης και εμπορίας

Υπαγόμενες Πράξεις – Στόχος

Στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας Πρόσκλησης υπάγονται Πράξεις που εντάσσονται στο Μέτρο 3.4.4 για παραγωγικές επενδύσεις στο τομέα αυτό, και αφορούν στα παρακάτω Είδη Πράξεων:

- Εξοικονόμηση ενέργειας ή μείωση των επιπτώσεων στο περιβάλλον.
- Βελτίωση της ασφάλειας, της υγιεινής, της υγείας και των συνθηκών εργασίας.
- Μεταποίηση των αλιευμάτων που δεν προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση.
- Μεταποίηση των υποπροϊόντων.
- Μεταποίηση των προϊόντων βιολογικής υδατοκαλλιέργειας.
- Νέα ή βελτιωμένα προϊόντα, διαδικασίες ή συστήματα διαχείρισης.

Οι στόχοι των ανωτέρω Πράξεων θα επιτευχθούν αποκλειστικά μέσω της υλοποίησης των ακόλουθων ενεργειών:

- A. Ίδρυση νέων μονάδων μεταποίησης
- B. Μηχανολογική ή/και κτιριακή επέκταση υφιστάμενων μονάδων μεταποίησης
- Γ. Εκσυγχρονισμός ή μετεγκατάσταση υφιστάμενων μονάδων μεταποίησης

Κάθε υποβαλλόμενο επενδυτικό σχέδιο θα πρέπει να εξυπηρετεί αποκλειστικά την υλοποίηση μιας εκ των ανωτέρω ενεργειών, με εξαίρεση τις ενέργειες Β και Γ οι οποίες μπορούν να υλοποιηθούν από κοινού.

Δικαιούχοι

Φυσικά ή Νομικά πρόσωπα ή ενώσεις αυτών, συλλογικοί φορείς και λοιπές Οργανώσεις, που έχουν την ευθύνη της πραγματοποίησης της υποβαλλόμενης προς ενίσχυση Πράξης και που τελικά επιβαρύνονται με το κόστος της.

Δε γίνονται δεκτές αιτήσεις των υπό σύσταση εταιρειών.

Δε γίνονται δεκτές αιτήσεις επιχειρήσεων μεγέθους μεγαλύτερου της ΜΜΕ.

Προϋπολογισμός Πράξεων – Διάρκεια Υλοποίησης

Ο συνολικός προϋπολογισμός της Πρόσκλησης για το Μέτρο ανέρχεται σε 26.000.000€. Ο προϋπολογισμός των υποβαλλόμενων επενδυτικών προτάσεων πρέπει να είναι άνω των 20.000€ και να μην υπερβαίνει τα 8.000.000€.

Το Μέτρο εφαρμόζεται σε ολόκληρη την Ελληνική Επικράτεια, με ένταση ενίσχυσης διαφοροποιείται σύμφωνα με:

- Τη χωροθέτηση των Πράξεων, δηλαδή αν υλοποιούνται στα «Απομακρυσμένα Ελληνικά Νησιά»
- Την κατηγορία του δικαιούχου

Ως μέγιστη διάρκεια ολοκλήρωσης των Πράξεων ορίζονται τα 2 έτη, με ημερομηνία εκκίνησης της Απόφασης Ένταξης της Πράξης.

Επιλέξιμες δαπάνες

- Δαπάνες για την απόκτηση των απαραίτητων για την Πράξη εδαφικών εκτάσεων
- Εργασίες διαμόρφωσης του περιβάλλοντος χώρου έως και 10% επί του συνολικού επιλέξιμου κόστους της Πράξης.
- Έργα οδοποιίας, διάνοιξης δρόμων, επίστρωσης και ασφαλιτοστρωσης (εκτός του περιβάλλοντα χώρου).
- Λιμενικά έργα για την ασφαλή επιβίβαση και αποβίβαση του προσωπικού στα πλωτά μέσα μεταφοράς καθώς και την μεταφορά και διακίνηση των προϊόντων.
- Κατασκευή, επέκταση ή εκσυγχρονισμός κύριων ή βοηθητικών κτιριακών εγκαταστάσεων της μονάδας, περιλαμβανομένης της δαπάνης κατασκευής κτιρίου για την παραμονή προσωπικού και τη φύλαξη των εγκαταστάσεων, καθώς και εγκαταστάσεων για διαχείριση ή αξιοποίηση ζωικών υποπροϊόντων, βιολογικού καθαρισμού αποβλήτων, αποτέφρωσης ψαριών (κλίβανοι)
- Εγκαταστάσεις και εξοπλισμός για το λιανικό εμπόριο εντός των μονάδων μεταποίησης όταν η δραστηριότητα αυτή αποτελεί συμπληρωματική δραστηριότητα της επιχείρησης.
- Εργασίες για την κατασκευή, την επέκταση και τον εκσυγχρονισμό ψυκτικών χώρων αποθήκευσης και διακίνησης αλιευτικών προϊόντων, καθώς και το κόστος αγοράς, μεταφοράς και εγκατάστασης του εξοπλισμού τους.
- Μεταφορά και εγκατάσταση του απαιτούμενου νέου (καινούργιου) εξοπλισμού και μέσων για τη λειτουργία της επένδυσης (παραγωγικός, ηλεκτρομηχανολογικός εξοπλισμός, εργαστηριακός εξοπλισμός, κ.λπ.).
- Εκσυγχρονισμός και αναβάθμιση με σύγχρονο εξοπλισμό του υφιστάμενου εξοπλισμού.
- Κατασκευές και εξοπλισμός για την επεξεργασία και τη μεταποίηση των υποπροϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας.
- Αγορά, μεταφορά και εγκατάσταση εξοπλισμού παραγωγής κιβωτίων από πολυστερίνη που τυχόν απαιτούνται για τη συσκευασία των προϊόντων της μονάδας, με σκοπό την αποκλειστική και μόνο χρήση για τις παραγωγικές ανάγκες της μονάδας.
- Αγορά, μεταφορά και τοποθέτηση νέων εγκαταστάσεων και εξοπλισμού.
- Αγορά, μεταφορά και εγκατάσταση εργαστηριακού εξοπλισμού.
- Αγορά, μεταφορά και εγκατάσταση εξοπλισμού γραφείων, χώρων παραμονής και εστίασης προσωπικού και συνεδριάσεων με τον απαραίτητο εξοπλισμό.

- Αγορά, μεταφορά και εγκατάσταση εξοπλισμού μηχανοργάνωσης, προγραμμάτων διαχείρισης –λογισμικού, καθώς και λογισμικού αναβάθμισης υφιστάμενων ηλεκτρονικών συστημάτων.

ΜΕΤΡΟ 3.4.3: Μέτρα Εμπορίας (Πρόσκληση με αρ. πρ. 1611/05-07-2019)

ΠΕ 5: Ενίσχυση της εμπορίας και της μεταποίησης

ΘΣ 3: Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ του γεωργικού τομέα (για το ΕΓΤΑΑ) και του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (για το ΕΤΘΑ).

ΕΣ 1: Βελτίωση της οργάνωσης της αγοράς για τα προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας

Υπαγόμενες Πράξεις - Στόχος

Στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας Πρόσκλησης υπάγονται Πράξεις που εντάσσονται στο Μέτρο 3.4.3 για μέτρα εμπορίας για τα προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας και αφορούν στα παρακάτω Είδη Πράξεων:

- Αναζήτηση νέων αγορών και βελτίωση όρων διάθεσης στην αγορά προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας
- Προώθηση της ποιότητας και της προστιθέμενης αξίας
- Συμβολή στη διαφάνεια παραγωγής
- Συμβολή στην ιχνηλασιμότητα των προϊόντων αλιείας ή υδατοκαλλιέργειας και στην ανάπτυξη οικολογικού σήματος
- Κατάρτιση τυποποιημένων συμβάσεων για τις ΜΜΕ
- Διοργάνωση εκστρατειών ενημέρωσης και προβολής

Δικαιούχοι

- Οργανώσεις Παραγωγών αλιευτικών προϊόντων και προϊόντων υδατοκαλλιέργειας
- Ενώσεις Οργανώσεων Παραγωγών ή Διακλαδικές Οργανώσεις αλιευτικών προϊόντων και προϊόντων υδατοκαλλιέργειας
- Νομικά Πρόσωπα ή Ενώσεις αυτών, συλλογικοί φορείς και λοιπές οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στα αντικείμενα της αλιείας, των υδατοκαλλιεργειών, της μεταποίησης και της εμπορίας προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας
- Ιδρύματα Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ ή ΝΠΙΔ εποπτευόμενα από το Δημόσιο)

Προϋπολογισμός Πράξεων – Διάρκεια Υλοποίησης

Ο συνολικός προϋπολογισμός της Πρόσκλησης για το Μέτρο ανέρχεται σε 12.000.000€. Ο προϋπολογισμός των υποβαλλόμενων επενδυτικών προτάσεων πρέπει να είναι άνω των 5.000€ και να μην υπερβαίνει τα 3.000.000€.

Το Μέτρο εφαρμόζεται σε ολόκληρη την Ελληνική Επικράτεια, με ένταξη ενίσχυσης που διαφοροποιείται σύμφωνα με:

- Εάν ο Δικαιούχος είναι ίδρυμα δημοσίου δικαίου
- Εάν οι Πράξεις υλοποιούνται στα «Απομακρυσμένα Ελληνικά Νησιά»
- Εάν οι Πράξεις υλοποιούνται από οργανώσεις αλιέων ή άλλους συλλογικούς δικαιούχους
- Εάν οι Πράξεις υλοποιούνται από οργάνωση παραγωγών, ενώσεις οργανώσεων παραγωγών ή διακλαδικών οργανώσεων

Ως μέγιστη διάρκεια ολοκλήρωσης των Πράξεων ορίζονται οι 36 μήνες.

Επιλέξιμες Δαπάνες

- Δαπάνες για δράσεις για την αναζήτηση νέων αγορών και βελτίωση των συνθηκών τοποθέτησης των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας στην αγορά, συμπεριλαμβανομένων ειδών με καλές προοπτικές εμπορίας, ανεπιθύμητων αλιευμάτων και προϊόντων με χαμηλό αντίκτυπο στο περιβάλλον.
- Δαπάνες για δράσεις που αφορούν τη δημιουργία συλλογικής ταυτότητας των προϊόντων
- Δαπάνες για δράσεις προώθησης της ποιότητας και της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων
- Δαπάνες για ανάπτυξη και εφαρμογή μεθόδων βελτίωσης των διαδικασιών ιχνηλασιμότητας των προϊόντων
- Δαπάνες για την ανάπτυξη οικολογικών σημάτων ευρωπαϊκής εμβέλειας για τα προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας.
- Δαπάνες για δράσεις διοργάνωσης ή/και συμμετοχής σε εμπορικές εκθέσεις με σκοπό την ανάδειξη και προώθηση της συλλογικής ταυτότητας των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, τη γνωριμία με πιθανούς πελάτες, τη βελτίωση των γνώσεων για τις νέες τάσεις σε προϊόντα, τις απαιτήσεις των αγοραστών και καταναλωτών και την ευαισθητοποίηση του κοινού και των καταναλωτών.
- Δαπάνες σχετικές με τη συμβολή στη διαφάνεια της παραγωγής και των αγορών και διενέργεια ερευνών αγοράς και μελετών σχετικά με την εξάρτησης της Ένωσης από τις εισαγωγές.
- Δαπάνες για δράσεις δημοσιότητας
- Δαπάνες για εξοπλισμό
- Δαπάνες προσωπικού και εξωτερικών παρόχων (π.χ. υπεργολάβοι)
- Δαπάνες μετακίνησης

- Λοιπές δαπάνες για δράσεις που σχετίζονται άμεσα με το αντικείμενο της Πράξης.
- Τεχνικά έξοδα και Απρόβλεπτες δαπάνες, σε ποσοστό έως 10% επί του συνολικού επιλέξιμου κόστους των υπόλοιπων κατηγοριών της Πράξης.

ΜΕΤΡΟ 3.4.1: Σχέδια Παραγωγής και Εμπορίας (Πρόσκληση με αρ. πρ. 1610/05-07-2019)

ΠΕ 5: Ενίσχυση της εμπορίας και της μεταποίησης

ΘΣ 3: Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ του γεωργικού τομέα (για το ΕΓΤΑΑ) και του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (για το ΕΤΘΑ).

ΕΣ 1: Βελτίωση της οργάνωσης της αγοράς για τα προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας

Υπαγόμενες Πράξεις - Στόχος

Προκειμένου να βελτιωθεί η οργάνωση της αγοράς για προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, το ΕΤΘΑ μπορεί να στηρίζει δράσεις που αφορούν την κατάρτιση και υλοποίηση των Σχεδίων Παραγωγής και εμπορίας (ΣΤΕ) που αναφέρονται στο άρθρο 28 του κανονισμού (ΕΕ) αρ. 1379/2013.

Δικαιούχοι

Αναγνωρισμένες Οργανώσεις Παραγωγών και Αναγνωρισμένες Ενώσεις Οργανώσεων Παραγωγών προϊόντων υδατοκαλλιέργειας

Προϋπολογισμός Πράξεων – Διάρκεια Υλοποίησης

Ο συνολικός προϋπολογισμός της Πρόσκλησης για το Μέτρο ανέρχεται σε 12.000.000€. Ο προϋπολογισμός των υποβαλλόμενων επενδυτικών προτάσεων πρέπει να είναι άνω των 30.000€ και να μην υπερβαίνει τα 5.000.000€.

Το Μέτρο εφαρμόζεται σε ολόκληρη την Ελληνική Επικράτεια, με ένταση ενίσχυσης που διαφοροποιείται σύμφωνα ανάλογα με το εάν οι Πράξεις υλοποιούνται στην Επικράτεια της χώρας ή σε «Απομακρυσμένα Ελληνικά Νησιά»

Η χρονική διάρκεια υλοποίησης των υποβαλλόμενων Πράξεων δεν πρέπει να είναι μικρότερη από 12 μήνες και μεγαλύτερη από 60 μήνες.

Επιλέξιμες δαπάνες

Κάποιες από τις επιλέξιμες δαπάνες είναι οι ακόλουθες:

- Δαπάνες για την κατάρτιση ΣΠΕ (π.χ. συμβουλευτικές υπηρεσίες κ.ά)
- Δαπάνες που αφορούν τη συμμετοχή σε αρμόδια αναγνωρισμένα θεσμικά όργανα σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο
- Δαπάνες για δράσεις συντονισμού με Οργανώσεις Παραγωγών, Ενώσεις Οργανώσεων και Διεπαγγελματικές Οργανώσεις άλλων χωρών και εντός της χώρας για τη συγκέντρωση, επεξεργασία, ανταλλαγή και αξιοποίηση πληροφοριών εμπορικού και μη χαρακτήρα
- Δαπάνες για διοργάνωση συνεδρίων ή συμμετοχή σε αυτά για παρουσίαση κλαδικών θεμάτων
- Δαπάνες για παραγωγή ενημερωτικού υλικού για θέματα του κλάδου
- Δαπάνες για δράσεις για τη βελτίωση των συνθηκών τοποθέτησης των προϊόντων στην αγορά προϊόντων υδατοκαλλιέργειας.
- Δαπάνες για δράσεις για δημιουργία συλλογικής ταυτότητας των προϊόντων υδατοκαλλιέργειας
- Προετοιμασία και διεξαγωγή εκστρατειών για την προώθηση των προϊόντων
- Δαπάνες για εξοπλισμό
- Δαπάνες προσωπικού

Επίλογος

Το ΕΣΠΑ είναι ένα χρηματοδοτικό εργαλείο το οποίο διοχετεύει κονδύλια στην ελληνική οικονομία. Τα κονδύλια αυτά δεν διοχετεύονται τυχαία αλλά η κατανομή τους πραγματοποιείται με τη συνεργασία εθνικών και περιφερειακών φορέων. Η ΕΕ έχει δώσει συγκεκριμένες κατευθύνσεις που θα πρέπει να ακολουθήσει η Ελλάδα και τα προγράμματα ΕΣΠΑ αποσκοπούν στην ευθυγράμμιση των εθνικών στόχων με τους ευρωπαϊκούς στόχους (Ευρώπη 2020). Πρόκειται επομένως όχι για ένα απλό εργαλείο χρηματοδότησης αλλά για ένα στρατηγικό εργαλείο στήριξης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος της Ελλάδας, αφού τα μέτρα/δράσεις του διαφοροποιούνται ανάλογα με την επενδυτική προτεραιότητα και τον ειδικό στόχο που θέτονται.

Από την κατανομή των χρηματοδοτικών πόρων στα επιμέρους ΕΠ φαίνεται ξεκάθαρα ότι το ΠΑΑ (προϋπολογισμού 6 δις ευρώ) και το ΕΠΑνΕΚ (προϋπολογισμού 4,7 δις ευρώ) έχουν το μεγαλύτερο προϋπολογισμό έναντι όλων των άλλων ΕΠ, γεγονός που καταδεικνύει ότι η στήριξη του αγροτικού τομέα και των ΜΜΕ στην Ελλάδα είναι πρωταρχικής σημασίας. Αντίθετα, το ΕΠΑλΘ (προϋπολογισμού 0,5 δις ευρώ) θα περίμενε κανείς να είναι περισσότερο ενισχυμένο, αν λάβουμε υπόψη ότι η Ελλάδα είναι κατεξοχήν νησιωτική χώρα.

Το γεγονός ότι η Ελλάδα κατέκτησε την πρώτη θέση μεταξύ των κρατών –μελών της ΕΕ στην απορρόφηση των κονδυλίων του ΕΣΠΑ 2007-2013 και συνεχίζει να

διατηρεί την πρωτιά και στο ΕΣΠΑ 2014-2020, αποδεικνύει το μεγάλο ενδιαφέρον της χώρας μας προς αυτό το μηχανισμό στήριξης. Σε μια Ελλάδα που δοκιμάστηκε από τη βαθιά οικονομική κρίση, το ΕΣΠΑ λόγω του σχεδόν ανύπαρκτου επιχειρηματικού ρίσκου, οδήγησε πολλές ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται στους στρατηγικούς τομείς της οικονομίας, στον τομέα της γεωργίας και της αλιείας καθώς και νέους επιστήμονες(μισθωτούς ή άνεργους), γεωργούς κ.άνα αιτηθούν χρηματοδότηση με στόχο την ίδρυση νέων επιχειρήσεων ή τον εκσυγχρονισμό υφιστάμενων.

Η χρηματοδότηση αυτή των δικαιούχων που είναι στοχευμένη και υπό την εποπτεία του ΕΣΠΑ, για τη διασφάλιση της χρηστής διαχείρισης των πόρων, ενισχύει είτε άμεσα είτε έμμεσα την επιχειρηματικότητα, μέσω της οποίας η ελληνική οικονομία βελτιώνεται. Οι δράσεις και τα μέτρα των ΕΠ στα οποία αναφερθήκαμε αφορούν άμεσες μορφές ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας στοχεύοντας στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας και εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, στην ανάπτυξη καινοτομίας και φυσικά στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού με παράλληλη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Βέβαια πρέπει να σημειωθεί ότι τα ΕΠ έχουν περιορισμένες δυνατότητες. Η χώρα προκειμένου να ενισχύσει την επιχειρηματικότητα θα πρέπει καταρχήν να δημιουργήσει συνθήκες μακροοικονομικής σταθερότητας, μέσω της δημοσιονομικής προσαρμογής, της συνέχισης των διαρθρωτικών αλλαγών, της αναδιάρθρωσης της δημόσιας διοίκησης και του εκσυγχρονισμού σε όλα τα επίπεδα και τους τομείς. Παραμένει πάντως ένα πολύ χρήσιμο και εύκολα εφαρμοστέο χρηματοδοτικό εργαλείο.

Βιβλιογραφία

1. 1^η Έκθεση Προόδου ΕΣΠΑ 2014-2020, Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης, Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ (2017)
2. ΚΥΑ ΦΕΚ 1032/Β 22-3-2018 Πλαίσιο λειτουργίας του υπομέτρου 3.1 «Στήριξη για νέες συμμετοχές σε συστήματα ποιότητας» του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020
3. ΚΥΑ ΦΕΚ 4302/Β 28-11-2017 Καθορισμός πλαισίου εφαρμογής των Δράσεων 4.1.1 «Υλοποίηση επενδύσεων που συμβάλλουν στην ανταγωνιστικότητα της εκμετάλλευσης» και 4.1.3 «Υλοποίηση επενδύσεων που συμβάλλουν στη χρήση ΑΠΕ καθώς και στην προστασία του περιβάλλοντος» του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) της Ελλάδας 2014-2020
4. ΚΥΑ ΦΕΚ 90/Β 04-04-2017 Καθορισμός των λεπτομερειών εφαρμογής του υπομέτρου 4.2 «Στήριξη για επενδύσεις στη μεταποίηση/εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων» του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) της Ελλάδας περιόδου 2014- 2020.
5. ΦΕΚ 3322/ Β 17-10-2016 Λεπτομέρειες εφαρμογής του Υπομέτρου 6.1 Εγκατάσταση Νέων Γεωργών του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) της Ελλάδας 2014-2020
6. ΦΕΚ 18/Β 14-01-2019 Καθορισμός πλαισίου εφαρμογής του Υπομέτρου 6.3 «Ανάπτυξη μικρών γεωργικών εκμεταλλεύσεων» του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) της Ελλάδας 2014 2020
7. ΚΥΑ ΦΕΚ 3313/Β/ 20-09-2017 «Περί πλαισίου λειτουργίας του Υπομέτρου 19.2 «Στήριξη υλοποίησης δράσεων των στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (CLLD/LEADER)» του Προγράμματος «Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδας περιόδου 2014-2020».
8. ΦΕΚ 4268/Β/6-12-2017 Πλαίσιο υλοποίησης υπομέτρου 19.2, του μέτρου 19, Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων, (ΤΑΠΤοΚ) του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020, για παρεμβάσεις Ιδιωτικού χαρακτήρα και λοιπές διατάξεις εφαρμογής των τοπικών προγραμμάτων.
9. ΚΥΑ 931/8-6-2017 Ρυθμίσεις θεμάτων που αφορούν τις υπαγόμενες δράσεις, το είδος ενίσχυσης, τους δικαιούχους και τα ποσοστά ενίσχυσης του Μέτρου 3.4.4-«Μεταποίηση προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας», (Καν. (ΕΕ) 508/2014, άρθρο 69), Ενωσιακής Προτεραιότητας 5, «Ενίσχυση της εμπορίας και της μεταποίησης», του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας & Θάλασσας 2014-2020».
10. ΚΥΑ 933/8-6-2017 Ρυθμίσεις θεμάτων που αφορούν τις υπαγόμενες δράσεις, το είδος ενίσχυσης, τους δικαιούχους και τα ποσοστά ενίσχυσης του Μέτρου 3.1.22-«Προστιθέμενη αξία, ποιότητα των προϊόντων και χρήση των ανεπιθύμητων αλιευμάτων», (Καν. (ΕΕ) 508/2014, άρθρο 42 & άρθρο 44, παρ. 1, στοιχείο ε)), της Ενωσιακής Προτεραιότητας 1, «Πρώθηση της περιβαλλοντικά βιώσιμης, αποδοτικής ως προς τους πόρους, καινοτόμου, ανταγωνιστικής και βασιζόμενης στη γνώση αλιείας», του «Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας και Θάλασσας 2014-2020».
11. ΚΥΑ 934/8-6-2017 Ρυθμίσεις θεμάτων που αφορούν τις υπαγόμενες δράσεις, το είδος ενίσχυσης, τους δικαιούχους και τα ποσοστά ενίσχυσης των Μέτρων : 3.2.2-«Παραγωγικές επενδύσεις στην υδατοκαλλιέργεια», (Καν. (ΕΕ) 508/2014, άρθρο 48, παρ. 1, στοιχεία α) έως δ) και στ) έως η). της

Ενωσιακής Προτεραιότητας 2, «Προώθηση της περιβαλλοντικά βιώσιμης, αποδοτικής ως προς τους πόρους, καινοτόμου, ανταγωνιστικής και βασισμένης στη γνώση υδατοκαλλιέργειας, του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας & Θάλασσας 2014-2020».

Ηλεκτρονικές Πηγές

1. <https://www.espa.gr/>
2. <https://ec.europa.eu/>
3. <http://www.antagonistikotita.gr/epanek/>
4. <http://www.agrotikianaptixi.gr/el>
5. <https://alieia.gr/>
6. <http://www.alesvos.gr/index.php/el/enimerosi/agrotika-nea/item/137-4-1-1-sxeda-veltiosis-ependyseon-pou-symvalloun-stin-antagonistikotita-tis-ekmetallefsis>